
Päijät-Hämeen Osuuspankin
tilinpäätös ja toimintakertomus
2021
OP Päijät-Häme

PÄIJÄT-HÄMEEN OSUUSPANKKI

Y-TUNNUS 0832853-7

SISÄLLYSLUETTELO

sivu

1 **Toimintakertomus**

28 **Osuuspankin tuloslaskelma ja tase**

30 **Rahoituslaskelma**

Osuuspankin tuloslaskelman ja taseen liitteenä annettavat tiedot

32 Osuuspankin tilinpäätöksen merkittävimmät laatimisperiaatteet

50 Liitetiedot

70 **Luettelo kirjanpitokirjoista, tositteiden lajeista sekä selvitys niiden säilytystavoista**

77 **Hallituksen allekirjoitus**

83 **Hallintoneuvoston lausunto**

85 **Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta**

PÄIJÄT-HÄMEEN OP

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Päijät-Hämeen Osuuspankin liikevoitto oli vuonna 2021 selkeästi parempi kuin edellisenä vuonna. Kasvua tuli 91,9 % ja liikevoitto kipusi 10,3 miljoonaan euroon. Pankin korkokate kehittyi myös suotuisasti ja kasvoi 16,9 miljoonaan euroon, joka oli 4,2 % parempi kuin edellisvuonna. Pankin tuotot olivat yhteensä 36,1 miljoonaa euroa, jossa on kasvua edellisvuodesta 6,2 %. Kulut olivat yhteensä 21,7 miljoonaa euroa, jotka pienenivät edellisvuodesta 5,7 %.

Tilikaudella kirjattiin vertailukautta vähemmän odotettavissa olevia luottotappioita luotoista ja muista sitoumuksista. Odotettavissa olevien luottotappioiden (arvonalentumisten) määrä suhteutettuna luotto- ja takauskantaan pysyi edelleen alhaisella tasolla.

Päijät-Hämeen Osuuspankin asiakasliiketoiminnan kokonaisvolyymi kasvoi 6,5 % edellisvuodesta ja ollen vuoden vaihteessa 3 793 miljoonaa euroa. Pankin talletuskanta kehittyi edelleen vahvasti ja oli vuoden lopussa 1 521 miljoonaa euroa, jossa on kasvua 7,3 %. Luottokannan kasvu jatkui maltillisena ja oli 1 388 miljoonaa euroa vuoden vaihteessa. Kasvua oli myös varallisuudenhoidon tuotteissa (vakuutustuotteet ja rahastot).

CET1 vakavaraisuussuhde oli edellisvuotta heikompi, mutta säilyi edelleen hyvällä tasolla.

Päijät-Hämeen Osuuspankilla oli vuoden lopussa 52 058 omistaja-asiakasta, kasvua edellisestä vuodesta kertyi 392 kappaletta.

Avainlukuja

Avainlukuja			
	2021	2020	Muutos
Liikevoitto, milj. €	10,3	5,4	91,9 %
Kulujen suhde tuottoihin, %	66,5	77,7	-11,2 %-yks.
Oman pääoman tuotto (ROE), %	4,8	2,6	2,1 %-yks.
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	29,3	31,3	-2,0 %-yks.
Henkilöstö keskimäärin *	106	99	6,4 %
Omistaja-asiakkaat	52 058	51 666	392 kpl

*** FTE-luku**

OP Ryhmä

Päijät-Hämeen Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa. Kaikki jäsenet ovat omistaja-asiakkaita, joista jokaisella on yksi yhtäläiset oikeudet tuottava jäsenosuus.

Osuuspankki kuuluu OP Ryhmään, joka on johtava suomalainen finanssiryhmä. Se koostuu itsenäisistä osuuspankeista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. OP Ryhmän ja sen jäsenpankkien keskitettyjen palveluiden kehittämisestä ja tuottamisesta vastaavat OP Osuuskunta ja sen tytäryhtiö OP Vähittäisasiakkaat Oyj. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Osuuspankki on OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset yhdessä niiden konsolidointiryhmiin kuuluvien yhteisöjen kanssa muodostavat yhteenliittymän, josta säädetään laissa talletuspankkien yhteenliittymästä (Yhteenliittymälaki). Yhteenliittymälain mukaan keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista ja niiden vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan yhteenliittymän tasolla. OP Ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu keskinäisen vastuun piiriin.

Osuuspankilla jäsenluottolaitoksena ei ole velvollisuutta julkistaa luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 12 §:n mukaista puolivuosikatsausta. Jäsenluottolaitoksella ei ole velvollisuutta julkistaa vakavaraisuutta koskevia tietoja (ns. Pilari III -tiedot) kokonaisuudessaan, vaan ne julkistetaan OP yhteenliittymästä.

Toimintaympäristö

Maailmantalous elpyi vuonna 2021 koronapandemian aiheuttamasta kriisistä. Vuoden viimeisellä neljänneksellä talous kasvoi hyvin omikronmuunnoksen aiheuttamasta tartuntojen kasvusta huolimatta. Inflaatio kiihtyi vuoden loppu kohti voimakkaasti ja saavutti useassa maassa nopeimman vauhdin vuosikymmeniin.

Euroopan keskuspankki ilmoitti joulukuussa vähentävänsä vähitellen arvopaperiostojaan vuoden 2022 aikana ja pitävänsä ohjauskoron nostoa epätodennäköisenä vuonna 2022. Euribor-korot pysyivät vakaina, mutta pitkät korot nousivat vuoden aikana maltillisesti.

Suomen BKT ylitti pandemiaa edeltäneen tasonsa jo keväällä, ja elpyminen jatkui hyvää vauhtia syksyllä. Työllisyys on toipunut nopeasti kriisistä, ja työttömyys vähentynyt selvästi. Suomessa inflaatio kiihtyi maltillisemmin kuin euroalueella kokonaisuutena, jos kohta se nousu oli korkeimmillaan sitten 2010-luvun alkuvuosien. Myös asuntojen hinnat nousivat nopeimmin vuosiin. Vuoden lopulla asuntomarkkinoiden vire alkoi hidastua, mutta säilyi vahvana.

Myös pankin toimialueen näkymät kehittyivät positiivisempaan suuntaan vuoden 2021 aikana. Suhdanneindikaattorit parantuivat selvästi ja erityisesti toisella vuosipuoliskolla näkymien kohentuminen heijastui jo positiivisesti yritysrahoituksen kysyntään. Rahoitustarve on kuitenkin kanavoitunut enemmän käyttöpääomaan eikä varsinaisiin investointeihin, joiden taso on edelleen pysynyt varsin matalana. Yrityskauppa-aktiviteetti puolestaan kohosi vuoden 2021 aikana.

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan työllisyystilanne parani edellisvuoden synkeistä lukemista ja työttömien työnhakijoiden määrä pieneni kaikissa maakunnan kunnissa; yhteensä yli 20 %. Työttömyysaste laski Sysmää lukuun ottamatta kaikissa maakunnan kunnissa ollen joulukuun 2021 lopussa 13,3 % (-3,1 %-yksikköä). Työttömyysaste Päijät-Hämeessä on kuitenkin edelleen toiseksi korkein kaikista maakunnista ja keskuskaupungin Lahden työttömyysaste 14,9 % on suurten kaupunkien heikoin.

Ennakkotietojen mukaan väestön määrä Päijät-Hämeen maakunnassa laski 571 henkilöllä. Nettomaahanmuutto oli selkeästi positiivinen, mutta maakuntien välisen nettomuuton ja erityisesti luonnollisen väestönlisäyksen jäädessä selvästi miinukselle, oli kokonaismuutos negatiivinen. Lahden osalta kuntien välinen nettomuutto oli positiivinen ja myös nettomaahanmuuton myönteisestä kehityksestä Lahti otti suuren osuuden.

Leimallista viime vuodelle maakunnassa oli asuntomarkkinoiden vahva veto koko maan tavoin. KVKL:n tilastojen mukaan keskuskaupunki Lahden kauppamäärät kasvoivat suhteellisesti eniten koko maassa; noin 23 %. Koko Päijät-Hämeessäkin kauppamäärien kasvu oli vahvaa; yli 21 %. Vapaa-ajan asuntojen vahva kysyntä hidastui hieman huippuvuodesta 2020.

Yritysvastuu

Vastuullisuus on tiivis osa OP Ryhmän ja osuuspankkien liiketoimintaa ja strategiaa. OP Ryhmän vastuullisuustyö perustuu ryhmän perustehtävään ja arvoihin, joita asiakasomisteinen liiketoimintamalli tukee. Liiketoiminnan tulee edistää asiakkaiden ja toimintaympäristön hyvinvointia, turvallisuutta ja kestävää taloudellista menestystä. OP Ryhmän tavoitteena on olla vastuullisuuden edelläkävijä toimialallaan Suomessa. OP Ryhmän vastuullisuusohjelma rakentuu neljän teeman ympärille: vahvistamme suomalaisten taloustaitoja, edistämme kestävää taloutta, tuemme paikallista elinvoimaa ja yhteisöllisyyttä ja käytämme tietopääomaamme vastuullisesti.

OP Ryhmän Hyvän liiketavan periaatteet (Code of Conduct) sisältävät OP Ryhmän vastuullisuus- ja ympäristöperiaatteet, joiden mukaisesti kaikkien OP Ryhmässä työskentelevien tulee toimia roolista, asemasta tai toimipaikasta riippumatta. Yksityiskohtaisemmat säännöt ja ohjeet täydentävät Hyvän liiketavan periaatteita. Toimittajan vastuullisuusvaatimukset (Supplier Code of Conduct) velvoittavat kaikkia ryhmän palveluntarjoajia, muita toimittajia ja kumppaneita. OP Ryhmä on sitoutunut noudattamaan YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta ihmisoikeuksista, työelämän oikeuksista, ympäristöperiaatteista ja korruption torjunnasta. OP on lähtien sitoutunut noudattamaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita. OP Ryhmä on allekirjoittanut perustajajäsenenä YK:n ympäristöohjelman Finance Initiativen (UNEP FI) vastuullisen pankkitoiminnan periaatteet. OP Ryhmän ryhmätasoinen vastuullisuusraportointi perustuu GRI-standardeihin ja on luettavissa osana OP Ryhmän vuosi 2021-katsausta. Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista on julkaistu osana OP Ryhmän toimintakertomusta 2021. Molemmat raportit löytyvät osoitteesta www.op.fi/web/raportit/op-ryhman-raportit.

OP Päijät-Hämeen vastuullisuusteot 2021

OP Päijät-Häme toteuttaa vastuullisuusohjelmaansa OP Ryhmän vastuullisuusohjelman teemoilla. Pankin vastuullisuusteoissa näkyy vahvasti paikallisuus ja paikallisen elinvoiman tukeminen.

OP Päijät-Häme valmentaa taloustaitoja ja oman talouden hallintaa toimialueellaan nuorille yhteistyössä oppilaitosten kanssa. Valmennusta tehdään niin lähi- kuin etäopetuksena. Vuonna 2021 Taloustaito-opastuksia pidettiin yhteensä 15 kpl ja Lahden yhteiskoulun kanssa toteutettiin projekti, jossa OP Päijät-Hämeen valmennuksessa olleet lukiolaiset opastavat edelleen alakoululaisia taloustaidoissa. Projekti oli menestyksekäs ja sen myötä on tarkoitus jatkaa yhteistyötä ja luoda konsepti, jotta vastaavia opastuksia voidaan pitää jatkossakin.

Vuoden 2021 aikana pankki opasti eri ikäryhmien asiakkaita digitaidoissa. Digitaitoja opastettiin Varmuutta verkkoon-webinaareissa, joita pidettiin vuoden aikana 2 kpl sekä asiakkaita opastettiin konttorilla, jonne asiakas varasi ajan digiopastusta varten.

OP Päijät-Häme tukee paikallista ja alueellista elinvoimaisuutta mm. maksamalla yhteisöveron kotikuntaan, rahoittamalla paikallista yritystoimintaa ja jakamalla osan tuloksesta omistaja-asiakkaille OP-bonuksina.

Toimialueen elinvoiman ja yhteisöllisyyden tukemiseksi paikallisia urheilu- ja kulttuurialan yhteistyökumppaneita tuettiin yhteistyösopimusten kautta. Hyväntekeväisyyslahjoitukset jaettiin joulukuussa 2021 neljälle paikalliselle yhdistykselle. Lahjoituskohteiden valintaan osallistettiin myös pankin omistaja-asiakkaat. Lahjoitukset kohdistuivat nuorten työllistymisen tukemiseen ja ympäristökasvatukseen. Lahjoitusten yhteissumma oli 20 000 euroa. Summa jaettiin Lahden ja Hollolan 4H-yhdistyksille (yhteensä 10 000 euroa), Painovoima ry:lle (5 000 euroa) ja Lahden Alueen Partiolaisille (5 000 euroa).

Muita merkittäviä hyväntekeväisyyslahjoituksia oli Kesäduuni OP:n piikkiin – kampanjassa paikallisille yhdistyksille lahjoitettu 40 000 euroa, mikä käytettiin nuorten työllistämiseen.

OP Päijät-Häme tukee kestävää kehitystä ja ilmastonmuutoksen hillintää oman toimintansa osalta mm. käyttämällä uusiutuvaa sähköenergiaa. Finanssisektorin toimijana pankilla on myös olennainen vaikutus kestävän talouden rahoittajana ja tarjoamalla vastuullisen sijoittamisen tuotteita asiakkailleen.

OP Päijät-Häme oli myös mukana Lahti Euroopan Ympäristöpääkaupunki 2021 -hankkeessa kanssa, mikä tukee sekä kestävän kehityksen että toimialueen elinvoimaisuuden teemoja.

OP Päijät-Häme käyttää tietopääomaa vastuullisesti, varmistaa henkilökunnan osaamisen yksityisyydensuojasta ja on asiakasviestinnässään saavutettava ja helposti ymmärrettävä.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Osuuspankki seuraa tarkasti koronavirustautitilanteen kehitystä ja viranomaisten suosituksia. Hygieniaan ja turvalliseen asiointiin on kiinnitetty erityistä huomiota. Asiakkaita on ohjeistettu noudattamaan viranomaisten suosituksia. Ohjeistuksilla ja toimenpiteillä on varmistettu asiakkaiden ja henkilöstön turvallisuus epidemian eri vaiheissa.

Osuuspankki on mahdollistanut henkilöstölleen turvalliset työolosuhteet toimistoissa ja konttoreissa sekä etätyön tekemisen laajamittaisesti niissä työtehtävissä, missä se on mahdollista. Näillä toimilla varmistetaan, että yhteiskunnan näkökulmasta kriittiset palvelut toimivat myös koronakriisin aikana.

Osuuspankki maksoi Tuotto-osuuksien korot vuodelta 2019 Tuotto-osuuksien haltijoille 8.2.2021. Tuotto-osuuksien korot vuodelta 2020 maksettiin Tuotto-osuuksien haltijoille 4.10.2021. Osuuspankki on noudattanut voitonjaossaan Euroopan keskuspankin (EKP) suositusta, jonka voimassaolo päättyi 30.9.2021.

Euroopan keskuspankin neuvosto muutti vuonna 2020 TLTRO III -rahoituksen ehtoja edistääkseen pankkien luotonantoa tahoille, joihin koronaviruspandemia on vakavimmin vaikuttanut. OP Ryhmässä TLTRO III-rahoituksen vakuutena käytettiin muun muassa likviditeettireservin joukkovelkakirjalainoja ja OP Yrityspankin taseeseen ostettuja OP-Asuntoluottopankin liikkeeseen laskemia katettuja joukkovelkakirjalainoja. OP Ryhmä arvioi täyttäneensä kasvukriteerit, jolloin pohjakoron päälle saatava lisämarginaali tuloutettiin vuonna 2021. Likviditeettireservin joukkovelkakirjalainojen osalta lisämarginaali jaettiin Osuuspankeille, jotka osallistuivat likviditeettireservin kustannuksiin LCR-talletuksella. OP Yrityspankin taseeseen ostettujen OP-Asuntoluottopankin liikkeeseen laskemien katettujen joukkovelkakirjalainojen osalta lisämarginaali jaettiin osuuspankeille, jotka antoivat vakuudet liikkeeseen lasketuille joukkovelkakirjalainoille. Kertavaikutteisesti tuloutunut lisämarginaali 1 004 086,48 euroa kirjattiin Osuuspankin liiketoiminnan muihin tuottoihin.

OP Ryhmä juhlistaa 120-vuotista taivaltaan nostamalla omistaja-asiakkaidensa Tuotto-osuuksien tuottotavoitetta 1,20 prosenttiyksiköllä. Lisäkoron myötä Tuotto-osuuden tuottotavoite on vuonna 2022 yhteensä 4,45 prosenttia. Koron maksaminen ja sen määrä riippuvat osuuspankin toiminnan tuloksellisuudesta. Tuotto-osuus on omistaja-asiakkaan pitkäaikainen oman pääoman ehtoinen sijoitus omaan osuuspankkiin. Tuotto-osuudet lisäävät osaltaan OP Ryhmän luotonantokykyä ja auttavat toteuttamaan ryhmän perustehtävää eli omistaja-asiakkaiden ja toimintaympäristön kestävän

taloudellisen menestyksen, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämistä. Tuotto-osuuden 1,20 prosentin lisäkorko alkoi kertyä 1.1.2022 alkaen.

Heinäkuun lopussa 2021 Hollolan ja Nastolan konttorit yhdistettiin Lahden Trion konttoriin.

Päijät-Hämeen Osuuspankki on arvioinut uudelleen kiinteistöjensä arvoja. Kiinteistöjen arvot on saatettu vastamaan tilojen arvoa OP Ryhmän strategian mukaiselle liiketoiminnalle.

Päijät-Hämeen Osuuspankilla ei ollut muita olennaisia tapahtumia tilikaudella.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Päijät-Hämeen Osuuspankilla ei ole ollut olennaisia tapahtumia tilikauden päättymisen jälkeen.

Osuuspankin tulos

Liikevoittoon vaikuttaneiden keskeisimpien tuotto- ja kuluerien kehitys kolmelta viimeiseltä vuodelta on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Tulosanalyysi milj. €	**2021**	**2020**	**Muutos, %**	**2019**
Tuotot				
Korkokate	16,9	16,2	4,2	15,8
Muut tuotot				
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	4,3	5,7	-24,7	5,7
Palkkiotuotot, netto	11,0	9,3	18,2	9,5
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-1,1	-2,0	-43,3	0,1
Liiketoiminnan muut tuotot	1,5	0,3	378,8	0,4
Yhteensä	15,7	13,3	17,4	15,6
Tuotot yhteensä	32,5	29,5	10,2	31,4
Kulut				
Henkilöstökulut	7,5	7,0	6,9	6,9
Muut hallintokulut	10,3	10,2	1,1	9,7
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	0,2	2,6	-90,6	0,2
Liiketoiminnan muut kulut	3,6	3,1	15,6	2,5
Kulut yhteensä	21,7	23,0	-5,7	19,4
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjatuista rahoitusvaroista	0,6	1,2	-53,6	0,5
Liikevoitto (-tappio)	10,3	5,4	91,9	11,5

Liikevoitto kasvoi merkittävästi (5,0 miljoonaa euroa) vertailukaudesta. Korkokate kasvoi 0,7 miljoonaa euroa erityisesti talletusvarainhankinnan kustannusten laskun myötä sekä pankin OP yrityspankista ja OP-Asuntoluottopankista hankittujen markkinaehtoisten luottojen negatiivisten korkojen ansiosta.

Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista vähenivät 24,7 % OP Osuuskunnan maksaman korkoprosentin muutoksen seurauksena.

Palkkiotuottoja kertyi seuraavasti:

Palkkiotuotot			
milj. €	**2021**	**2020**	**Muutos, %**
Talletuksista	0,4	0	2 951,2
Luotonannosta	1,3	1,5	-11,3
Maksuliikkeestä	4,9	4,8	1,6
Arvopapereiden välityksestä ja liikkeeseen laskusta	1,3	1,1	21,5
Omaisuudenhoidosta ja lainopillisista tehtävistä	1,5	1,5	1,0
Takauksista	0,3	0,2	58,8
Vakuutusten välityksestä	2,5	2,4	5,8
Muut	3,3	3,4	-1,3
Yhteensä	15,5	14,8	5,4
OP-bonukset	-3,5	-4,4	-20,3
Palkkiotuotot yhteensä	12,0	10,3	16,4
Palkkiokulut	1,0	1,0	-0,6
Palkkiotuotot, netto	11,0	9,3	18,2

Päijät-Hämeen Osuuspankin palkkiotuotot, netto kasvoivat vertailuvuodesta 18,2 %. Erityisesti kasvoivat palkkiot talletuksista, maksuliikkeestä, arvopapereiden välityksestä ja takauksista. Palkkiotuottoihin sisältyy vähennyksenä omistaja-asiakkaille myönnetyt OP-bonukset. OP-bonuksia maksettiin 20,3 % edellisvuotta vähemmän kerrytysperusteiden muutoksen johdosta.

Sijoituskiinteistöjen nettotuottoja rasittivat arvonalentumiskirjaukset.

Liiketoiminnan muiden tuottojen kasvu kertyi TLTRO- rahoituksen lisämarginaalista sekä maksetusta lisäkorosta.

Henkilöstökulujen kasvu johtui palkankorotusten ja niiden sivukulujen noususta sekä jaksotuserien vertailukelvottomuudesta.

Poistot ja arvonalentumiset -erään kirjattiin vertailukaudella oman käytön kohteen arvonalentuminen.

Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat vertailukaudesta 15,6 % johtuen OP Ryhmän sisäisistä veloituksista sekä viranomaismaksuista. Tutkimus- ja kehitystoiminta on keskitetty OP Ryhmän keskusyhteisöön.

Odotettavissa olevat luottotappiot saamisista laskivat vertailukaudesta, ja suhteutettuna luotto- ja takauskantaan pysyivät edelleen matalalla tasolla.

Toteutuneet ja odotettavissa olevat luottotappiot			
milj. €	**2021**	**2020**	**Muutos, %**
Toteutuneiden ja odotettavissa olevien luottotappioiden määrä yhteensä	0,6	1,2	-53,6
Toteutuneet ja odotettavissa olevat luottotappiot luotto- ja takauskannasta %	0,04	0,09	-0,05

Tase ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä

Keskeisimpien tase- ja sitoumuserien kehitys kolmelta vuodelta ja tilikauden 2021 muutos on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä				
milj. €	31.12.2021	31.12.2020	Muutos, %	31.12.2019
Tase	2 205	2 010	9,7	1 795
Luotot	1 388	1 336	3,9	1 272
Saamistodistukset	65	65	0	65
Osakkeet ja osuudet	131	131	-	131
Talletukset	1 521	1 418	7,3	1 311
Oma pääoma	172	164	4,9	163
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	138	132	5,0	127

Taseen luottokanta ja talletukset kasvoivat edellisvuodesta. Luottokanta kasvoi maltillisesti 3,9 % edellisvuoden tilanteesta, mutta talletuskanta jatkoi vahvaa kasvuaan ollen 7,3 % edellistä vuotta parempi. Omaa pääomaa kasvatti tilikauden tulos. Taseen ulkopuoliset sitoumukset kasvoivat myönnettyjen luottojen myötä.

Antolainauksen kehitys

Uusia luottoja myönnettiin tilikauden aikana 271 miljoonaa euroa eli 7,3 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Luottokanta yhteensä tilikauden lopussa oli 1 388 miljoonaa euroa (1 335[1]). Luottokannan kasvu tasaantui ja asuntoluottojen kasvuvauhti hidastui viime vuodesta. Pankin OP-Asuntoluottopankki Oyj:lle siirtämien ja OP-Asuntoluottopankki Oyj:n taseesta myöntämien asuntoluottojen kanta oli vuodenvaihteessa 80,7 miljoonaa euroa.

Järjestämättömät saamiset ja lainanhoitojoustosaamiset kehittyivät tilikauden aikana seuraavasti:

Järjestämättömät saamiset ja lainanhoitojoustot			
milj. €	31.12.2021	31.12.2020	Muutos, %
Järjestämättömät saamiset	22,3	18,4	21,2
Yli 90 päivää erääntyneet saamiset	4,1	5,0	-17,2
Järjestämättömät lainanhoitojoustosaamiset	10,9	7,7	41,6
Todennäköisesti maksamatta jäävät saamiset	7,2	5,7	27,3
Terveet lainanhoitojoustosaamiset	57,6	50,4	14,2
Ongelmasaamiset yhteensä	79,8	68,8	16,1

Taulukon luvut esitetään bruttomääräisinä eli luvuista ei ole vähennetty tappiota koskevaa vähennyserää. Vertailukauden tiedot on oikaistu bruttomääräisiksi. Yli 90 päivää erääntyneenä saamisena esitetään jäljellä oleva pääoma sellaisesta saamisesta, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Lainahoitojoustosaamisena esitetään saamiset, joiden sopimusten ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvystä johtuen. Todennäköisesti maksamatta jäävinä saamisina esitetään muut heikompiin luottoluokkiin kuuluvat saamiset.

[1] Suluissa vertailuluku 31.12.2020.

Kiinteistöomistukset

Osuuspankin kiinteistöomistukset muodostuvat omassa käytössä olevista kiinteistöistä ja sijoituskiinteistöistä.

Kiinteistöomistukset milj. €	31.12.2021	31.12.2020
Omassa käytössä olevat kiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	9,9	12,2
Prosenttia taseesta	0,4	0,6
Sijoituskiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	2,5	2,4
Prosenttia taseesta	0,1	0,1
Käypä arvo	2,8	2,6
Nettotuotto, %	15,1	10,1
Kiinteistöihin sitoutunut pääoma yhteensä	12,4	14,6
Prosenttia taseesta	0,6	0,7

Kiinteistöyhteisöjen sitoutunut pääoma muodostuu osakehuoneiston kirjanpitoarvosta ja osakehuoneistoon kohdistuvasta lainaosuudesta.

Pankilla ei ole sijoituksia kiinteistösijoitusyhtiöissä. Kaikkien kiinteistösijoitusten osuus taseesta on 0,6 prosenttia (0,7).

Omassa käytössä olevat kiinteistöt

Omassa käytössä olevia kiinteistöjä on taseessa 9,8 miljoonaa euroa, josta kirjattiin arvonalennuksia tilikauden aikana 145 tuhatta euroa. Arvonkorotuksia oli tilikauden lopussa 64 tuhatta euroa. Niitä peruutettiin tilikauden aikana 533 tuhatta euroa.

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöistä kirjattiin arvonalennuksia tilikauden aikana 1,3 miljoonaa euroa. Arvonkorotuksia peruutettiin tilikauden aikana 29,8 tuhatta euroa. Vuoden lopussa sijoituskiinteistöihin ei kohdistunut arvonkorotuksia.

Tilikauden aikana myytiin sijoituskiinteistöjä kirjanpitoarvoltaan 83 tuhatta euroa.

Muun sijoitustoiminnan kehitys

Saamiset luottolaitoksilta, joista valtaosan muodostavat saamiset OP Yrityspankki Oyj:ltä, olivat 599 miljoonaa euroa (453).

Tilikauden lopussa osuuspankilla oli sijoituksia keskusyhteisön osuuspääomaan yhteensä 131 miljoonaa euroa (131).

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleisön talletusten ja muiden velkojen kehitys on kuvattu alla olevassa taulukossa. Muut velat muodostuvat markkinarahaveloista ja valtion varoista välitetyistä lainoista.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille milj. €	31.12.2021	31.12.2020	Muutos, %
Talletukset			
Maksuliiketilit	985	897	9,8
Sijoittamistilit	533	518	2,9
Valuuttatalletukset	2	2	20,3
Muut talletukset	1	1	57,7
Talletusvelat yhteensä	1 521	1 418	7,3
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille yhteensä	1 521	1 418	7,3

Muun vieraan pääoman ja sitoumusten kehitys

Velat luottolaitoksille, jotka muodostuvat veloista OP Yrityspankki Oyj:lle ja ns. väliluotosta OP-Asuntoluottopankki Oyj:lle, lisääntyivät 599 miljoonaan euroon (453).

Osuuspankilla ei ole liikkeeseen laskettuja joukkovelkakirjalainoja.

Muut vieraan pääoman erät muodostuvat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtyvistä eristä.

Oma pääoma ja varaukset

Päijät-Hämeen Osuuspankin koko oman pääoman määrä kasvoi 4,9 prosenttia 172 miljoonaan euroon (164).

Osuuspääoma

Osuuspääoma oli 75,4 miljoonaa euroa (72,2). Omistaja-asiakkailla oli tilikauden lopussa sijoituksia jäsenosuuksiin 5,4 miljoonaa euroa (5,3) ja Tuotto-osuuksiin 70,0 miljoonaa euroa (66,9). Irtisanottuja Tuotto-osuuksia oli tilikauden lopussa 7,1 miljoonaa euroa (7,0) ja irtisanottuja jäsenosuuksia 189 tuhatta euroa (162).

Tuotto-osuuksien haltijoille maksettiin helmikuussa 2021 vuodelta 2019 korkoa 3,25 prosenttia ja lokakuussa 2021 vuodelta 2020 korkoa 3,25 prosenttia eli yhteensä 4 398 310,20 euroa. Tuotto-osuuksien korkojen maksut vuosilta 2019 ja 2020 viivästettiin poikkeuksellisesti valvojan ohjeistuksen mukaisesti. Jäsenosuuspääomalle ei makseta korkoa.

Osuuspankilla voi osuuskuntalain ja osuuspankin sääntöjensä mukaan olla jäsenen oikeudet tuottavia jäsenosuuksia ja vapaaehtoisina osuuksina Tuotto-osuuksia. Osuuspankin osuuspääomassa on jäsenosuuksia 52 058 kpl. Jokaisella jäsenellä on velvollisuus ottaa yksi osuuspankin jäsenosuus ja maksaa siitä merkintähintana 100 euron suuruinen jäsenosuusmaksu. Tuotto-osuuksia on osuuspankin osuuspääomassa 699 677 kpl. Tuotto-osuuksia voivat merkitä vain osuuspankin jäsenet ja niiden antamisesta päättää osuuspankin hallitus. Tuotto-osuuden nimellisarvo ja siitä osuuspankille merkintähintana maksettava tuotto-osuusmaksu on 100 euroa.

Jäsen- ja tuotto-osuusmaksut palautetaan osuuspankin sääntöjen, osuuskuntalain ja osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain mukaisesti ja sanotuissa laeissa mainituin edellytyksin jäsenyyden päätyttyä tai irtisanottaessa jäsenosuus tai Tuotto-osuus. Jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana

jäsenyys on päättynyt tai Tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Palautuksiin vaaditaan valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Osuuspankilla on kuitenkin oikeus kieltäytyä jäsenosuusmaksujen ja tuotto-osuusmaksujen palauttamisesta osuuspankin toiminnan aikana. Osuuspankki voi myöhemmin päättää edellä mainitun kiellon kumoamisesta. Palauttamista koskevasta kiellosta ja sen kumoamisesta päättää tarvittaessa pankin hallitus. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

Osuuspankilla on oikeus lunastaa kaikki Tuotto-osuudet. Lunastusoikeuden käyttämisestä päättää osuuspankin hallitus. Lunastukseen vaaditaan keskusyhteisön lupa sekä valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Muut oman pääoman erät

Kertomuskaudella ei peruutettu aikaisemmin tehtyjä arvonkorotuksia arvonkorotusrahastosta.

Omat varat ja vakavaraisuus

Osuuspankin luottoriskin pääomavaateen laskennassa käytetään sisäisten luokitusten menetelmää. Markkinariskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä. Myös operatiivisten riskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä.

OP Ryhmä julkistaa ns. Pilari III:n mukaiset tarkemmat vakavaraisuustiedot tilinpäätöksen yhteydessä. OP Ryhmän tilinpäätös ja Pilari III mukaiset vakavaraisuustiedot ovat luettavissa www.op.fi verkkopalvelussa.

Osuuspankin omat varat muodostuivat seuraavasti:

Omat varat		
1000 euroa	**31.12.2021**	**31.12.2020**
Ydinpääoma (CET1)		
Oma pääoma*	171,9	163,9
Tilinpäätössiirrot vähennettynä laskennallisella verovelalla	23,7	23,7
Käyvän arvon rahasto rahavirran suojauksesta	-2,3	-3,9
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	**193,3**	**183,7**
Suunniteltu voitonjako	-2,2	-2,2
Omista varoista vähennettävät osuuspääomat	-4,4	-2,5
ECL** – Odotetut tappiot (EL) alijäämä	-3,9	-2,7
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	**182,9**	**176,5**
Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä	**182,9**	**176,5**
Toissijainen pääoma (T2)		
ECL** - Odotetut tappiot (EL) alijäämä		
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä		
Omat varat yhteensä	**182,9**	**176,5**

* pl. mahdollinen arvonkorotusrahastoon liittyvä laskennallinen verovelka

** Odotettavissa olevat luottotappiot

Ydinpääomasta on vähennetty asiakkaille palautetut irtisanotut osuuspääomat.

Kokonaisriski		
1000 euroa	31.12.2021	31.12.2020
Luottoriski		
Standardimenetelmä (SA)		
Saamiset yrityksiltä	1,5	2,7
Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)		
Saamiset yrityksiltä[1)]	249,7	195,0
Yritysvastuut – pk-yritykset	115,4	118,7
Yritysvastuut - Muut	134,3	76,3
Vähittäissaamiset[2)]	176,2	167,8
Kiinteistövakuudelliset	152,6	154,2
Muut vähittäisvastuut	23,5	13,6
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	0,1	0
Muut erät	143,7	144,9
Luottoriski yhteensä	**571,2**	**510,4**
Operatiivinen riski	**52,4**	**53,6**
Yhteensä	**623,6**	**564,0**

1) Saamisiin yrityksiltä ja luottolaitoksilta sovelletaan nk. IRBAn perusmenetelmää (FIRB), eli pankki soveltaa näiden vastuiden riskipainojen laskennassa omia maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) estimaatteja.
2) Vähittäissaamisten riskipainoja laskettaessa pankki soveltaa omia estimaatteja maksukyvyttömyyden todennäköisyydelle (PD), tappio-osuudelle (LGD) ja luottovasta-arvokertoimelle (CF).

Vakavaraisuussuhdeluvut		
(%)	31.12.2021	31.12.2020
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	29,3	31,3
Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde	29,3	31,3
Vakavaraisuussuhde	29,3	31,3
Osuuspankkien yhteenliittymän ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET1)	19,0*	18,9

*Syyskuussa 2021

Pääomavaateet		
1000 euroa	31.12.2021	31.12.2020
Omat varat	182,9	176,5
Minimipääomavaade + puskurivaateet *	65,5	59,2
Omien varojen ylijäämä	**117,4**	**117,2**

*Minimivaade 8 %, kiinteä lisäpääomavaatimus 2,5 % sekä mahdollinen maakohtainen muuttuva lisäpääomavaatimus

Keväällä 2021 saadun EKP:n yritysvastuiden IRBA päätöksen sisältämät kertoimet kasvattivat kokonaisriskin määrää yritysvastuissa. Vähittäisvastuiden kokonaisriskiä kasvatti taseen ulkopuolisille vastuille asetettu 100 % luottovasta-arvokerroin.

Myös yritysvastuiden kasvu nosti luottoriskien kokonaismäärää. Mallien muutoksilla ei ole vaikutusta riski riskipainojen määrään.

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %

Ydinpääoma (CET1) yhteensä x 100
Kokonaisriski yhteensä

Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde, %

Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä x 100
Kokonaisriski yhteensä

Vakavaraisuussuhde, %

Omat varat yhteensä x 100
Kokonaisriski yhteensä

Keskinäinen vastuu

Yhteenliittymälain mukaisesti osuuspankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta, osuuspankkien keskusrahalaitoksena toimiva liikepankki OP Yrityspankki Oyj, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joista edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet. OP Osuuskunnan jäseniä olivat tilikauden lopussa 121 osuuspankkia sekä OP Yrityspankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj ja OP Vähittäisasiakkaat Oyj. Talletuspankkien yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti.

Keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista. Velkoja, joka ei ole saanut jäsenluottolaitokselta suoritusta erääntyneestä saatavastaan, voi vaatia suoritusta keskusyhteisöltä, kun päävelka on erääntynyt. Mainitussa tapauksessa keskusyhteisön on laadittava laissa tarkoitettu osittelulaskelma kunkin jäsenluottolaitoksen maksettavaksi tulevasta vastuuosuudesta. Jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu määräytyy luottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden mukaisessa suhteessa.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilan ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin sekä keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 5 luvun mukaisesti. Jäsenluottolaitoksilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalain mukainen rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista.

Keskusyhteisö on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnasta, niiden toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Talletussuoja ja sijoittajien turva

Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain mukaan talletuspankin on kuuluttava talletussuojarahastoon. OP Ryhmään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahastosta korvataan tallettajien saamiset OP Ryhmän talletuspankeilta enintään 100 tuhanteen euroon asti. OP Ryhmässä talletuspankkeja ovat osuuspankit ja OP Yrityspankki Oyj. OP Ryhmälle tulevia uuden järjestelmän mukaisia maksuja on kuvattu tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa kohdassa Viranomaismaksut.

Sijoittajien korvausrahasto maksaa korvauksia ei-ammattimaisille sijoittajille silloin, kun sijoituspalveluyritys tai luottolaitos ei pysty suorittamaan muun kuin tilapäisen maksukyvyttömyyden vuoksi suojan piirissä olevia sijoittajien selviä ja riidattomia saamisia sopimuksen mukaisesti. Korvauksen määrä on 90 prosenttia saamisen määrästä, enintään 20 tuhatta euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan OP Ryhmään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Kriisinratkaisusääntelyn mukaan kriisinratkaisuviranomaisella on oikeus puuttua pankin velkojen ehtoihin velkojan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinratkaisuviranomainen on Brysselissä toimiva EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board). Kriisinratkaisuviranomainen määrittää kriisinratkaisulain mukaisten velkojen minimimäärän OP Ryhmän tasolla.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku	2021	2020	2019
Oman pääoman tuotto (ROE), %	4,8	2,6	5,7
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,4	0,3	0,6
Omavaraisuusaste, %	8,9	9,3	10,4
Kulu-tuotto-suhde, %	66,5	77,7	61,6

Tunnuslukujen laskukaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio) – Tuloverot *}}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus + Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Koko pääoman tuotto (ROA), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio) – Tuloverot *}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Omavaraisuusaste, %

$$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus + Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Kulu-tuotto-suhde, %

$$\frac{\text{Hallintokulut + Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä + Liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate + Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista + Nettopalkkiotuotot + Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot + Suojauslaskennan nettotulos + Sijoituskiinteistöjen nettotuotot + Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)}} \times 100$$

* Tilinpäätössiirtoihin sisältyvä verovaikutus huomioitu

Riskienhallinta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema

Riskienhallinta perustuu liiketoimintapäätöksiä tekevien henkilöiden ammattitaitoon ja varovaisuuteen sekä systemaattiseen riskien mittaamiseen, arviointiin ja rajoittamiseen. Riskienhallinnan tärkein tavoite on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa, ettei toiminnassa oteta niin suurta riskiä, että se vaarantaisi pankin kannattavuuden, vakavaraisuuden, maksuvalmiuden tai toiminnan jatkuvuuden. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta laadukkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä vakavaraisuudesta ja likviditeetistä.

Osuuspankin riskipolitiikka sisältää ne riskienhallinnalliset linjaukset, toimenpiteet, tavoitteet ja rajaukset, joilla liiketoimintaa ohjataan OP Ryhmän strategiassa ja riskinoton periaatteissa sekä OP Ryhmän pankkitoiminnan riskipolitiikassa vahvistettujen linjausten toteuttamiseksi.

Osuuspankin riskienhallinta on järjestetty OP Osuuskunnan jäsenpankeilleen antamien yleisten ohjeiden mukaisesti. Osuuspankin hallintoneuvosto valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa osuuspankin hallintoa.

Hallitus huolehtii riskien hallinnasta ja riskienhallintajärjestelmien riittävyydestä. Hallitus vahvistaa liiketoiminnan tavoitteet, vakavaraisuutta ja eri riskilajeja koskevat limiitit sekä valvoo ja seuraa säännöllisesti pankin liiketoimintaa, riskinkantokykyä ja riskiasemaa.

Toimitusjohtaja vastaa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan toteutuksesta ja siihen liittyvien tehtävien organisoinnista. Toimitusjohtaja raportoi säännöllisesti hallitukselle pankin liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskiasemasta.

Osuuspankin suhtautuminen riskinottoon on maltillinen. Riskinkantokyvyn riittävyyttä suhteessa pankin riskeihin arvioidaan riskimittareiden ja taloudellisen pääomavaateen avulla.

Pääomasuunnittelulla varmistetaan ennakoivasti, että pankilla on riittävä vakavaraisuus nykyisiin ja ennakoituihin riskeihin nähden. Lisäksi sen avulla varmistetaan, että pankin kasvu-, kannattavuus- ja vakavaraisuustavoitteet ovat tarkoituksenmukaisia ja keskenään johdonmukaisesti asetettu. Pääomasuunnitelma sisältää mm. vakavaraisuustavoitteet ja varautumissuunnitelman vakavaraisuuteen vaikuttavien odottamattomien tilanteiden varalle. Omien varojen riittävyys turvataan ensisijaisesti pitämällä pankin kannattavuus kohtuullisella tasolla. Lisäksi pankki tarjoaa omistaja-asiakkaille merkittäväksi tuotto-osuuksia, jotka luetaan ydinpääomaan. Pankin riskinkantokyky on riittävä ja riskiasema on vakaa.

Luottoriskit

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei täytä sopimuksenmukaisia takaisinmaksuvelvoitteitaan aiheuttaen pankille taloudellista tappiota. Luottoriskien hallinnan tarkoituksena on vähentää luottotappioiden todennäköisyyttä jo ennen luottopäätöstä sekä toisaalta rajoittaa ja estää jo tehtyihin luottopäätöksiin liittyvien riskien toteutuminen.

Luottoriskien hallinta perustuu asiakkaan hyvään tuntemiseen, asiakassuhteen aktiiviseen hoitoon, vahvaan ammattitaitoon, kattavaan dokumentointiin ja vakuuksiin. Keskeisessä asemassa luottoriskien hallinnassa on päivittäinen luottoprosessi ja sen laatu.

Asiakkaan riittävä velanhoitokyky on kaiken luotonmyönnön edellytys. Luottopäätökset ovat huolellisia ja harkittuja, ja ne perustuvat päätöksenteko-ohjeisiin, voimassa olevaan ja ajantasaiseen luottoluokitukseen sekä vakuuksiin, joiden tulee yleensä olla turvaavat.

Pankin arvio asiakkaan velanhoitokyvystä ja luottoriskistä muodostuu luottoluokittelusta ja maksukäyttäytymistiedoista ja yritysasiakkailla tarpeen mukaan myös tilinpäätösanalyysistä ja –ennusteista, toimialakatsauksista, luottokelpoisuusarvioista sekä mahdollisista muista dokumenteista.

Henkilöasiakkaiden maksukyvyn riittävyys varmistetaan koronnousun varalta. Asiakkaat voivat suojautua koronnousulta käyttämällä luotoissaan kiinteää korkoa, korkokattoa tai -putkea. Luotonmyönnössä vältetään korkeita luototussuhteita. Asiakkaille tarjotaan takaisinmaksun turvaavia vakuutuksia sairauden ja työttömyyden varalle.

Ennakoitavissa oleviin ongelmiin reagoidaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Asiakkaat, joiden taloudellisen tilan kehitystä, luottoriskin määrää ja maksukäyttäytymistä halutaan tarkastella tavallista tiiviimmin, otetaan erityisseurantaan.

Uusluotonannolle ja luottokannalle on asetettu luottoluokittaisia tavoitearvoja, jotta luottosalkun laatu säilyy hyvänä. Luottoriskien kehitystä seurataan säännöllisesti suhteessa asetettuihin limiitteihin, valvontarajoihin ja tavoitteisiin. Lisäksi seurataan luottosalkun laatua ja rakennetta, vakuuksien kattavuutta sekä ongelmasaamisia. Luottoriskejä limitoidaan ja rahoitusprosessia valvotaan OP Ryhmän riskienhallintajärjestelmän puitteissa.

Suurella asiakasriskillä tarkoitetaan sellaisia vastuita samalta asiakkaalta tai asiakaskokonaisuudelta, joiden yhteismäärä vähennyserien jälkeen on vähintään 10 prosenttia asiakasriskejä kattavista omista varoista. Säännösten mukaan yksittäisen asiakasriskin enimmäismäärä saa olla enintään 25 prosenttia omista varoista, keskusyhteisön luvalla enintään 40 prosenttia. Pankin asiakasriskejä kattavat omat varat olivat joulukuussa 2021 yhteensä 182 880 tuhatta euroa.

Pankin suurten asiakasriskien yhteismäärä vähennyserien jälkeen oli 21,4 prosenttia omista varoista. Yhdenkään yksittäisen asiakaskokonaisuuden asiakasriski ei ylittänyt 25 prosenttia.

Likviditeettiriski

Pankkitoiminnan likviditeettiriski koostuu rakenteellisesta rahoitusriskistä ja maksuvalmiusriskistä. Rakenteellisella rahoitusriskillä tarkoitetaan pitkän aikavälin luotonantoon liittyvää epävarmuutta, joka johtuu rahoituksen rakenteesta aiheutuvasta jälleenrahoitusriskistä. Maksuvalmiusriski on riski siitä, että pankki ei suoriudu odotetuista ja odottamattomista, olemassa olevista ja tulevista maksuista ilman vaikutusta liiketoiminnan jatkuvuuteen, kannattavuuteen tai vakavaraisuuteen.

Rakenteellista rahoitusriskiä seurataan luotonannon ja sijoitusten sekä niiden rahoituksen maturiteettirakenteen erolla. Maksuvalmiusriskiä seurataan pankin tulo- ja menokassavirtojen erona ja maksuvalmius hoidetaan OP Yrityspankki Oyj:n sekkitilin kautta. Rakenteellista rahoitusriskiä hallitaan OP Ryhmän likviditeetin hallintaa koskevien linjausten ja ohjeiden sekä keskusyhteisön osuuspankeille vahvistamien valvontarajojen avulla. Pankin rahoitusvarojen ja -velkojen jakauma on kuvattu liitetiedoissa.

OP Osuuskunta osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä on antanut jäsenluottolaitoksilleen talletuspankkien yhteenliittymälain mukaisen poikkeusluvan, jonka mukaan jäsenluottolaitoksiin ei sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa mainittuja luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Asetuksen mukaista maksuvalmiutta valvotaan ja raportoidaan osuuspankkien yhteenliittymän tasolla.

Markkinariskit

Markkinariskillä tarkoitetaan riskiä tappiosta tai tuoton menetyksestä, kun markkinahinta tai markkinahinnan volatiliteetti muuttuvat epäedulliseen suuntaan. Markkinariskeihin sisällytetään kaikkien taseen ja taseen ulkopuolisten erien korkoriskit, sijoitustoiminnan hintariskit ja kiinteistöriskit sekä sijoitustoiminnan luottospreadriski ja markkinoiden likviditeettiriski, joka on riski siitä, että omaisuuserää ei saada myytyä suunnitellussa ajassa odotettuun hintaan.

Markkinariskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa, mitata, rajoittaa, seurata ja valvoa pankin markkinariskejä siten, että pankin kannattavuus tai vakavaraisuus ei vaarannu.

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on korkotuloriski eli korkotason muutoksen vaikutus korkokatteeseen. Korkoriski aiheutuu luotonannon ja talletusvarainhankinnan toisistaan poikkeavista korkosidonnaisuuksista tai korontarkistusajankohdista, jolloin korkotason muutokset realisoituvat korkokatteeseen. Osuuspankin luotonannosta ja talletusvarainhankinnasta syntyvää korkoriskiä hallitaan OP Ryhmän keskuspankkisijoitus- ja -rahoitustuotteilla, OP-Asuntoluottopankin väliluoton korkosidonnaisuusvalinnoilla sekä ryhmän käytössä olevilla korkoriskin johdannaissuojausmalleilla, joista keskeisin on euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtojen suojaus koronvaihtosopimuksilla.

Osuuspankki on tilikaudella soveltanut rahavirran suojauslaskentaa suojatessaan euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtaa koronlaskulta tai pitkään jatkuvalta matalalta korkotasolta. Rahavirran suojauksessa osa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevista korkovirroista on vaihdettu koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon.

Pankkiliiketoiminnassa valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssimuutosten pankille aiheuttamaa tulosriskiä tai markkina-arvon muutosriskiä. Avoin valuuttapositio syntyy, kun samassa valuutassa olevien saamisten ja velkojen määrät poikkeavat toisistaan. OP Ryhmässä valuuttariski keskitetään OP Yrityspankkiin.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakkeiden ja muiden vastaavien instrumenttien markkinakurssimuutosten aiheuttamaa tulosriskiä ja markkina-arvojen muutosriskiä. Osakesijoitukset ovat pääosin OP Ryhmän sisäisiä sijoituksia. Muu osakesijoitustoiminta on vähäistä.

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan osuuspankin ja sen konserniyhtiöiden omistuksessa oleviin kiinteistöihin tai kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin kohdistuvaa arvonalenemis-, tuotto- ja vahingoittumisriskiä. Kiinteistöt on vakuutettu käyvästä arvostaan. Pankin hallitus käsittelee kiinteistöomistukset ja niihin liittyvät riskit sekä investointi-, korjaus- ja muut toimenpiteet säännöllisesti. Seurannassa kiinnitetään huomiota muun muassa kiinteistöihin sitoutuneen pääoman määrään suhteessa pankin taseeseen ja sijoituskiinteistöjen sitoutuneelle pääomalle saatavaan nettotuottoon sekä käypiin arvoihin.

Osuuspankki ei harjoita varsinaista kiinteistöliiketoimintaa, vaan kiinteistöomistukset muodostuvat pääasiallisesti omassa käytössä olevista toimitilakiinteistöistä.

Operatiiviset riskit

Operatiivinen riski on ns. seuraamusriski, jota aiheutuu kaikesta liiketoiminnasta ja joka voi aiheutua puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, prosesseista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Operatiivinen riski sisältää myös oikeudellisen riskin, turvallisuusriskit ja tietoturvariskit. Operatiivinen riski voi ilmetä taloudellisina tappioina tai muina haitallisina seuraamuksina, kuten maineen tai luottamuksen heikkenemisenä tai menetyksenä.

Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on varmistaa keskeisten liiketoimintoprosessien ja toimintojen tehokkuus ja laatu sekä niiden jatkuvuus myös poikkeuksellisissa olosuhteissa. Jokaisen OP Ryhmän yrityksen johto ja prosessien omistajat ovat vastuussa operatiivisten riskien hallinnan järjestämisestä edellä mainittujen tavoitteiden mukaisesti liiketoimintojen erityispiirteet huomioiden.

Operatiivisten riskien hallinnalla yritysten johto ja prosessien omistajat varmistavat, ettei riskeistä aiheudu ennalta arvaamattomia taloudellisia menetyksiä tai muita haitallisia seuraamuksia. Operatiivisten riskien laadullisen luonteen vuoksi niiltä ei voi koskaan suojautua täysin eikä niiden haitallisia vaikutuksia pystytä kaikissa tapauksissa estämään. Operatiivisten riskien hallinnalla ei myöskään aina pyritä riskin poistamiseen kokonaisuudessaan, vaan riskin hallitsemiseen siten, että riskitaso on hyväksyttävissä.

OP Ryhmässä liiketoiminta ja prosessien omistajat seuraavat säännöllisesti operatiivisten riskien tasoa ja kehitystä. OP Ryhmän yrityksissä operatiiviset riskit ja toteutuneet vahingot raportoidaan kokonaisuutena

OP Ryhmän yritysten hallituksille vähintään kerran vuodessa sekä merkittävät esiin tulleet operatiiviset riskit ja riskitapahtumat mahdollisimman pian. Osana Keskusyhteisön Riskienhallinnan säännöllistä raportointia Riskienhallinta raportoi ryhmän ylimmälle johdolle sekä valvovalle viranomaiselle operatiivisten riskien riskiaseman sekä toteutuneiden riskitapahtumien aiheuttamat tappiot.

Tulevan liiketoiminnan riskit

Tulevan liiketoiminnan riskit ovat riskejä siitä, millä ehdoin ja volyymein solmitaan uusia joko nykyisenkaltaisia tai kokonaan uudenlaisia sopimuksia. Tämän taustalla voi olla puutteellinen reagointi ja joustamattomuus muuttua, kun liiketoiminta- ja kilpailuympäristössä tai asiakkaiden arvoissa ja teknologiassa tapahtuu muutoksia. Tulevan liiketoiminnan riskien tärkein hallintakeino on johdon valinnat. OP Ryhmässä toteutetaan yhteistä ryhmätason strategiaa, josta osuuspankit johtavat omat strategian toteutussuunnitelmat.

Toimintaympäristön muutostekijät

Toimintaympäristön yleiset muutokset, kuten ilmastonmuutos (ESG = environmental, social, governance = ympäristö, yhteiskuntavastuu, hallintotapa), vaikuttavat asiakkaiden ja yhteiskunnan tarpeisiin ja preferensseihin. Nämä yhdessä mm. tieteellisten ja teknologisten innovaatioiden kanssa voivat vaikuttaa finanssisektorin kysyntä- ja tarjontatilanteeseen, joka puolestaan ohjaa OP Ryhmän tekemien uusien sopimusten ehtoja. Ulkoisia muutostekijöitä tarkastellaan, jotta ymmärretään asiakkaan tulevan menestyksen reunaehtoja. Asiakkaiden tulevan menestyksen varmistaminen on keskeistä ryhmän tulevassa menestyksessä.

Toimintaympäristön muutostekijät eivät ole riskejä itsessään, vaan ne kanavoituvat erilaisten vaikutusketjujen kautta taloudellisiksi riskeiksi pankki- ja vakuutusliiketoiminnalle. Sen lisäksi, että ulkoiset muutosajurit voivat tarjota mahdollisuuksia, ne voivat myös vaarantaa joidenkin toimialojen toiminnan edellytykset. Esimerkiksi siinä missä ilmastonmuutos voi edistää kotimaisen maatalouden toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä, voi se aiheuttaa jollakin alalla heikentyvää kannattavuutta asiakaskäyttäytymisen muutoksen myötä, vakuuksien arvojen alentumista tietyillä alueilla ja sääntelyyn liittyvien kustannusten ennakoitua suurempaa kasvua. Luottolaitoksessa edellä mainitut vaikutukset peilautuvat suoraan tai välillisesti mm. luotto-, likviditeetti-, maine- ja operatiivisena riskinä.

Olennaista on arvioida, miten ulkoisen toimintaympäristön muutos vaikuttaa pitkällä tähtäimellä. Kehitys voi johtaa asiakaskäyttäytymisen muutokseen, joka vaikuttaa kysyntään ja siten tuotetarjontaan. Pitkällä tähtäimellä toimintaympäristön muutostekijät voivat olla uhka jatkuvuudelle (esim. rahoituksen hinta ja saatavuus). Saman muutostekijän vaikutukset voivat olla samaan aikaan sekä hyvin paikallisia että maailmanlaajuisia kehityskulkuja. Vaikutukset voivat yhtäällä tarjota mahdollisuuksia, siinä missä toisaalla ne voivat kaventaa toimintaedellytyksiä.

Asiakastasolla riskejä hallitaan neuvomalla asiakkaita ja seuraamalla asiakkuuden kehittymistä. Hinnoittelu on riskiperusteista. Rahoitettavien ESG-hankkeiden ja/tai -sijoitusten tulee olla taloudellisesti kestäviä. Asiakkaiden tulevasta menestyksestä huolehtiminen varmistaa, että ryhmän liiketoiminta säilyy kannattavana myös pitkällä tähtäimellä ja että toimintaa varten tarvittavat riskipuskurit pääoman ja likviditeetin osalta ovat riittävät. Asiakkaiden neuvomisen osalta pyrkimys on, että se tuottaa lisäarvoa, joka näyttäytyy asiakkaiden entistä parempana taloudellisena asemana ja hyvinvointina.

Palveluverkko

OP Ryhmän palveluverkosto koostuu monikanavaisesti verkko- ja mobiilipalveluista, puhelinpalveluista sekä maan kattavimmasta konttoriverkostosta. Tilikauden lopussa Päijät-Hämeen Osuuspankilla oli pääkonttorin lisäksi konttorit Heinolassa ja Iitissä. Kaikissa konttoreissa tai konttorin läheisyydessä on rahan nostoon tarkoitettu TalletusOtto tai Otto. -käteisautomaatti.

OP Ryhmä on investoinut mobiili- ja verkkopalveluiden kehittämiseen merkittävästi. Erityisesti mobiilipalveluiden merkitys on kasvanut niin henkilö- kuin yritysasiakkaidenkin asioinnissa.

Omistaja-asiakkaat

Pankin omistaja-asiakkaiden määrä kasvoi tilikauden aikana 392 jäsenellä ja oli tilikauden lopussa 52 058. Jäsenmäärän lisäys johtui toteutetusta ja aktiivisesta jäsenhankinnasta.

Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu vuonna 2021 koko henkilöstöä koskevasta tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahastosta. Yrityskohtaiset vuosisuunnitelman mukaiset tavoitteet sekä ryhmätasoiset strategiset tavoitteet huomioidaan tulospalkkiojärjestelmän ja henkilöstörahaston mittareissa. Palkitsemisjärjestelmiä laadittaessa on otettu huomioon finanssi- ja rahoitusalan palkitsemisjärjestelmiä koskeva sääntely. Palkitsemisjärjestelmiä on selostettu tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Henkilöstö

Vuoden 2021 lopussa Päijät-Hämeen Osuuspankin palveluksessa oli 109 henkilöä, mikä oli 3 enemmän kuin vuotta aiemmin. Vakinaisen henkilöstön määrä oli 100. Vuoden aikana eläköityi 8 henkilöä ja vakituiseen työsuhteeseen palkattiin 13 henkilöä.

Osuuspankin hallinnointijärjestelmä

Edustajisto

Päijät-Hämeen Osuuspankin omistaja-asiakkaiden päätösvaltaa käyttää omistaja-asiakkaiden keskuudesta valittu edustajisto, johon sääntöjen mukaan kuuluu vähintään 40 ja enintään 60 edustajaa. Hallintoneuvosto päättää edustajien lukumäärän edustajiston neljän vuoden mittaiseksi toimikaudeksi. Nykyisen edustajiston jäsenmäärä on 43.

Edustajat valitaan osuuspankin sääntöihin sisältyvässä vaalijärjestyksessä määrätyllä tavalla enemmistövaalitapaa noudattaen joka neljäs vuosi.

Vaalikelpoinen edustajistoon on hyvämaineinen, osuuspankin palveluja käyttävä äänioikeutettu omistaja-asiakas, joka on täysivaltainen. Vaalikelpoinen edustajistoon ei kuitenkaan ole osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa oleva, osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön toimitusjohtaja tehtävässä oloaikanaan tai tehtävän päättymisestä lukien seuraavan viiden vuoden aikana, hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen tehtävässä oloaikanaan eikä keskusyhteisön tai sen konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa oleva.

Vuosittain ennen toukokuun loppua pidettävä varsinainen edustajiston kokous käsittelee muun muassa seuraavat asiat:

- osuuspankin tilinpäätöksen (ja konsernitilinpäätöksen) vahvistaminen
- hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten sekä toimitusjohtajan vastuuvapaudesta päättäminen,
- ylijäämän käytöstä päättäminen,
- hallintoneuvoston jäsenten lukumäärästä, valinnasta ja palkkioista päättäminen
- tilintarkastajan valinnasta ja palkkioista päättäminen.

Lisäksi edustajiston kokous päättää mm. osuuspankin sääntöjen muutoksista. Varsinaisen edustajiston kokouksen lisäksi voidaan pitää ylimääräisiä edustajiston kokouksia, asioiden niin vaatiessa. Edustajiston kokouksen koollekutsumisesta päättää pankin hallitus.

Jokaisella omistaja-asiakkaalla on edustajiston vaalissa yksi ääni ja jokaisella edustajiston jäsenellä on edustajiston kokouksessa yksi ääni.

Edustajiston kokous pidettiin 28.4.2021.

Hallintoneuvosto

Osuuspankilla on hallintoneuvosto, jonka tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa pankin hallintoa. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet ja toimitusjohtajan ja mahdollisen toimitusjohtajan sijaisen. Lisäksi se vahvistaa osuuspankin ohjesäännön ja merkitsee tiedoksi keskusyhteisön ohjeistuksen mukaisesti hallintoneuvostossa käsiteltävät ohjeet.

Hallintoneuvosto antaa varsinaiselle edustajiston kokoukselle lausunnon edellisen vuoden tilinpäätöksestä. Se voi myös antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä.

Osuuspankin hallintoneuvosto päättää vaalien ajankohdasta, vaalipiireistä, edustajien lukumäärästä, äänestystavasta, äänioikeudesta sekä vaalilautakunnan jäsenten lukumäärästä ja jäsenistä.

Hallintoneuvostoon kuuluu pankin sääntöjen mukaan vähintään 18 ja enintään 30 jäsentä. Jäsenmäärä vahvistetaan vuosittain varsinaisessa edustajiston kokouksessa, ja se on tällä hetkellä 24. Jäsenet valitaan osuuspankin omistaja-asiakkaista ja heidän tulee edustaa monipuolisesti omistaja-asiakaskuntaa. Kunkin jäsenen toimikausi kestää kolme vuotta. Vuosittain jäsenistä on erovuorossa kolmannes.

Hallintoneuvoston jäsenen yläikäraja on 68 vuotta, kuitenkin siten, että tämän iän täyttänyt henkilö saa toimia tehtävässään seuraavan valintakokouksen päättymiseen saakka. Hallintoneuvoston jäsenenä ei saa toimia osuuspankin hallituksen jäsen tehtävässä oloaikanaan, toimitusjohtaja tehtävässä oloaikanaan tai tehtävän päättymisestä lukien seuraavan viiden vuoden aikana eikä osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa oleva henkilö.

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2021 yhteensä 2 kertaa ja lisäksi hallintoneuvostolle järjestettiin koulutusseminaari.

Hallintoneuvoston valmistelujaos

Hallintoneuvosto on sille kuuluvien valvontatehtävien toteuttamisen tueksi nimennyt keskuudestaan valmistelujaoksen ja vahvistanut sille työjärjestyksen. Valmistelujaokseen kuuluu hallintoneuvoston puheenjohtaja ja 3 jäsentä. Hallintoneuvosto nimeää jäsenet valmistelujaokseen vuosittain.

Nimitysvaliokunta

Osuuspankilla on hallinnon jäsenten nimityksiä valmisteleva nimitysvaliokunta, johon kuuluu 7 jäsentä. Valiokunnan tarkoituksena on avustaa osuuspankin edustajistoa ja hallintoneuvostoa henkilövalintojen tekemisessä ja varmistaa valintaprosessin tehokas valmistelu. Valiokunta tekee edustajistolle sekä hallintoneuvostolle esitykset niiden päätösvaltaan kuuluvista asioista. Valiokunta voi myös tehdä esityksiä muista kokouksissa esille tulevista asioista, joita hallintoneuvosto tai hallitus on esittänyt sen valmisteltaviksi. Lisäksi toimikunta valmistelee esitykset eri hallintoelinten jäsenten vuosi-, kuukausi- ja kokouspalkkioista sekä kulukorvausten perusteista.

Hallintoneuvosto vahvistaa nimitysvaliokunnalle työjärjestyksen.

Hallitus

Hallitus johtaa osuuspankin toimintaa. Pankin sääntöjen mukaan hallituksen on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava sen asioita lakien ja pankin sääntöjen, hallintoneuvoston vahvistaman ohjesäännön sekä keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Hallituksella on yleinen toimivalta päättää kaikista pankin hallintoon ja muihin asioihin liittyvistä kysymyksistä, jotka lain tai sääntöjen mukaan eivät kuulu edustajistolle, hallintoneuvostolle tai toimitusjohtajalle. Hallitus vastaa pankin strategisesta johtamisesta sekä ohjaa ja valvoo pankin toimivaa johtoa. Hallituksen lakimääräisenä tehtävänä on huolehtia siitä, että osuuspankin kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Osuuspankin sääntöjen mukaan hallituksen muodostavat toimitusjohtaja toimiaikanaan sekä hallintoneuvoston valitsemat 3-7 muuta jäsentä, joiden tulee olla osuuspankin omistaja-asiakkaita. Hallituksen jäsenmäärä on tällä hetkellä 7. Hallituksen jäsenen toimikausi on yksi vuosi. Hallituksen jäsenen yläikäraja on 68 vuotta, kuitenkin siten, että tämän iän täyttänyt jäsen saa toimia tehtävässään uuden jäsenen valinnasta päättävän hallintoneuvoston kokouksen loppuun. Hallituksen jäsenenä olevan toimitusjohtajan osalta yläikäraja määräytyy osuuspankin ja toimitusjohtajan välisen toimisopimuksen mukaisesti.

Vuosittain ensimmäisessä jäsentensä valintaa seuraavassa kokouksessaan hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallituksen puheenjohtajaksi tai varapuheenjohtajaksi ei saa valita osuuspankin toimitusjohtajaa.

Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan lukien enemmän kuin puolet sen jäsenten koko lukumäärästä on saapuvilla. Kertomusvuonna hallituksen kokouksia oli 12.

Toimitusjohtaja

Pankin toimitusjohtajan on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava pankin päivittäistä hallintoa lakien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten sekä keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Toimiin, jotka pankin toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta pankin toiminnalle olennaista haittaa.

Toimitusjohtajan lakisääteisenä tehtävänä on huolehtia, että pankin kirjanpito on lain mukainen ja että pankin varainhoito on järjestetty luotettavalla tavalla.

Hallinnointielinten jäsenet

Edustajisto

Osuuspankin edustajisto valittiin vuonna 2021 järjestetyillä vaaleilla äänestysprosentin ollessa 7,1. Edustajiston jäsenten toimikausi päättyy vuonna 2025 uuden edustajiston valintaan.

Heinolan vaalipiiri

Kantanen Pekka	Heinola
Leino Jari	Heinola
Rautkoski Mikko	Heinola
Turve Heli	Heinola
Varjo Niina	Heinola

Hollolan vaalipiiri

Kemppi Laura-Maaria	Hollola
Lampi Pentti	Hollola
Lampola Mika	Hollola
Lehti Leena-Kaisa	Hollola
Markkola Aki	Hollola
Peltonen Lasse	Hollola
Ruusunen Satu	Hollola

Iitin vaalipiiri

Holmström Jari	Iitti
Kankkunen Antti	Iitti
Karjalainen Pia	Iitti

Lahden vaalipiiri

Aitamurto Johanna	Lahti
Anttila Jussi	Lahti
Forsman Juha-Pekka	Lahti
Hahl Marko	Lahti
Halsti Risto	Lahti
Huttunen Timo	Hollola
Jaatinen Satu	Asikkala
Kangasaho Julia	Orimattila
Kanninen Risto	Lahti
Karjalainen Pasi	Lahti
Lempinen Kari	Lahti
Lyttinen Eija	Lahti
Majaniemi Salla	Lahti
Niemi Jarkko	Hollola
Pelliniemi Veikko	Lahti
Pohjolainen Terttu	Lahti
Pollari Jaana	Lahti
Ranta Katri	Lahti
Reinikka Sami	Lahti
Ristkari-Ryynänen Ulla	Hollola
Silen Johanna	Lahti
Sipilä Niina	Hollola
Smolander Lea	Lahti
Ulmanen Juha	Lahti
Uotinen Piia	Lahti
Vahter Merja	Lahti
Vappula Ahti	Lahti
Viinikka Anneli	Lahti

Vanha edustajisto

Heinolan vaalipiiri

Hirvikoski Liisa	Heinola
Hirvikoski Olli	Heinola
Latvanen Marko	Heinola (28.4.2021 asti)
Mäkelä Sari	Heinola
Sundberg Kaj	Heinola (28.4.2021 alkaen)
Turve Heli	Heinola

Hollolan vaalipiiri

Hämäläinen Kristiina	Hollola (28.4.2021 asti)
Kukkonen Saara	Hollola (28.4.2021 alkaen)
Lampi Pentti	Hollola
Lampola Mika	Hollola
Lehti Kaisa	Hollola
Markkola Aki	Hollola
Mäkelä Kirsi	Hollola (28.4.2021 alkaen)
Ruusunen Satu	Hollola
Siirola Matti	Hollola (28.4.2021 asti)

Iitin vaalipiiri

Finskas Antti	Iitti (28.4.2021 asti)
Karjalainen Pia	Iitti
Leino Eira	Iitti (28.4.2021 alkaen)
Peltola Anniina	Iitti (31.3.2021 asti)
Pirinen Jarkko	Iitti (28.4.2021 alkaen)

Lahden vaalipiiri

Aitamurto Johanna	Lahti
Anttila Jussi	Lahti
Bruneau Milla	Lahti (28.4.2021 asti)
Erviä Riitta	Lahti
Hahl Marko	Lahti
Halsti Risto	Lahti
Häyhä Noora	Lahti (28.4.2021 asti)
Jarla Leena	Lahti
Karjalainen Pasi	Lahti
Keskiväli Eero	Lahti (28.4.2021 alkaen)
Keto Marja	Lahti
Kiljunen Raimo	Lahti
Knuutila Maaria	Lahti
Känkänen Kari	Lahti
Kärkinen Petra	Lahti (28.4.2021 asti)
Kärkkäinen Paavali	Lahti
Lempinen Kari	Lahti
Majaniemi Salla	Lahti
Mäkelä Risto	Lahti
Natunen Salla	Lahti
Ristkari Ulla	Hollola
Rostedt Juha	Lahti
Salmi Kari	Helsinki
Sipilä Niina	Hollola
Ulmanen Juha	Lahti
Vaara Kirsti	Lahti
Vahter Merja	Lahti
Valve Raisa	Lahti (28.4.2021 asti)
Viinikka Anneli	Lahti
Ylöstalo Mika	Lahti (28.4.2021 alkaen)

Hallintoneuvosto

(suluissa toimikauden alkamisvuosi ja erovuoroisuusvuosi)

Puheenjohtaja

Kari Mika	kansanedustaja	Lahti	(2019-2022) ***

Varapuheenjohtaja

Warpenius Tarja	työvoimaneuvoja	Heinola	(2020-2023) */***
Suhonen Kaarina	pääsihteeri	Lahti	(2019-2022) **

* 14.12.2021 asti

** 14.12.2021 alkaen

Muut jäsenet

Alinen Lasse	opettaja	Iitti	(2019-2022)
Bruneau Milla	TV-tuottaja	Lahti	(28.4.2021-2024)
Finskas Antti	maanviljelijä	Iitti	(28.4.2021-2024)
Forsman Raija	toimitusjohtaja	Lahti	(2019-2022)
Hyytiä Kari	työehtosihteeri	Lahti	(2021-2024)
Hämeenniemi Tiina	maanviljelijä	Heinola	(2019-2022)
Hämäläinen Kristiina	sairaanhoitaja	Hollola	(28.4.2021-2024)
Häyhä Noora	sosiaalityöntekijä	Lahti	(28.4.2021-2024)
Kauppinen Matti	johtaja	Heinola	(2020-2023)
Kivinen Kari	maanviljelijä	Hollola	(2020-2023)
Komu Pekka	liiketoimintakehittäjä	Lahti	(2019-2022) ***
Kärkinen Petra	aluepäällikkö	Lahti	(28.4.2021-2024)
Latvanen Marko	toimitusjohtaja	Heinola	(28.4.2021-2024)
Metsola Jorma	myyntipäällikkö	Hollola	(2018-28.4.2021)
Mikkanen Anne	hankejohtaja	Lahti	(2020-2023) ***
Mäki-Reinikka Pekka	johtaja	Lahti	(2021-2024)
Nordlund Jyrki	kirkkoherra	Iitti	(2019-2022)
Pietiläinen Pekka	liikkeenharjoittaja	Heinola	(2019-2022)
Siirola Matti	maanviljelijä	Hollola	(28.4.2021-2024)
Rosendahl Risto	toimitusjohtaja	Lahti	(2019-2022)
Söyrilä Tatu	maanviljelijä	Hollola	(2018-28.4.2021)
Tarula Matti	maanviljelijä	Iitti	(2019–2022)
Valve Raisa	ravitsemusterapeutti	Lahti	(28.4.2021-2024)

*** Hallintoneuvoston valmistelujaoksen jäsen

Hallitus

Puheenjohtaja

Essi Alaluukas, s. 1975, fil.maist., HHJ, asiakkuusjohtaja, Hollola
Päijät-Hämeen Osuuspankin hallituksen jäsen 2016 alkaen, puheenjohtaja 6/2018 alkaen

Keskeinen työkokemus:

- Rantalainen Oy Lahti, asiakkuusjohtaja Lahti, 2019-
- Rantalainen Oy Lahti, liiketoimintajohtaja Lahti, 10/2017-2018
- Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy, johtaja 2013-2017
- Lahden Alueen Kehittämisyhtiö Oy, LAKES, toimitusjohtaja 2011-2012
- Lahti Travel Oy, toimitusjohtaja 2005-2010

Varapuheenjohtaja

Anssi Pyysing, s. 1967, restonomi, yksityisyrittäjä, Lahti
Päijät-Hämeen Osuuspankin hallituksen jäsen 11/2011 alkaen, varapuheenjohtaja 12/2019 alkaen

Keskeinen työkokemus:

- Teerenpeli Yhtiöt Oy, yrittäjä/toimitusjohtaja 1994

Luottamustehtävät:

- Pienpanimoliitto ry, hallituksen jäsen
- Teerenpeli Panimo & Tislaamo Oy, hallituksen puheenjohtaja
- Teerenpeli Ravintolat Oy, hallituksen jäsen, toimitusjohtaja
- Teerenpeli Yhtiöt Oy, toimitusjohtaja/hallituksen jäsen
- As Oy Hämeennurkka, hallituksen puheenjohtaja
- Päijät-Hämeen Viljaklusteri, ohjausryhmän jäsen
- Teeren Cafe Oy, toimitusjohtaja, hallituksen puheenjohtaja

Susanna Junnila, s. 1973, asianajaja, varatuomari, Lahti
Päijät-Hämeen Osuuspankin hallituksen jäsen 12/2018 alkaen

Keskeinen työkokemus:
- Asianajotoimisto Matti Kataja Ky, asianajaja 2011-
- Asianajotoimisto Matti Kataja Ky, lakimies 2005-2011
- Päijät-Hämeen Osuuspankki, pankkilakimies 07/2004-09/2005
- Asianajotoimisto Matti Kataja Ky, lakimies 1999-2004

Turo Kilpeläinen, s. 1980, KTT, rehtori, toimitusjohtaja, Lahti
Päijät-Hämeen Osuuspankin hallituksen jäsen 12/2019 alkaen

Keskeinen työkokemus:
- LAB-ammattikorkeakoulu Oy, rehtori, toimitusjohtaja 01/2020-
- Lahden ammattikorkeakoulu Oy, rehtori, toimitusjohtaja 03/2018-02/2019
- Kajaanin ammattikorkeakoulu, rehtori 2010-02/2018

Luottamustehtävät:
- Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry, hallituksen jäsen
- Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy, hallituksen jäsen

Mika Kivimäki, s. 1969, toimitusjohtaja, KTM, eMBA, Lahti
Päijät-Hämeen Osuuspankin hallituksen jäsen 2019 alkaen

Keskeinen työkokemus:
- OP Kangasala, toimitusjohtaja 2015-2018
- OP-Palvelut Oy, johtajatehtävät tuote- ja palvelukehityksessä 2011-2015
- OP-Rahastoyhtiö Oy, toimitusjohtaja 2007-2011
- OP Ryhmä, asiantuntija- ja esimiestehtävät 1997-2006

Luottamustehtävät:
- OP Varainhoito Oy, hallituksen jäsen
- OP Eläkesäätiö, hallituksen varajäsen
- OP Koti Päijät-Häme Oy LKV, hallituksen puheenjohtaja
- Etelä-Suomen OP-liitto, hallituksen jäsen
- Ida Karvosen syöpäsäätiö, hallituksen jäsen
- Eeva Rantasen säätiö, hallituksen jäsen

Mari Silvennoinen, s. 1976, Chief Digital Business Officer, diplomi-insinööri, KTM, Lahti
Päijät-Hämeen Osuuspankin hallituksen jäsen 12/2021 alkaen

Keskeinen työkokemus:
- Reima, Chief Digital Business Office 2021-
- Columbia Road, johtava konsultti 2016-2021
- Lahden Seudun Kehitys LADEC, johtaja 2012-2016
- NOMO Jeans Oy, Toimitusjohtaja 2011-2012
- SOK, Kehityspäällikkö 2009-2011

Luottamustehtävät:
- Airmodus Oy, Hallituksen puheenjohtaja
- Steaks Contact Wear Oy, Hallituksen puheenjohtaja

Tero Tulokas, s. 1975, toimitusjohtaja, diplomi-insinööri, Hollola
Päijät-Hämeen Osuuspankin hallituksen jäsen 12/2019 alkaen

Keskeinen työkokemus:
- Oilon Group Oy, toimitusjohtaja 2017-
- Oilon Group Oy, varatoimitusjohtaja 2016-2017
- Oilon Technology Oy, tuotekehitysjohtaja 2012-2016
- Oilon Energy Oy, suunnittelupäällikkö 2008-2012
- Haminan Energia Oy, liiketoimintajohtaja 2004-2008

Luottamustehtävät:
- Suomalainen Energiaklubi ry, hallituksen puheenjohtaja

Toimitusjohtaja

Kivimäki Mika, s. 1969, KTM, eMBA
Mika Kivimäki on tullut pankin palvelukseen toimitusjohtajaksi 2019.

Johtoryhmän kokoonpano

Kivimäki Mika, s. 1969, KTM, eMBA, toimitusjohtaja, Lahti
Päijät-Hämeen Osuuspankin johtoryhmän jäsen vuodesta 2019 vastuualueena pankin yleisjohto

Keskeinen työkokemus:
- ks. kohta Hallitus

Luottamustehtävät:
- ks. kohta Hallitus

Aalto Sirpa, s. 1966, pankinjohtaja, yo-merkonomi, litti
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2015 vastuualueena pankin henkilöstöasiat, taloushallinto, tasehallinta/markkinariskit, maksuvalmius ja kiinteistöt.

Keskeinen työkokemus:
- Päijät-Hämeen Osuuspankki, talouspäällikkö 2004-2009, hallintopäällikkö 2009-2012, pankinjohtaja 2012-

Luottamustehtävät:
- OP Koti Päijät-Häme Oy LKV, hallituksen jäsen
- Kiinteistö Oy Liiketalo, hallituksen jäsen
- Kiinteistö Oy Heinolan Poppeli, hallituksen puheenjohtaja
- Veikko ja Aune Peltolan Säätiö, hallituksen jäsen

Hokkanen Petri, s. 1964, pankinjohtaja, toimitusjohtajan sijainen, hallintotieteiden maisteri, eMBA, Riihimäki
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2011 vastuualueena pankin yrityspalvelut ja lakiasiat.

Keskeinen työkokemus:
- Päijät-Hämeen Osuuspankki, pankinjohtaja, johtoryhmän jäsen 2011-
- Kärkölän Osuuspankki, toimitusjohtaja 2001-2011
- Hyvinkään-Riihimäen talousalueen yrityspalvelun kuntayhtymä, toimitusjohtaja 1997-2001
- Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oyj, asiakasvastaava rahoituspäällikkö, luotto- ja kiinteistöryhmän jäsen 1994-1997
- Suomen Säästöpankki SSP Oy, pankinjohtaja, tulosyksikön johtaja 1991-1994

- Talousosuuspankki, työryhmän esimies 1991

Luottamustehtävät:
- SVUL:n Lahden piirin Tukiyhdistys ry:n hallitus
- Hämeen kauppakamari, Laki- ja finanssivaliokunnan jäsen

Iiskonmäki Ilona, s. 1980, pankinjohtaja, tradenomi, Lahti
Johtoryhmän jäsen 5/2019 alkaen vastuualueena varallisuudenhoidon liiketoiminnan johtaminen ja kehittäminen, pankin yhteisöllinen rooli ja yhteisöllisen roolin kehittäminen, markkinointi ja viestintä

Keskeinen työkokemus:
- Päijät-Hämeen Osuuspankki, pankinjohtaja 5/2019-
- Etelä-Karjalan Osuuspankki, pankinjohtaja, johtoryhmän jäsen 2014-2019
- Etelä-Karjalan Osuuspankki, sijoituspäällikkö, varainhoitaja OP-Private, myyntijohtaja Imatran henkilöasiakaspalvelut, myyntijohtaja Lappeenrannan sijoituspalvelut ja verkko- ja puhelinpalvelut 2010-2014

Laine-Paajanen Raija, s. 1962, pankinjohtaja, maatalous- ja metsätieteiden maisteri, eMBA, Lahti
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2005 vastuualueena henkilöasiakaspalvelut, konttoriverkosto ja asiakkuudet

Keskeinen työkokemus:
- OP Koti Päijät-Häme Oy LKV, toimitusjohtaja, OTO 2015-
- Päijät-Hämeen Osuuspankki, pankinjohtaja 1999-
- Länsi-Uudenmaan Osuuspankki, pankinjohtaja 1993-1999, johtoryhmän jäsen 1995-1999
- Lohjan Seudun Osuuspankki, konttorinjohtaja 1988-1993
- Osuuspankkien Keskusliitto, esimiesharjoittelija 1987-1988

Äijälä Erja, s. 1978, riskienhallintajohtaja, kauppatieteiden maisteri, tradenomi
Johtoryhmän jäsen 14.9.2020 alkaen, vastuualueena pankin riskienhallinta
Keskeinen työkokemus:
- OP Päijät-Häme, riskienhallintajohtaja 2020-
- OP Osuuskunta / OP-Korttiyhtiö Oyj, kehittämispäällikkö 2017-2020
- OP Etelä-Häme, talouspäällikkö 2014-2015, riskienhallintajohtaja 2015-2017

Tilintarkastajat

Edustajiston kokouksen valitsemana vuoden 2021 tilintarkastajana on toiminut KPMG Oy Ab KHT-yhteisö ja päävastuullisena tilintarkastajana KHT Heikki Tuomi.

Muu tarkastustoiminta

Sisäisestä tarkastuksesta vastaa OP Osuuskunnan Sisäinen tarkastus, joka suorittaa sisäisen tarkastuksen kaikissa OP Ryhmän yhteisöissä. Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi-, varmennus- ja konsultointitoimintaa, jonka tarkoituksena on tuottaa lisäarvoa OP Ryhmälle ja parantaa sen toimintaa.

Sisäinen tarkastus noudattaa toiminnassaan Sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteita (Internal Audit Charter) ja IIA:n (Institute of Internal Auditors) vahvistamia kansainvälisiä sisäisen tarkastuksen ammattistandardeja (International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing).

Sisäistä tarkastusta on suoritettu OP Ryhmän keskitettyihin toimintoihin sekä osuuspankkeihin kohdistuvana tarkastuksena. Tarkastukset on priorisoitu ja kohdennettu perustuen Sisäisen tarkastuksen riskiarviointiin sekä huomioiden OP Ryhmän strategiset tavoitteet, sääntely- ja viranomaisvaatimukset sekä Sisäisen tarkastuksen painopistealueet. Tarkastuksissa arvioitiin erityisesti sääntelyn ja muiden

vaatimusten noudattamista, tavoitteiden toteuttamista, governance-menettelyjä sekä riskien hallinnan ja valvonnan toteuttamista. Tarkastusten kohteena olleiden prosessien arvioinnissa painotettiin erityisesti niiden tehokkuutta sekä kontrollien ja muun sisäisen valvonnan riittävyyttä ja toimivuutta.

Tulevaisuuden näkymät

Covid19-tartuntojen kasvu hidastaa taloutta vuoden 2022 alussa tilapäisesti, mutta talouden elpyminen jatkuu vuoden aikana. Inflaatio hidastuu, mutta säilyy verrattain korkeana. Talouden näkymiä varjostavat koronapandemia, geopoliittiset jännitteet ja inflaationäkymiin liittyvä epävarmuus.

Pandemiatilanteen aiheuttamasta epävarmuudesta huolimatta lähtökohdat vuoteen ovat monella tapaa myönteisemmät kuin vuosi sitten. Yritysten kohentunut tilanne ja parantunut työllisyys indikoivat finanssipalveluiden vahvan kysynnän jatkumista myös alkaneena vuonna. Asuntomarkkinan arvioimme kehittyvän toimialueellamme edelleen hyvin. Toisaalta vallitsevat talouden riskitekijät ja viimeaikaisten indikaattoreiden viestit yritysten tulevaisuuden odotusten kääntymisestä hieman heikompaan suuntaan luovat osaltaan epävarmuutta tulevaan. Kyselytutkimusten perusteella erityisesti pk-yritysten investointihalukkuus Päijät-Hämeessä ei edelleenkään ole kohentumassa. Pitkän aikavälin positiivisista ajureista erityisesti korkeakoulutoiminnan vahvistuminen Lahdessa etenee vahvasti ja luo edellytyksiä elinvoiman kasvulle koko maakunnassa pitkällä tähtäimellä.

Arvioimme pankin asiakasliiketoiminnan ja liikevoiton edelleen kasvavan edellisvuodesta. Liikevoiton kasvun taustalla ovat erityisesti odotukset tuottojen selkeästä kasvusta ja kulutason maltillisesta noususta. Alkaneelle vuodelle ei myöskään ole odotettavissa kertaluonteisia arvonalentumiskirjauksia kiinteistöistä, mikä parantaa tulosnäkymää vuoteen 2021 verrattuna.

Hallituksen ehdotus ylijäämän käyttämisestä

Päijät-Hämeen Osuuspankin voitonjakokelpoiset varat (jakokelpoinen ylijäämä) olivat 93 528 029,99 euroa, josta tilikauden voitto (ylijäämä) oli 9 118 199,81 euroa.

Tilikauden voitto ehdotetaan käytettäväksi siten, että Tuotto-osuudelle maksetaan korkoa 3,25 prosenttia, eli yhteensä 2 156 048,33 euroa. Tilikauden voitosta jää 6 962 151,48 euroa edellisten tilikausien voittovarojen tilille.

Osuuspankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksukyky on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

PÄIJÄT-HÄMEEN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Korkotuotot	16 529 583,06	16 665 930,67
Korkokulut	-356 238,55	461 551,96
KORKOKATE	**16 885 821,61**	**16 204 378,71**
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	4 265 898,00	5 666 724,00
Muista yrityksistä	4 265 898,00	5 666 724,00
Palkkiotuotot	12 020 234,44	10 329 349,90
Palkkiokulut	1 020 096,27	1 026 741,84
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-8 150,87	4 452,92
Arvopaperikaupan nettotuotot	-8 171,46	4 472,21
Valuuttatoiminnan nettotuotot	20,59	-19,29
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-1 109 923,51	-1 959 098,86
Liiketoiminnan muut tuotot	1 507 493,54	314 835,35
Hallintokulut	17 816 724,06	17 223 901,33
Henkilöstökulut	7 484 758,66	7 003 871,12
Palkat ja palkkiot	6 297 220,00	5 968 599,75
Henkilösivukulut	1 187 538,66	1 035 271,37
Eläkekulut	957 210,18	858 873,76
Muut henkilösivukulut	230 328,48	176 397,61
Muut hallintokulut	10 331 965,40	10 220 030,21
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	246 595,59	2 628 878,79
Liiketoiminnan muut kulut	3 591 428,76	3 107 700,43
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjatuista rahoitusvaroista	551 641,06	1 187 728,97
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	**10 334 887,47**	**5 385 690,66**
Tilinpäätössiirrot	0,00	0,00
Tuloverot	1 216 687,66	454 700,91
Tilikauden verot	1 200 394,27	414 861,20
Aikaisempien tilikausien verot	-2 899,04	4 265,16
Laskennallinen vero	19 192,43	35 574,55
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	**9 118 199,81**	**4 930 989,75**
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	**9 118 199,81**	**4 930 989,75**

PÄIJÄT-HÄMEEN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TASE	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
Käteiset varat	377 129,45	596 189,30
Saamiset luottolaitoksilta	599 472 025,89	452 978 727,69
Vaadittaessa maksettavat	70 173 858,20	62 667 921,11
Muut	529 298 167,69	390 310 806,58
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 387 866 234,12	1 335 844 588,95
Muut	1 387 866 234,12	1 335 844 588,95
Saamistodistukset	65 000 000,00	65 002 055,69
Muilta	65 000 000,00	65 002 055,69
Osakkeet ja osuudet	131 166 382,02	131 166 382,02
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	39 842,68	39 842,68
Johdannaissopimukset	2 896 034,55	4 870 488,37
Aineelliset hyödykkeet	12 542 746,62	13 738 609,63
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	2 444 623,57	2 262 217,71
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	9 815 774,13	11 158 389,63
Muut aineelliset hyödykkeet	282 348,92	318 002,29
Muut varat	1 304 646,34	1 667 334,27
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	4 584 001,56	4 307 208,57
Laskennalliset verosaamiset	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**2 205 249 043,23**	**2 010 211 427,17**
VASTATTAVAA		
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille	466 900 643,89	376 917 966,41
Luottolaitoksille	466 900 643,89	376 917 966,41
Vaadittaessa maksettavat	643,89	17 966,41
Muut	466 900 000,00	376 900 000,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 521 107 490,03	1 417 601 040,05
Talletukset	1 521 079 999,13	1 417 557 540,05
Vaadittaessa maksettavat	1 509 165 276,52	1 406 892 500,81
Muut	11 914 722,61	10 665 039,24
Muut velat	27 490,90	43 500,00
Muut	27 490,90	43 500,00
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	4 105 423,84	7 934 619,94
Muut velat	5 112 831,41	6 985 500,52
Muut velat	4 732 304,97	6 704 249,31
Pakolliset varaukset	380 526,44	281 251,21
Siirtovelat ja saadut ennakot	6 233 817,41	6 603 204,70
Laskennalliset verovelat	222 282,90	597 981,24
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	**2 003 682 489,48**	**1 816 640 312,86**
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	**29 630 210,97**	**29 630 210,97**
Verotusperusteiset varaukset	29 630 210,97	29 630 210,97
OMA PÄÄOMA		
Osuuspääoma	75 362 568,18	72 190 745,24
Jäsenosuudet	5 394 868,18	5 328 145,24
Tuotto-osuudet	69 967 700,00	66 862 600,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Muut sidotut rahastot	3 021 604,61	4 601 167,66
Vararahasto	704 776,98	704 776,98
Käyvän arvon rahasto	2 316 827,63	3 896 390,68
Vapaat rahastot	1 607 793,73	1 607 793,73
Muut rahastot	1 607 793,73	1 607 793,73
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	82 826 176,45	80 610 206,96
Tilikauden voitto (tappio)	9 118 199,81	4 930 989,75
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	**171 936 342,78**	**163 940 903,34**
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**2 205 249 043,23**	**2 010 211 427,17**
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET		
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	35 612 876,96	35 072 751,58
Takaukset ja pantit	35 612 876,96	35 072 751,58
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	102 395 585,11	96 420 773,06
Muut	102 395 585,11	96 420 773,06
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ	**138 008 462,07**	**131 493 524,64**

Päijät-Hämeen Op
Rahoituslaskelma

€	2021	2020
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	9 118 199,81	4 930 989,75
Oikaisut kauden tulokseen	-977 540,48	711 288,80
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	**-196 620 137,98**	**-164 521 627,52**
Saamiset luottolaitoksilta	-138 987 361,11	-100 878 916,60
Johdannaissopimukset	0,00	0,00
Saamiset asiakkailta	-56 214 242,60	-63 325 800,68
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	0,00	0,00
Sijoitusomaisuus	-662 776,41	36 397,21
Muut varat	-755 757,86	-353 307,45
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	**193 235 051,24**	**209 633 303,58**
Velat luottolaitoksille	89 982 677,48	100 015 629,10
Johdannaissopimukset	-100 465,41	1 035,58
Velat asiakkaille	103 506 449,98	106 613 794,66
Vakuutusvelka	0,00	0,00
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	0,00	0,00
Varaukset ja muut velat	-153 610,81	3 002 844,24
Maksetut tuloverot	-243 009,24	-327 635,72
Saadut osingot	4 265 898,00	5 666 724,00
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	**8 778 461,35**	**56 093 042,89**
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-268 942,88	-44 192,91
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	213 742,80
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	0,00	-10 322,56
Myydyt tytäryhtiöosakkeet	0,00	0,00
B. Investointien rahavirta yhteensä	**-268 942,88**	**159 227,33**
Rahoituksen rahavirrat		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus muutos	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat muutos	0,00	0,00
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	5 675 800,00	877 700,00
Osuus- ja osakepääoman vähennykset	-2 503 977,06	-3 099 240,18
Osingot ja osuuspääoman korot	-4 394 464,17	0,00
Vuokrasopimusvelat	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien lisäykset	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien vähennykset	0,00	0,00
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	**-1 222 641,23**	**-2 221 540,18**
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	**7 286 877,24**	**54 030 730,04**

Rahavarat tilikauden alussa	**63 264 110,41**	**9 233 380,37**
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	**0,00**	**0,00**
Rahavarat tilikauden lopussa	**70 550 987,65**	**63 264 110,41**
Saadut korot	**15 882 519,61**	**16 200 219,30**
Maksetut korot	**-274 858,56**	**-625 957,48**
Tilikauden tulokseen tehdyt oikaisut		
Erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja muut oikaisut		
Saamisten arvonalentumiset	588 647,01	1 235 681,62
Vakuutusteknisten erien muutokset	0,00	0,00
Rahoitusinstrumenttien arvon muutokset	0,00	0,00
Sijoituskiinteistöjen käyvän arvon muutos	0,00	0,00
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	1 566 040,25	4 728 622,13
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,00	0,00
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	0,00	0,00
Tuloverot	1 216 687,66	454 700,91
Muut	-4 348 915,40	-5 707 715,86
Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa		
Myyntitulokset, investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Osuuspääoman korot	0,00	0,00
Muut palautukset omistaja-asiakkaille	0,00	0,00
Oikaisut yhteensä	**-977 540,48**	**711 288,80**
Rahavarat		
Käteiset varat	377 129,45	596 189,30
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	70 173 858,20	62 667 921,11
Yhteensä	**70 550 987,65**	**63 264 110,41**

OSUUSPANKIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

1.1 YLEISTÄ

Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa.

Osuuspankki on osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Seuraavassa esitetään tilinpäätöksessä sovelletut keskeiset laatimisperiaatteet. Niitä on noudatettu johdonmukaisesti kaikilla esitettävillä tilikausilla, ellei muuta mainita.

1.2 KESKINÄINEN VASTUU JA OP RYHMÄ

Pankki- ja vakuutustoimintaa harjoittava osuuspankkien yhteenliittymä (jäljempänä OP Ryhmä) on osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista sekä talletuspankkien yhteenliittymästä annetuissa laeissa määritelty taloudellinen kokonaisuus, jossa OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Osuuspankki yhdistellään OP Ryhmän tilinpäätökseen. Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä määrätään, että OP Ryhmän tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö OP Osuuskunnan ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. OP Osuuskunnalla ja sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa, minkä vuoksi OP Ryhmälle on määritelty tekninen emoyhtiö. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. OP Ryhmän osuuspääoma muodostuu osuuspankkien jäsenten sellaisista osuusmaksuista, joita pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä lunastamasta.

Jäljennös OP Ryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.op.fi tai ryhmän toimitiloista käyntiosoitteesta Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki.

1.3 LAATIMISPERUSTA

Osuuspankin tilinpäätös laaditaan ja esitetään luottolaitostoiminnasta annetun lain, valtiovarainministeriön luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan asetuksen, kirjanpitolain ja Finanssivalvonnan rahoitussektorin kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan määräys- ja ohjekokoelman mukaisesti. Osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta antaa lisäksi ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi ja tilinpäätöksen laatimiseksi. Jäljempänä kuvatut tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ovat yhteneväiset kaikille OP Osuuskunnan jäsenosuuspankeille. Kuitenkaan jäsenosuuspankilla ei välttämättä ole kaikkia laatimisperiaatteissa lueteltuja eriä.

1.4 RAHOITUSINSTRUMENTIT

1.4.1 Käyvän arvon määräytyminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrityksessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan sekä ovat yhdenmukaisia rahoitusinstrumenttien hinnoittelussa käytettävien hyväksyttyjen taloudellisten menetelmien kanssa.

Arvostusmenetelminä käytetään viimeaikaisten toteutuneiden markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää, sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen eri hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritelty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

1.4.2 Arvostusmenetelmät

1.4.2.1 Jaksotettu hankintameno

Jaksotettu hankintameno on se määrä, johon rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka on arvostettu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä, vähennettynä lyhennyksillä, lisättynä tai vähennettynä alkuperäisen määrän ja erääntyvän määrän välisen erotuksen kertyneillä, efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketuilla jaksotuksilla ja, kun on kyse rahoitusvaroista, oikaistuna tappiota koskevalla vähennyserällä.

Efektiivisen koron menetelmää käyttäen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan odotettavissa olevana voimassaoloaikana saatavaksi tai suoritettavaksi arvioidut maksut tulevat diskontatuiksi täsmälleen rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräisen kirjanpitoarvon tai rahoitusvelan jaksotetun hankintamenon suuruiseksi. Efektiivistä korkoa laskettaessa rahavirrat arvioidaan ottamalla huomioon rahoitusinstrumentin kaikki sopimusehdot ilman odotettavissa olevia luottotappioita (”ECL”). Laskelma sisältää kaikki sellaiset sopimusosapuolten välillä suoritettavat tai saatavat palkkiot ja korkopisteet, jotka ovat kiinteä osa efektiivistä korkoa, transaktiomenot sekä kaikki muut yli- tai alikurssit. Palkkioita, jotka ovat kiinteä osa rahoitusinstrumentin korkoa, ovat esim. lainan nostoon liittyvät toimisto- ja järjestelypalkkiot, ja ne jaksotetaan rahoitusinstrumentin odotettavissa olevalle juoksuajalle tai lyhyemmälle ajanjaksolle, jos se on asianmukaista. Palkkioita, jotka eivät ole kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään kirjanpitolain mukaisesti ja näitä ovat esim. lainan hoitoon liittyvät maksut.

Arvioituihin rahavirtoihin sisällytetään odotettavissa olevat luottotappiot, kun lasketaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroille, joiden katsotaan alkuperäisenä kirjaamisajankohtana olevan luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (ns. ”POCI”).

Korkotuotot

Korkotuotot on laskettu soveltamalla efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräiseen kirjanpitoarvoon, paitsi silloin kun kyseessä ovat:

a) ostetut tai alun perin myönnetyt luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet rahoitusvarat, joiden osalta sovelletaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintamenoon
b) rahoitusvarat, jotka eivät ole ostettuja tai alun perin myönnettyjä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja, mutta joista on myöhemmin tullut luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (tai jotka ovat vaiheessa 3). Näiden rahoitusvarojen osalta sovelletaan efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintamenoon (eli nettomääräiseen kirjanpitoarvoon odotettavissa olevan luottotappion vähentämisen jälkeen).

1.4.2.2 Alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä arvostetaan rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Välittömästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen rahoitusvarasta kirjataan odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä, jos rahoitusvara arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta. Tämä aiheuttaa tuloslaskelmaan kirjanpidollisen tappion äskettäin myönnetyistä tai äskettäin ostetuista rahoitusvaroista.

1.4.3 Rahoitusvarojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Osuuspankki luokittelee rahoitusvarat seuraaviin ryhmiin:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat
- Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat
- Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat.

1.4.3.1 Luotot ja saamistodistukset

Luottojen ja saamistodistusten luokittelu ja myöhempi arvostaminen riippuvat seuraavista tekijöistä:

a) Osuuspankin liiketoimintamallista rahoitusvarojen hallinnoinnissa
b) rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvista rahavirtaominaisuuksista.

Näiden tekijöiden perusteella Osuuspankki luokittelee luotot ja saamistodistukset kolmeen seuraavaan arvostusryhmään:

1) Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, ja jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Erän kirjanpitoarvo sisältää odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän ja korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä korkotuottoihin.

2) Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja ja myymällä rahoitusvaroja. Lisäksi sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Muutokset käyvässä arvossa kirjataan käyvän arvon rahastoon. Arvonalentumisvoitot tai -tappiot sekä valuuttakurssivoitot tai -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta, siirretään käyvän arvon rahastoon kertynyt voitto tai tappio luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi eräksi käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuottoihin. Efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettu korko kirjataan korkotuottoihin.

3) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia rahoitusvaroja pidetään kaupankäyntitarkoituksessa tai kun rahoitusvara ei täytä jaksotettuun hankintamenoon tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien kriteereitä. Voitot ja tappiot kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä

rahoitusinstrumenteista johtuvat korkotuotot ja -kulut kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin 1.1.2019 lähtien.

Liiketoimintamalli

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, miten Osuuspankki hallinnoi rahoitusvarojaan rahavirtojen kerryttämiseksi. Osuuspankissa liiketoimintamallin ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat pelkästään sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä vai sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä sekä rahavirroista, jotka saadaan myymällä rahoitusvara, vai onko kyseessä kaupankäynti. Kaupankäyntiliiketoimintamalliin kuuluvat rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Liiketoimintamallia arvioidessaan Osuuspankki ottaa huomioon tulevat toimenpiteet liiketoimintamallin tavoitteen saavuttamiseksi. Arviointiin kuuluu aikaisempi kokemus rahavirtojen keräämisestä, kuinka liiketoimintamallin ja sen mukaisesti hallussa pidettävien rahoitusvarojen tuloksellisuutta arvioidaan ja kuinka siitä raportoidaan yhteisön johtoon kuuluville avainhenkilöille, kuinka riskejä hallitaan ja kuinka liiketoiminnan johtajia palkitaan. Esimerkiksi Osuuspankin myöntämiä asuntoluottoja pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi.

Rahavirtaominaisuudet

Silloin kun Osuuspankin liiketoimintamalli on muu kuin kaupankäynti, Osuuspankki arvioi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa. Perustyyppisessä lainanhoitojärjestelyssä sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua (”SPPI”), jossa koron merkittävimmät osatekijät ovat korvaus rahan aika-arvosta, luottoriskistä, lainanantoon liittyvistä riskeistä ja voittomarginaalista. Valtaosa Osuuspankin rahoitusvaroista on perustyyppisiä lainanantojärjestelyjä.

Osuuspankin kaikki henkilöasiakkaille myönnetyt luotot ja osa yritysasiakkaiden luotoista sisältävät mahdollisuuden ennenaikaiseen takaisinmaksuun. Ehdot ovat kuitenkin yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa, koska ennen eräpäivää maksettava määrä vastaa sopimuksen mukaista nimellismäärää ja kertynyttä (mutta maksamatonta) sopimuksen mukaista korkoa, joka voi sisältää lisäkorvauksen sopimuksen ennenaikaisesta päättämisestä.

Saamistodistusten rahavirtaominaisuudet testataan SPPI-työkalulla, jonka antaman palautteen pohjalta joko hyväksytään tai hylätään SPPI testi. Menetelmä tunnistaa sopimusehdoista useita eri elementtejä jotka vaikuttavat siihen täyttyykö SPPI-määritys.

Silloin kun sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat alttiina esim. osakkeiden hintojen tai lainanottajan taloudellisen tuloksen muutoksille, ei kyseessä ole perustyyppinen lainanantojärjestely, ja tällaiset rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Tyypillisesti tällaisia ovat erilaiset rahastosijoitukset, jotka eivät täytä oman pääoman määritelmää IAS 32:n mukaisesti liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksessä.

Rahoitusvaroihin sisältyviä kytkettyjä johdannaisia ei eroteta pääsopimuksesta vaan ne huomioidaan sopimukseen perustuvien rahavirtojen kokonaisarvioinnissa.

Jos rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudatettua liiketoimintamallia muutetaan, voidaan rahoitusvaroja joutua uudelleenluokittelemaan. Uudelleenluokittelua sovelletaan ei-takautuvasti luokittelun muutospäivästä lähtien. Tällaisia muutoksia odotetaan tapahtuvat hyvin harvoin.

1.4.3.2 Oman pääoman ehtoiset instrumentit

Oman pääoman ehtoiset instrumentit ovat instrumentteja, jotka osoittavat oikeutta osuuteen yhtiön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Tyypillisesti tällaisia ovat osakesijoitukset.

Oman pääoman ehtoiset instrumentit arvostetaan myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, paitsi silloin kun Osuuspankki on tehnyt alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan tietyt kaupankäyntiliiketoimintaan kuulumattomat sijoitukset oman pääoman ehtoisiin instrumentteihin, jotka muutoin arvostettaisiin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, käsitellään siten, että käyvän arvon myöhemmät muutokset esitetään käyvän arvon rahastossa. Tällaisia sijoituksia ovat osuuspankin strategiset sijoitukset osuuspankkien keskusyhteisö OP Osuuskunnan osuuspääomaan (lisäosuudet ja jäsenosuudet), joiden nimellisarvo vastaa käypää arvoa. Näiden sijoituksista ei muodostu myyntivoittoja tai- tappioita. Osuuspääoman korot kirjataan tuottoihin oman pääoman ehtoisista sijoituksista. Maksettavan koron määrä vahvistetaan vuosittain OP Osuuskunnan Osuuskuntakokouksessa. Osingot

kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä oman pääoman ehtoisista sijoituksista kirjataan myös tuloslaskelman erään tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista.

1.4.3.3 Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttaminen

Maksusuunnitelman muutoksia tehdään normaaliin asiakassuhteen hoitoon kuuluvana toimenpiteenä, mutta myös tilanteissa, joissa asiakkaan maksukyky on heikentynyt. Heikentyneen maksukyvyn takia annettu myönnytys merkitään lainanhoitojoustoksi, joka on tyypillisesti lyhennysvapaa rajoitetuksi ajaksi. Yleensä näissä tilanteissa lainan sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen tai niihin tehdään muutoin muutoksia, eivätkä ne johda kyseisen lainan taseesta pois kirjaamiseen. Tällöin lasketaan lainan bruttokirjanpitoarvo uudelleen ja kirjataan tehdystä muutoksesta aiheutuva voitto tai tappio tuloslaskelmaan korkokatteeseen. Maksusuunnitelmien muutosten kehitystä raportoidaan säännöllisesti johdolle asiakkaiden maksukykyä ennakoivana mittarina.

Jos lainaehtoihin tehtävät muutokset ovat merkittäviä tai laina muutoin neuvotellaan uudelleen, Osuuspankki kirjaa alkuperäisen lainan pois taseesta ja kirjaa samalla taseeseen muutetun uuden lainan. Tällöin muutoksen tekemisajankohta on lainan alkuperäinen kirjaamisajankohta, kun muutettuun lainaan sovelletaan arvon alentumista koskevia vaatimuksia. Tyypillisesti tämä tarkoittaa, että tappiota koskevan vähennyserän määrä vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita. Osuuspankki luokittelee muutoksen syyt ja vakavuusasteet sisäisellä luokituksella, jolla seurataan, onko taseesta pois kirjaamiseen yhteydessä ollut näyttöä siitä, että muutettu laina on alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä luottoriskin johdosta arvoltaan alentunut. Tällöin se kirjataan alun perin myönnettynä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneena rahoitusvaroihin kuuluvana eränä. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi tilanteessa, jossa ongelmalliseen omaisuuserään on tehty huomattava muutos.

Muutoin rahoitusvaroihin kuuluvat erät kirjataan pois taseesta silloin, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaavat olemasta voimassa tai kun Osuuspankki siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle ja siirto täyttää taseesta pois kirjaamisen edellytykset.

1.4.4 Arvonalentuminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaikista jaksotettuun hankintamenoon arvostettavista ja käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavista tase-eristä (muut kuin oman pääoman ehtoiset instrumentit) sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista ja takaussopimuksista. Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan jokaisena raportointipäivänä ja ne kuvastavat:

a) vinoutumatonta ja todennäköisyyksillä painotettua rahamäärää, joka määritetään arvioimalla mahdollisten tulemien vaihtelualue;
b) rahan aika-arvoa ja
c) järkevää ja perusteltavissa olevaa informaatiota, joka on raportointipäivänä saatavissa ilman kohtuuttomia kustannuksia tai ponnisteluja ja joka koskee toteutuneita tapahtumia, vallitsevia olosuhteita ja ennusteita tulevista taloudellisista olosuhteista.

1.4.4.1 Sopimusten luokittelu kolmeen arvonalentumisvaiheeseen

Sopimukset luokitellaan kolmeen eri vaiheeseen. Eri vaiheet kuvastavat luoton laadun heikkenemistä alkuperäisen kirjaamisen jälkeen.

- Vaihe 1: sopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan 12 kuukauden ECL.
- Vaihe 2: sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan koko voimassaoloajan ECL.
- Vaihe 3: vuonna 2021 järjestämättömät sopimukset (vuonna 2020 maksukyvyttömät sopimukset), joille lasketaan myös koko voimassaoloajan ECL.

Maksukyvyttömyyden (default) määritelmä

Osuuspankissa sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaisessa laskennassa samaa maksukyvyttömyyden määritelmää kuin sisäisissä luottoriskimalleissa (IRB). Maksukyvyttömyyttä arvioidaan Osuuspankin sisäisellä maksukäyttäytymiseen perustuvalla luokittelujärjestelmällä. Henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden määritelmää sovelletaan sopimuskohtaisesti, kun taas yritysasiakkaissa tarkastellaan asiakaskokonaisuutta. Asiakas luokitellaan maksukyvyttömäksi, kun asiakkaan takaisinmaksua pidetään epätodennäköisenä, esimerkiksi kun asiakkaalla on julkinen maksuhäiriö tai sille on myönnetty lainanhoitojousto, jossa lainan nykyarvo pienenee enemmän kuin 1 prosenttia. Maksukyvyttömyys laajenee henkilöasiakkaissa maksukyvyttömän velallisen kaikkiin luottovelvoitteisiin, kun merkittävä osa (20 %) henkilöasiakkaan vastuista on maksukyvyttömiä. Lisäksi sopimus on maksukyvytön viimeistään silloin, kun rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä maksu on viivästynyt yli 90 päivää.

Asiakkaan maksukyvyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyttömyyden määritelmää ja sen jälkeinen 6–12 kuukauden koeaika on päättynyt.

Maksukyvyttömyyden määritelmä perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU N:o 575/2013 (CRR) artiklaan 178 sekä Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistukseen maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta EBA/GL/2016/07 ja EBA/RTS/2016/06).

Järjestämättömän (non-performing) vastuun määritelmä

Järjestämättömän vastuun määritelmä sisältää aiemmin käytetyn maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisten vastuiden lisäksi järjestämättömien lainanhoitojoustollisten saamisten koeajat, ennen kuin ne voidaan luokitella terveiksi (performing). OP Ryhmä on muuttanut 31.12.2021 järjestämättömän vastuun arvonalentumisvaiheen 3 luokittelun kriteeriksi aiemman maksukyvyttömän vastuun sijasta. Vertailutietoja ei ole oikaistu.

Lisäksi sopimukset, jotka on alun perin myönnetty arvoltaan alentuneina, ovat aina koko voimassaoloajan odotetun tappion laskennan piirissä (POCI).

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan sopimuskohtaisesti joko 12 kuukaudelle tai koko voimassaoloajalle riippuen siitä, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt raportointipäivänä merkittävästi alkuperäisestä. Luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan sopimuskohtaisesti sekä laadullisilla että määrällisillä kriteereillä. Lainanhoitojoustoa pidetään laadullisena kriteerinä. Muut laadulliset tekijät koostuvat erilaisista luottoriskin mittareista (esim. kovenanttirikkomuksista), ja ne huomioidaan luokittelumalleissa tai maksukäyttäytymisen luokan arvioinnissa.

Osuuspankki on sisällyttänyt suhteellisia ja absoluuttisia kynnysarvoja luottoriskin merkittävän luottoriskin määrällisen lisääntymisen määrittämiseen ottaen huomioon kaikki olennainen ja perusteltavissa oleva informaatio.

Määrällinen muutos arvioidaan koko voimassaoloajan PD lukujen (PD-käyrä) suhteellisen muutoksen perusteella. Alkuperäinen koko voimassaoloajan PD-käyrä lasketaan luoton myöntöhetkellä huomioiden makroekonomiset tekijät. Seuraavaksi määritellään luonnollinen hyväksyttävä vaihteluväli sille, milloin luottoriskin ei katsota lisääntyneen merkittävästi lainan jäljellä olevan maturiteetin aikana. Hyväksyttävä vaihteluväli on mallinnettu erikseen henkilö- yritysasiakkaille. Tuloksena saadaan ns. kynnysarvokäyrä, johon kunakin raportointipäivänä verrataan sen hetkistä jäljellä olevaa koko voimassaoloajan PD-käyrää; jos kynnysarvo ylittyy, luottoriski on kasvanut merkittävästi ja luotosta kirjataan koko luoton juoksuajalle laskettu luottotappio. Tämän suhteellisen muutoksen rajan lisäksi edellytetään, että luottoluokassa on tapahtunut heikennys alkuperäisestä, jotta siirtyminen koko voimassaoloajan ECL- lasketaan ei tapahdu vain ajan kulumisen perusteella. Lisäksi heikoimpiin luottoluokkiin (E+, E, E-, 9,0, 9,5 ja 10,0) sovelletaan absoluuttista luottoluokan rajaa.

Edellä mainittujen kriteerien lisäksi rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä luottoriski on lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, jos sopimukseen perustuvat maksut ovat viivästyneet yli 30 päivää tai luottoon on myönnetty lainanhoitojousto.

Osuuspankki ei ole soveltanut luottoriskin merkittävän lisääntymisen arvioinnissa IFRS 9 -standardin sallimaa siirtymäsääntöä alhaisen luottoriskin olettamasta niille sopimuksille, joille ei ilman kohtuuttomia kustannuksia ja työmäärää saada laskettua alkuperäistä koko voimassaoloajan PD:tä.

Osuuspankki seuraa säännöllisesti, miten tehokkaasti edellä mainitut kriteerit havaitsevat luottoriskin merkittävän lisääntymisen ennen kuin sopimukseen perustuvat maksut ovat erääntyneet yli 30 päivää, ja että sopimukset eivät yleensä siirry arvonalentumisvaiheesta 1 suoraan arvonalentumisvaiheeseen 3, ja tekee suhteellisen muutoksen laskutapaan tarvittavat kalibroinnit.

1.4.4.2 Laskentamenetelmät

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan pääosin järjestelmäperusteisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyys/tappio-osuus -menetelmällä (PD/LGD -menetelmä) sopimuskohtaisesti kaikille henkilö- ja yritysasiakkaiden vastuille. Tämän lisäksi suurimmille vaiheessa 3 oleville yritysvastuille käytetään asiantuntija-arvioon perustuvaa kassavirtaperusteista ECL laskentamenetelmää.

1.4.4.2.1 PD/LGD – menetelmä

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan käyttäen mallinnettuja riskiparametreja ja kaavalla probability of default (PD) x loss given default (LGD) x exposure at default (EAD) kaikille portfolioille sopimuskohtaisesti, ja ne kuvastavat odotuksia tulevista luottotappioista raportointipäivänä. PD kuvaa maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä yllä kuvatun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisesti. LGD kuvaa tappio-osuutta maksukyvyttömyyshetkellä, ja siihen vaikuttaa mm. vakuuksien ja erilaisten takauksien määrä ja tyyppi. EAD kuvaa vastuun määrää maksukyvyttömyyshetkellä sisältäen taseessa olevan vastuun (pääoman ja kertyneen koron) sekä odotetun käytön taseen ulkopuolisista eristä maksukyvyttömyyshetkellä.

ECL-laskenta perustuu kolmeen eri skenaarioon. Riskiparametrit PD, LGD ja EAD lasketaan vuosikohtaisesti kussakin skenaariossa. Vuosittaiset ECL-luvut diskontataan raportointipäivään, ja eri skenaarioiden luvuista lasketaan todennäköisyyksillä painotettu ECL. Diskonttaustekijänä käytetään sopimuksen efektiivistä korkoa tai sen arviota. Sopimuksen jäljellä oleva maturiteetti on rajoitettu laskennassa maksimissaan 30 vuoteen.

Sopimuksen koko voimassaoloajan maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (lifetime PD) mallit on tehty erikseen henkilöasiakkaille ja yritysasiakkaille. PD-malleihin vaikuttaa keskeisesti sopimuksen luottoluokka, luoton ikä (henkilöasiakkaat) sekä mallin alasegmentti, joka määräytyy yritysasiakkaille luokittelumallin perusteella ja henkilöasiakkaille tuotetyypin perusteella. Lisäksi PD-estimaatit ovat riippuvaisia makrotaloudellisista tekijöistä ja niiden ennusteista kussakin skenaariossa. Yritysvastuiden lifetime PD-mallissa makrotaloudellisina selittävinä tekijöinä käytetään BKT:n muutosta ja reaalikorkoa. Henkilöasiakkaiden lifetime PD- mallissa makrotaloudelliset tekijät on jaettu tarkemmin segmenteittäin ja esimerkiksi asuntoluotoissa käytetään BKT:n muutosta ja Euribor 12 kk korkoa, josta on poistettu BKT:n ja inflaation vaikutus, ja valmiusluotoissa BKT:n muutosta ja Euribor 3 kk reaalikorkoa (vertailuvuonna esimerkiksi asuntoluotoissa BKT:n muutos ja 12 kk Euribor korko ja valmiusluotoissa työttömyysasteen muutos ja 12 kk Euribor korko). Vertailutietoja ei ole muutettu.

Sopimuksen koko voimassaoloajan tappio-osuusmalli (lifetime LGD) koostuu kolmesta komponentista: 1) maksukyvyttömyystilasta toipumisen todennäköisyydestä, 2) vakuudellisesta palautusosuudesta ja 3) vakuudettomasta palautusosuudesta. Eri komponenttien arvot riippuvat keskeisesti tuotetyypistä, toimialasta (yritykset), vakuustyypistä ja ajasta, kuinka kauan sopimus on ollut maksukyvyttömänä. Arvonalentumisvaiheen 3 vakuudettoman palautusosuuden sekä toipumisosuuden estimaatit ovat ajasta riippuvaisia siten, että ne laskevat maksukyvyttömyys- tai perintäajan kasvaessa.

Makrotaloudelliset tekijät ja niiden ennusteet vaikuttavat kahteen ensimmäiseen komponenttiin.

Sopimuksen koko voimassaoloajan vastuu maksukyvyttömyyshetkellä (lifetime EAD) perustuu tuotetyypistä riippuen sopimuksen mukaisiin kassavirtoihin, odotettuun käyttöasteeseen, ennenaikaisen takaisinmaksun todennäköisyyteen ja maturiteettimalliin.

Sopimuksen voimassaoloajan määrittäminen

Sopimuksen voimassaoloaika on velkakirjalainoilla sopimuksen mukainen maturiteetti, joka ottaa huomioon maksusuunnitelman mukaiset lainan lyhennykset. Ennenaikaisen takaisinmaksun mallia sovelletaan vakuudellisiin velkakirjalainoihin (pl. maksukyvyttömät) mutta se ei lyhennä sopimuksen maturiteettia vaan se huomioidaan osana sopimuksen EAD:tä.

Valmiusluotot ovat toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia ja niille on mallinnettu odotettu maturiteetti. Mallinnettu maturiteetti riippuu tuotetyypistä ja luottoluokasta ja se on keskimäärin n. 15 vuotta.

Tulevaisuuteen suuntautuva informaatio

Laskentamalliin sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota ja makroekonomisia skenaarioita. OP Ryhmän ekonomistit päivittävät makroekonomiset skenaariot neljännesvuosittain, ja ne ovat samoja, joita muutoinkin käytetään OP Ryhmän taloudellisessa suunnittelussa. Makrotaloudelliset ennusteet kattavat 2-3 vuotta taloudellisten skenaarioiden perusurasta. Tämän jälkeen skenaario konvergoituu kohti talouden pitkän aikavälin tasapainoa. Pitkän aikavälin tasapainossa BKT ja osa muista muuttujista lasketaan tuotantofunktiomenetelmällä. Vaihtoehtoiset skenaariot perusuran uran ympärillä määritellään käyttämällä vektoriautoregressiivistä mallia, jossa muuttujien yhteistodennäköisyysjakaumasta ratkaistaan kunkin muuttujan urat halutuilla todennäköisyyksillä. Muuttujien todennäköisyysjakauma perustuu historiassa havaittuihin taloudellisiin sokkeihin ja muuttujien välisiin korrelaatioihin. Vaihtoehtoisia skenaarioita määriteltäessä huomioidaan myös OP:n talousennusteen ennustevirheet. Käytettäviä skenaarioita on kolme: perus, vahva ja heikko. Käytetyt makroekonomiset tekijät ovat: BKT:n kasvu, työttömyysaste, investointien kasvu, inflaatio, ansiotason muutos, 12 kk Euribor -korko ja 3 kk Euribor –reaalikorko. Lisäksi asuntojen hintaindeksiä käytetään LGD-malleissa.

Makroekonomisten ennusteiden laatiminen ja niiden heijastaminen tulevaisuuteen aina 30 vuoteen saakka sisältää suuren määrän epävarmuutta, ja siten toteutuneet tulokset voivat merkittävästi poiketa ennustetusta. Osuuspankki on analysoinut, että ECL-laskennassa käytettävien riskiparametrien komponenttien ja makroekonomisten tekijöiden muutoksen suhde ei ole lineaarinen. Näin ollen makroekonomiset ennusteet edustavat Osuuspankin parasta näkemystä mahdollisista skenaarioista ja lopputulemista.

1.4.4.2.2 Asiakaskohtainen asiantuntija-arvioon perustuva kassavirtaperusteinen ECL menetelmä

Asiantuntija ECL -testausmenetelmällä arvioitavien asiakkaiden kohdejoukkona on tarkkailulistalla R-ratingmallin piirissä olevat yritysvastapuolet, joiden vastuut ovat lähtökohtaisesti päätyneet ECL-laskennan vaiheeseen 2 tai 3. Asiantuntija-arvio laaditaan rating- tai luottopäätöksen yhteydessä.

Laskennassa hyödynnettävä eteenpäin katsova informaatio on osa luottoanalyytikon laatimaa yrityksen luottokelpoisuusarviota ja ratingesitystä, jossa otetaan kantaa liiketoiminnan,
markkinoiden, kilpailutilanteen sekä ennustetun kassavirran kehitykseen. Laskennassa otetaan huomioon myös makrotaloudellisten muuttujien vaikutusta kuvaavat skenaariot
(vahva, perus ja heikko) ja niiden perusteella lasketaan asiakkaan painotettu odotettu luottotappio. Skenaarioiden määrittelyssä hyödynnetään PD/LGD mallissa
käytettyjä skenaarioita.

Kun asiakaskohtaisessa asiantuntija-arvioon perustuvassa ECL laskennan piirissä oleva asiakas ei enää täytä maksukyvyttömän kriteereitä ja se on ratingprosessin yhteydessä tunnistettu ja luokiteltu ”terveeksi” vastapuoleksi, se poistuu tämän menetelmän piiristä ja palautuu normaalin PD/LGD mallin mukaiseen odotetun luottotappion laskennan piiriin.

1.4.4.3 Saamistodistusten arvonalentuminen

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien saamistodistusten odotettu tappio kirjataan tulosvaikutteisesti ja vähentämään käyvän arvon rahastoa.

Osuuspankki käyttää saamistodistusten odotetun tappion laskennassa luottoluokitustietoihin pohjautuvaa mallia.

Mallissa haetaan ostoerille sekä hankintahetken että raportointihetken luottoluokitukset ja konvertoidaan ne PD-luvuiksi. Ensisijaisesti käytetään ulkoisien luottoluokitusten keskiarvoja, toissijaisesti sisäistä luottoluokitusta mikäli ulkoisia luokituksia ei ole.

PD:t vastaavat historiallisia toteutuneita maksukyvyttömyyksiä luottoluokitusluokittain kullekin luottoluokitusluokittain kullekin aikavälille luottoluokituksen antohetkestä. Historiadata johon määritetty vastaavuus pohjautuu, on kattava ja pitkältä aikaväliltä. LGD:t vastaavat myös tutkittuja historiallisia toteumia sijoitus/vakuuslajeittain (senioriteetti, covered bond-status) eikä niitä erikseen arvioida liikkeeseenlaskija -tai sijoituskohtaisesti. Koska ulkoiset luottoluokitukset mittaavat PD:n sijaan kokonaisluottoriskiä (ECL), vaikuttaa niiden tapauksessa LGD ainoastaan ECL:n jakautumiseen PD - ja LGD-komponenttien välillä.

1.4.4.3.1 Saamistodistusten luokittelu arvonalentumisvaiheisiin

Vaiheeseen 2 siirretään sellaiset sijoitukset, joiden yhden vuoden PD on kaksinkertaistunut siten että prosenttiyksiköissä muutos on vähintään 0,2%, sijoitukseen on myönnetty lainanhoitojousto tai sen maksut ovat yli 30 päivää erääntyneet. Vaiheeseen 3 luokitellaan maksukyvyttömään liikkeeseenlaskijaan liittyvät sijoitukset, jos sen maksut ovat erääntyneet yli 90 päivää tai jos asiakas on ongelma-asiakas.

1.4.4.4 Taseen ulkopuolisten erien arvonalentuminen

Useisiin Osuuspankin tarjoamiin tuotteisiin kuuluu vakiona tai jossain elinkaaren vaiheessa nostovara, limiitti tai muu taseen ulkopuolinen luottositoumus. Esimerkiksi luotollisiin tileihin, sisältyy sekä laina että sitoutuminen nostamattomaan osuuteen. Lisäksi Osuuspankki on myyjäosapuolena erilaisissa takauksissa kuten rahoitustakauksissa sekä muissa kaupallisissa tai viranomaistakauksissa, joihin kaikkiin sovelletaan IFRS 9 -standardin arvonalentumisen sääntöjä. Luottositoumusten ja takaussopimusten osalta alkuperäisen kirjaamisen katsotaan arvonalentumista koskevia vaatimuksia sovellettaessa tapahtuneen päivänä, jona Osuuspankki tulee peruuttamattoman sitoumuksen osapuoli. Näin ollen odotetun tappion laskennassa huomioidaan vain Osuuspankkia sitovat erät.

Näille erille lasketaan odotettu tappio samoilla periaatteilla kuin luotoille. Samoin luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan samoin perustein. Tällaisille tuotteille mallinnetaan EAD, joka ennustaa vastuiden määrää maksukyvyttömyyshetkellä. Se sisältää sekä käyttöasteen että luottovasta-arvokertoimen. Lisäksi toistaiseksi voimassa oleville sopimuksille sovelletaan maturiteettimallia. Mallissa huomioidaan tilanteet, jossa Osuuspankilla on sopimukseen perustuva mahdollisuus vaatia takaisinmaksua ja peruuttaa nostamatonta osuutta koskeva sitoumus, mutta se ei rajoita altistumista luottotappioille sopimuksen mukaisena irtisanomisaikana.

1.4.4.5 Odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaaminen

Pääsääntöisesti odotettavissa olevia luottotappioita varten kirjataan tappiota koskeva vähennyserä lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille. Kun on kyse luottositoumuksista ja takaussopimuksista, tappiota koskeva vähennyserä kirjataan varaukseksi. Niihin tuotteisiin, joihin sisältyy sekä lainasaaminen (ts. rahoitusvaroihin kuuluva erä) että sitoumus nostamattomaan osuuteen (ts. luottositoumus), eikä Osuuspankilla ole mahdollista yksilöidä nostamatonta osuutta koskevaan sitoumukseen liittyviä odotettavissa olevia luottotappioita erillään rahoitusvaroja koskevasta komponentista, luottositoumukseen liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan yhdessä rahoitusvaroihin kuuluvan erän tappiota koskevan vähennyserän kanssa.

1.4.4.6 Lopullisen luottotappion kirjaaminen

Lopullisen luottotappion kirjaaminen on taseesta pois kirjaamiseen johtava tapahtuma. Silloin kun rahoitusvaroihin kuuluvaa erää ei voida kohtuudella odottaa saavan perityksi kokonaan tai osaksi, kirjataan lopullinen luottotappio pienentämään suoraan rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräistä kirjanpitoarvoa.

Laina kirjataan pois taseesta, kun vakuudet on realisoitu tai kun konkurssipesän loppukokous on pidetty, velkajärjestely tai yrityssaneeraus on päättynyt tai kun perintä on lopetettu. Taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan saamisten arvonalentumisten oikaisuiksi.

1.4.5 Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta.

1.4.6 Rahoitusvelkojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Rahoitusvelkoja ovat talletukset ja muut velat luottolaitoksille ja asiakkaille sekä liikkeeseen lasketut velkakirjat ja muut rahoitusvelat.

Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä käyttäen lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaupankäyntivelkoihin luokitellaan myös velvoitteet toimittaa vastapuolelle arvopapereita, jotka on myyty, mutta jotka eivät ole omistuksessa myyntihetkellä (lyhyeksi myynti).

Osuuspankki ei ole alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti luokitellut rahoitusvelkoja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Rahoitusvelat (tai rahoitusvelan osa) poistetaan taseesta silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa – toisin sanoen, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Jos Osuuspankki vaihtaa rahoitusvelkoja alkuperäisten lainanantajien kanssa ja jos niiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena. Tällöin syntyneet menot tai palkkiot kirjataan osana kuolettamisesta johtuvaa voittoa tai tappiota. Jos vaihtoa tai muutosta ei käsitellä kirjanpidossa kuoletuksena, lasketaan muutetun rahoitusvelan jaksotettu hankintameno uudelleen diskonttaamalla muutetut sopimusperusteiset rahavirrat käyttämällä alkuperäistä efektiivistä korkokantaa. Rahoitusvelan jaksotetun hankintamenon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Syntyneillä menoilla tai palkkioilla oikaistaan velan kirjanpitoarvoa, ja ne kirjataan kuluiksi ehdoiltaan muuttuneen velan jäljellä olevana juoksuaikana. Osuuspankki ei ole tehnyt rahoitusvelkojen vaihtoja olemassa oleviin rahoitusvelkoihin.

Osuuspankki voi osallistua OP-Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottomalliin, jossa osuuspankki saa rahoitusvelkoihin merkittävän väliluoton OP-Asuntoluottopankki Oyj:ltä, kun osuuspankin taseessa olevia asuntovakuudellisia luottoja merkitään OP-Asuntoluottopankki Oyj:n joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi.

1.4.7 Pitkäaikaissäästämissopimukset

Osuuspankit, jotka tarjoavat PS-palveluja, vastaanottavat asiakkaan suorittamat maksut tarkoitusta varten avatulle talletussuojan piiriin kuuluvalle säästämistilille. Jos säästövarat jätetään säästämistilille tai sijoitetaan osuuspankin tarjoamalle muulle talletustilille, merkitään säästövarat pankin taseessa talletusvelkoihin. Jos säästövarat sijoitetaan sopimuksen mukaisesti muihin sijoituskohteisiin, kirjataan sijoitetut varat pois säästämistililtä ja pankki kirjaa ne taseen ulkopuoliseen säästämissopimuskohtaiseen reskontraan.

Säästövarojen sijoittamisesta saadut korot, osingot ja muut tuotot sekä sijoituskohteiden ja niihin liittyvien oikeuksien luovutuksesta ja pääoman takaisinmaksusta kertyvät varat kirjataan taseessa olevalle säästämistilille, jollei varoja välittömästi sijoiteta uudelleen. Säästämissopimuksen mukaiset kulut ja palkkiot kirjataan tulosvaikutteisesti säästämistiliä veloittaen.

1.4.8 Johdannaissopimukset

Osuuspankki voi tehdä johdannaissopimuksia suojaustarkoituksessa joko taloudellisina suojina tai kirjanpidollisen suojauslaskennan säännöin. Suojauksessa käytetään korkojohdannaisia ja korko-optioita. Osuuspankki noudattaa IAS 39 -standardin mukaista suojauslaskentaa.

Osuuspankilla ei ole johdannaissopimuksia joiden vastapuoli olisi osuuspankkien yhteenliittymän (eli OP Ryhmän) ulkopuolinen yhtiö. Sopimusvastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj. Jos OP Yrityspankki olisi maksukyvytön, niin silloin osuuspankkien yhteenliittymän muut yhtiöt takaisivat OP Yrityspankin vastuut.

Johdannaiset kirjataan alun perin käypään arvoon ja sen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Tästä syntyvän voiton tai tappion kirjaaminen riippuu siitä, onko johdannainen määritelty suojaustarkoitukseen ja minkä luonteista erää se suojaa.

Johdannaissopimuksista taseeseen merkityt positiiviset arvonmuutokset kirjataan taseen vastaavaa -puolen erään Johdannaissopimukset ja negatiiviset taseen vastattavaa -puolen erään Johdannaissopimukset. Koronvaihtosopimusten vaihdettavat korot jaksotetaan ajan kulumisen perusteella taseen siirtosaamisiin ja siirtovelkoihin sekä vastaerät nettona tuloslaskelman korkoihin.

1.4.8.1 Taloudelliset suojat

Taloudellisessa suojaamisessa suojataan tiettyä tase-erää, positiota tai kassavirtaa tulevaisuuden arvonmuutoksia vastaan sovellettavan riskienhallintastrategian mukaisesti. Koska suojauksen tehokkuutta ei ole tarkoituksenmukaista todentaa suojauslaskennan säännöillä, suojaustapaa kutsutaan muutoin suojaavaksi. Taloudellisessa suojauksessa johdannaissopimuksen käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan arvopaperikaupan nettotuottoihin.

1.4.8.2 Suojauslaskenta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema on kuvattu toimintakertomuksen Riskienhallinta kappaleessa. Soveltamalla suojauslaskentaa korkoriskiä suojaaviin johdannaisiin eliminoidaan johdannaisista muutoin aiheutuvaa tulosvolatiliteettia.

Suojauslaskenta tarkoittaa tehokkaaksi todennetun suojaussuhteen kirjanpidollista laskentakäytäntöä, jossa suojaavan instrumentin käyvän arvon muutokset kumoavat suojatun kohteen käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kokonaan tai osittain.

Suojauslaskenta käsittää korkoriskin suojauksen soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta.

Osuuspankeilla voi olla suojauslaskennan piirissä sekä rahoitusvaroja että rahoitusvelkoja, kuten lainat ja saamiset – ryhmään sisältyvä yksittäinen luotto tai luottokanta, käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattava saamistodistus sekä muiden rahoitusvelkojen yksilöity määräaikaistalletuserä tai liikkeeseen laskettu emissio. Osuuspankit käyttävät korkosuojaukseen sekä perinteisiä koronvaihtosopimuksia että OTC swap-johdannaisia. Vastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj.

Suojaukseen käytettyjen johdannaisten ja suojauksen kohteet yksilöidään suojausta aloitettaessa. Samoin dokumentoidaan suojaussuunnitelma ja suojauksen tavoitteet. Lisäksi jokaisena tilinpäätöspäivänä osoitetaan suojauksen tehokkuus.

1.4.8.2.1 Käyvän arvon suojauslaskenta

Käyvän arvon suojausta sovelletaan kiinteäkorkoisten lainojen korkoriskiltä suojautumiseen täysimääräisesti. Suojaavan johdannaisinstrumentin ja suojattavan kohteen korkoriskistä johtuvat käyvän arvon muutokset kirjataan suojauslaskennan nettotuottoihin. Suojattujen lainojen arvotustulos esitetään taseen erässä Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä. Korkoputkijohdannaisella suojattujen lainojen arvostustulos esitettiin vertailukaudella taseen erässä Johdannaissopimukset.

1.4.8.2.2 Rahavirran suojauslaskenta

Euribor –sidonnaisen luottokannan tulevien korkovirtojen korkomuutosta suojaavat koronvaihtosopimukset, jotka on dokumentoitu rahavirtaa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksessa tehokkaita, kuuluvat rahavirran suojauslaskennan piiriin. Osuuspankin rahoitustaseen korkoriskiä hallitaan korkoriskin valvontarajan ja pankin itselleen määrittämän korkoriskilimiitin puitteissa.

Rahavirran suojauksessa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevaa korkovirtaa vaihdetaan koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon, siltä osin kun on tarpeen Osuuspankin riskienhallintastrategian mukaisesti.

Koronvaihtosopimuksista jaksotettavat siirtyvät korot kirjataan suoriteperusteisesti. Korkokertymät esitetään taseen siirtosaamisissa tai siirtoveloissa. Molempien vastaerä kirjataan nettona korkokatteen Korkotuotot johdannaissopimuksista –erään. Nettokorko on joko korkotuotto tai korkotuoton oikaisu.

Rahoitusjohdannaisena käytettävät koronvaihtosopimukset arvostetaan käypään arvoon sopimuskohtaisesti. Käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan suoraan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon laskennallisella verovelalla vähennettynä. Tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmaan.

1.5 TILINPÄÄTÖSERIEN NETOTTAMINEN

Tuloslaskelmassa ilmoitetaan tuotto- ja kuluerät erikseen niitä toisistaan vähentämättä, jollei tuoton ja kulun yhdistäminen yhdeksi eräksi ole perusteltua oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Milloin osuuspankilla on saaminen siltä, jolle pankki itse on velkaa, esitetään saaminen ja velka taseessa erikseen, jollei pankilla ole lakisääteistä oikeutta kuittaamiseen ja jollei pankki aio käyttää oikeuttaan kuittaukseen.

1.6 ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaan rahan määräinen omaisuus, velat ja muut sitoumukset muutetaan Suomen rahaksi käyttäen tilinpäätöspäivän kursseja. Ulkomaan rahan määräisten erien muuttamisesta Suomen rahaksi syntyvät kurssierot kirjataan tuloslaskelman erään Valuuttatoiminnan nettotuotot.

1.7 OSAKKEET JA OSUUDET OMISTUSYHTEYSYRITYKSISSÄ JA SAMAAN KONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ

Osakkeet ja osuudet sekä muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset omistusyhteysyrityksiin sekä samaan konserniin kuuluviin yrityksiin merkitään hankintamenoon, tai jos erän arvon todetaan tilinpäätöspäivänä arvonalentumisen johdosta olevan alempi kuin hankintameno, arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenoon. Arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.

1.8 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomaan omaisuuteen kuuluvien vastikkeellisesti hankittujen oikeuksien ja varojen hankintameno aktivoidaan ja poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Myös mahdollisesti aktivoidut muut pitkävaikutteiset menot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan.

Aineettomat hyödykkeet arvostetaan alun perin hankintamenoon. Jos aineettoman hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Kehittämismenot aktivoidaan, jos niiden odotetaan tuottavan tuloa useampana tilikautena. Aktivoidut kehittämismenot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Mikäli vaikutusaikaa ei voida arvioida luotettavalla tavalla, kehittämismenot poistetaan enintään kymmenessä vuodessa. Tutkimusmenot kirjataan tilikaudella kuluksi.

Aineettomien hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.9 AINEELLISET HYÖDYKKEET

1.9.1 Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöjä omistetaan vuokratuottojen, omaisuuden arvonnousujen tai molempien hankkimiseksi. Sijoituskiinteistöiksi luetaan myös sellaiset kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat vuokrattavien tilojen hallintaan sekä maksamatta jääneen saamisen sijaan tulevat kiinteistöt. Jos suorassa omistuksessa olevasta kiinteistöstä osa vuokrataan ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia pinta-alasta), luokitellaan se sijoituskiinteistöksi. Jos osa tavallisen kiinteistöyhtiön omistamista tiloista on sijoituskäytössä ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia kiinteistöyhtiön omistamien tilojen pinta-alasta), luokitellaan osakkeet sijoituskiinteistöiksi.

Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenoon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenoon. Kiinteistöihin voi kohdistua arvonkorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonkorotusrahastoon. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Mikäli sijoituskiinteistön todennäköinen luovutushinta on pysyvästi alempi kuin kirjanpitoarvo, kirjanpitoarvon ja todennäköisen luovutushinnan erotus poistetaan sinä tilikautena, jolloin arvonalennus todetaan.

Sijoituskiinteistöiksi luokiteltujen liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo määritellään pääasiassa suoraan pääomitukseen perustuvalla tuottoarvomenetelmällä. Maa-, vesi- ja metsäalueiden sekä asuntojen käypä arvo arvioidaan pääasiassa kauppahintamenetelmällä. Arvonalennusten kirjaaminen perustuu niiden pysyvyyteen ja olennaisuuteen.

Sijoituskiinteistöjen tuotot, kulut, myyntivoitot ja –tappiot, suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Sijoituskiinteistöksi rakennettavat uudet kiinteistöt (tai kiinteistöyhteisöosakkeet) kirjataan ennen valmistumista IAS 40-standardin mukaisesti keskeneräiseksi käyttöomaisuushyödykkeeksi sijoituskiinteistöjen ryhmään ja otetaan huomioon sijoituskiinteistöjen käyvän arvon määrittelyssä jo ennen valmistumista.

1.9.2 Muut kiinteistöt

Muilla kiinteistöillä tarkoitetaan omassa käytössä olevia kiinteistöjä, jotka ovat pankin omassa käytössä konttori-, varasto- tai muina sellaisina tiloina taikka henkilökunnan asumis-, virkistys- tai muussa sellaisessa käytössä, sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat tällaisten tilojen hallintaan. Omassa käytössä oleviksi kiinteistöiksi luetaan myös sellaiset suorassa omistuksessa olevat kiinteistöt, joista osa on vuokrattu, mutta vuokrattujen tilojen osuutta ei voida myydä erikseen, ja oman käytön osuus tällaisissa tiloissa on yli viisi prosenttia pinta-alasta. Tavallisen kiinteistöyhtiön osakkeet luetaan omassa käytössä oleviksi, jos yhtiön omistamista tiloista yli viisi prosenttia on omassa käytössä.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tasearvoa määritettäessä otetaan lähtökohdaksi hyödykkeen arvo varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin. Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenoon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenoon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen osalta arvioidaan jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, onko mitään viitteitä siitä, että jonkin kiinteistön arvo on alentunut. Viitteitä arvon alentumisesta ovat merkittävä markkina-arvon alentumien, todisteet epäkuranttiudesta tai fyysisestä vahingoittumisesta. Jos omassa käytössä olevan kiinteistön todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämän tulon arvioidaan olevan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenoa pienempi, erotus kirjataan arvonalennuksena kuluksi.

Kiinteistöihin voi kohdistua arvonkorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonkorotusrahastoon. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tuotot ja myyntivoitot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot sekä kulut ja myyntitappiot tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.9.2.1 Arvonkorotusten periaatteet ja niiden kohteiden arvonmääritysmenetelmät

Arvonkorotuksia voidaan tehdä maa-alueisiin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin, joiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöspäivänä on pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Arvonkorotusten kohteena olevien maa-alueiden ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden arvot perustuvat arviokirjoihin.

1.9.2.2 Taseesta pois kirjaaminen

Sijoituskiinteistö tai omassa käytössä oleva kiinteistö kirjataan pois taseesta, kun se luovutetaan tai kun kiinteistö poistetaan pysyvästi käytöstä eikä sen luovuttamisesta ole odotettavissa vastaista taloudellista hyötyä.

1.9.2.3 Muut aineelliset hyödykkeet

Muut aineelliset hyödykkeet merkitään taseeseen hankintamenoon ja kirjataan vaikutusaikaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Jos hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.9.3 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Rakennusten ja muiden kuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintameno poistetaan vaikutusaikanaan hyödykkeen taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Maa-alueista ja kiinteistöyhteisöjen osakkeista ei tehdä poistoja. Poistojen tekeminen aloitetaan sen jälkeen kun kohde on hankittu tai kun se on valmistunut ja otettu käyttöön.

Taloudelliset vaikutusajat ovat pääsääntöisesti seuraavat:

Rakennukset	30 – 40 vuotta
Koneet ja kalusto	3 – 6 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet	3 – 10 vuotta

1.10 VUOKRASOPIMUKSET

Vuokrasopimukset luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi tai muiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralle ottajalle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on muu vuokrasopimus. Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana.

Rahoitusleasingsopimuksin tai muulla vuokrasopimuksella vuokralle annetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot. Sijoituskiinteistöjen vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Rahoitusleasingsopimuksin vuokralle otettuja hyödykkeitä ei merkitä taseeseen. Vuokrat merkitään kuluksi tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut.

1.11 PAKOLLISET VARAUKSET

Tuotoista vähennetään velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat menot ja menetykset, kun ne kohdistuvat päättyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen, niiden toteutumista pidetään tilinpäätöstä laadittaessa varmana tai todennäköisenä, niitä vastaava tulo ei ole varma eikä todennäköinen ja perustuvat lakiin ja sitoumukseen sivullista kohtaan. Kun menon tai menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisajankohtaa ei tiedetä, merkitään se taseen pakollisiin varauksiin enintään sen todennäköiseen määrään. Jos määrä ja toteutumisajankohta on tiedossa, merkitään se siirtovelaksi.

1.12 OMA PÄÄOMA

Osuuspankin omaan pääoman sisältyvät osuuspankkien omistaja-asiakkaiden jäsenosuusmaksut sekä omistaja-asiakkaiden tekemät sijoitukset Tuotto-osuuksiin. Osuuspankilla on ehdoton oikeus erillisellä päätöksellä kieltäytyä sekä jäsenosuuden että Tuotto-osuuden palauttamisesta. Normaalitilanteessa osuuspääomia voidaan kuitenkin vuosittain palauttaa viranomaisen antamissa rajoissa.

Jäsenosuusmaksu ja siitä seuraava omistaja-asiakkuus antaa mahdollisuuden osallistua osuuspankin päätöksentekoon. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä jäsenosuuden palauttamisesta. Jäsenosuudelle ei makseta korkoa.

Tuotto-osuudella ei ole äänivaltaa. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä Tuotto-osuuden pääoman ja koron maksusta. Tuotto-osuuksille mahdollisesti maksettava korko on kaikille Tuotto-osuuksille saman suuruinen. Korko kirjataan velaksi ja vähennetään omasta pääomasta, kun päätös maksusta on tehty.

1.13 TILINPÄÄTÖSSIIRROT

Taseen tilinpäätössiirtojen kertymän poistoero sisältää tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertyneen erotuksen. Veroperusteiset varaukset sisältää tehdyt vapaaehtoiset tilinpäätössiirrot, jotka ovat verolain sallimia tilinpäätössiirtoja. Tällainen on mm. elinkeinoverolain talletuspankeille sallima luottotappiovaraus. Lain mukaan talletuspankki saa vähentää verovuonna tehdyn luottotappiovarauksen, jonka määrä on enintään 0,6 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä. Verovuonna ja aikaisemmin tehtyjen purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä saa olla enintään 5 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä.

Tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen sekä veroperusteisten varausten lisäykset ja vähennykset merkitään tuloslaskelman tilinpäätössiirtoihin. Tuloslaskelmassa ja taseessa tilinpäätössiirrot sisältävät myös laskennallisen verovelan.

1.14 TYÖSUHDE-ETUUDET

1.14.1 Eläke-etuudet

Työntekijöiden lakisääteinen eläketurva on hoidettu Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiössä tai OP-Henkivakuutuksessa. Eläkesäätiö on suljettu uusilta työntekijöiltä 1.7.1991 lukien ja OP-Henkivakuutuksen ryhmäeläkevakuutus 2005 lukien. Eläkevastuut on kokonaisuudessaan katettu.

1.14.2 Muuttuva palkitseminen

Muuttuva palkitseminen koostuu tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahastosta. OP Ryhmän strategiset tavoitteet huomioidaan tulospalkkiojärjestelmän ja henkilöstörahaston mittareissa.

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen noudattaa finanssi- ja rahoitusalan sääntelyä ja perustuvat OP Ryhmän strategisiin sekä vuosisuunnitelman mukaisiin tavoitteisiin. OP Ryhmän palkitsemisen periaatteissa on huomioitu ryhmän riskiasema ja riskienhallintamenetelmät. Ansaintamittarien tavoitteet on mitoitettu niin, etteivät ne kannusta liialliseen riskinottoon. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu. Palkkioiden maksamiseen liittyy OP Ryhmän

vakavaraisuuteen sekä maksuvalmiusvaateeseen sekä yrityksen voitollisuuteen ja henkilön työ- ja toimisuhteen voimassaoloon liittyviä ehtoja.

Muuttuvien palkkioiden maksamisesta henkilöille, joiden toiminnasta voi aiheutua yritykselle merkittävää riskiä (”riskiprofiiliin vaikuttava henkilö”) on säädetty mm. laissa Luottolaitostoiminnasta (233/2021) ja sijoituspalvelulaissa (213/2012). Riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään kuuluu OP Ryhmässä mm. toimitusjohtajat ja muut toiminnan johtamiseen osallistuvat henkilöt sekä sisäiseen valvontatoimeen kuuluvat henkilöt.

Mikäli riskiprofiiliin vaikuttavan henkilön palkkiot ansaintavuodelta ylittävät 50.000 € tai muodostavat vähintään kolmasosan vuotuisista yhteenlasketuista palkkioista, maksetaan palkkiosta ansaintavuotta seuraavana vuonna 60 % ja loppuosa 40 % palkkiosta maksetaan seuraavien neljän vuoden aikana neljässä yhtä suuressa erässä niin, että maksusuoritusten välillä on vähintään vuosi. Muuttuvasta palkkiosta puolet maksetaan rahana ja puolet sidotaan OP Osuuskunnan hallituksen päättämään viiteinstrumentin arvoon. Viiteinstrumenttiin sidottu palkkio maksetaan henkilölle vuoden odotusajan jälkeen

1.14.3 Henkilöstörahasto

Osuuspankki voi kuulua OP Ryhmän yhteiseen henkilöstörahastoon. Rahastolle maksetaan voittopalkkiota ennalta sovittujen periaatteiden mukaan riippuen OP Ryhmän tavoitteiden saavuttamisesta. Rahastoon maksettavat voittopalkkioerät kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot, vastaerä kirjataan siirtovelaksi, kunnes se maksetaan.

OP Ryhmän henkilöstörahastolle maksettava voittopalkkioerä vuonna 2021 perustui seuraavien tavoitteiden saavuttamiselle. Kulujen ja tuottojen kasvuero (paino 50 %) sekä keskittäjäasiakkaiden määrän nettokasvu (paino 50 %).

1.14.4 Tulospalkkiojärjestelmä

Tulospalkkiojärjestelmän ansaintajakso on 6 tai 12 kuukautta. Järjestelmä perustuu vuosisuunnittelusta johdettuihin pankki-, tiimi- tai henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja kattaa koko henkilöstön. Mittaristossa näkyy vahvasti mm. asiakaskokemus, myynti sekä strategiasta johdetut tavoitteet. Palkkiot maksetaan kokonaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä, jolloin puolet palkkioista maksetaan rahana ja puolet viiteinstrumentin arvoon sidottuna. Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

1.15 TULOVEROT

Tuloslaskelman tuloverot muodostuvat verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, aikaisempien tilikausien veroista ja laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutoksesta.

Laskennallinen verovelka lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista.

Laskennallinen verosaaminen lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistetuista tappioista, jos on todennäköistä, että vähennyskelpoiset väliaikaiset erot ja verotukselliset tappiot voidaan verotettavan tulon kertymisen ansioista hyödyntää.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan sen säädetyn verokannan mukaan, jonka ennakoidaan olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa. Mikäli laskennallinen vero aiheutuu tase-eristä, joiden muutokset eivät vaikuta tuloslaskelmaan, kirjataan erään liittyvän laskennallisen verovelan tai -saamisen muutos omaan pääomaan.

1.16 TULOUTUSPERIAATTEET

Palkkiotuotot ja -kulut palveluista kirjataan palvelun suorittamisen yhteydessä. Sellaisista kertamaksullisista palkkioista, jotka koskevat useita vuosia ja joita mahdollisesti joudutaan palauttamaan myöhemmin, tuloutetaan vain tilikaudelle

kuuluva osuus. Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt päätöksen osingon jaosta.

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan efektiivisen koron menetelmällä. Efektiivisen koron menetelmästä kerrotaan tarkemmin laatimisperiaatteiden kappaleessa Jaksotettu hankintameno. Myös sellaisten saamisten korot tuloutetaan, joiden erääntyneitä maksuja on hoitamatta. Saamisen hankintamenon ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin.

1.17 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina käsitellään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia, joita ovat mm. takaukset ja erilaiset takuusitoumukset, sekä asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia, joita ovat mm. sitovat lisäluottojärjestelyt, luottolupaukset, käyttämättömät luottolimiitit ja arvopapereiden merkintäsitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset merkitään taseen ulkopuolisiksi sitoumuksiksi sen määräisinä, mitä takaus kulloinkin enintään vastaa. Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset merkitään sen määräisinä, mitä niiden perusteella enintään voidaan joutua maksamaan.

1.18 VIRANOMAISMAKSUT

Osuuspankki maksaa eri viranomaisille maksuja. Talletussuojasta vastaa Rahoitusvakausvirasto. Pankkivalvonnasta vastaa Euroopan keskuspankki. Menettelytapa- ja makrovalvonnasta vastaa Finanssivalvonta. Kriisinratkaisusta vastaa EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). Viranomaismaksut kirjataan vuoden alussa kokonaisuudessaan liiketoiminnan muihin kuluihin.

1.18.1 Vakausmaksu

Vakausmaksuja kerätään euroalueen kriisinratkaisurahastoon (Single Resolution Fund, SRF) vuoteen 2023 asti siten, että rahaston tavoitetaso, vähintään 1 prosenttia korvattavien talletusten määrästä, saavutetaan. Kriisinratkaisurahastoa hallinnoi EU:n kriisinratkaisuneuvosto, joka päättää myös vakausmaksujen määrästä. SRF varmistaa, että rahoitussektori rahoittaa rahoitusjärjestelmän vakauttamisen. Vakausmaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella.

1.18.2 Talletussuojamaksu

Vanhaan talletussuojarahastoon kerätyt varat ylittävät tällä hetkellä talletussuojan tasoa koskevat EU vaatimukset. Sääntöjensä nojalla vanha talletussuojarahasto huolehtii jäsenpankilleen määrättävistä talletussuojamaksuista uuteen talletussuojarahastoon siinä suhteessa kun kukin jäsenpankki on vuosien kuluessa kartuttanut vanhaa talletussuojarahastoa. Rahoitusvakausrahasto määrää maksun jokaiselle jäsenpankille mutta laskuttaa sen suoraan vanhalta talletussuojarahastolta.

1.18.3 Rahoitusvakausviraston hallintomaksu

Rahoitusvakausviraston hallintomaksu perustuu samaan laskentamenetelmään kuin Finanssivalvonnan valvontamaksu.

1.18.4 Finanssivalvonnan valvontamaksu

Finanssivalvonnan valvontamaksu koostuu suhteellisesta valvontamaksusta, joka perustuu taseen loppusummaan, sekä kiinteästä perusmaksusta.

1.18.5 Euroopan keskuspankin valvontamaksu

Osana OP Ryhmää osuuspankki on Euroopan keskuspankin (EKP) valvonnassa. EKP:n valvontamaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella, EKP määrää valvontamaksun OP Ryhmän keskusyhteisölle, joka jakaa sen OP Ryhmän jäsenpankeille.

1.19 KORONAVIRUSPANDEMIA (COVID-19)

Koronaviruspandemian (COVID-19) aiheuttaman merkittävien taloudellisten vaikutusten ehkäisemiseksi EU-maat ottivat vuonna 2020 käyttöön erilaisia taloudellisia tukitoimia. Suomessa lainanantoon liittyvät talouden tukitoimet kohdistuvat Finnveran rahoitusvaltuuksien nostamiseen 12 miljardiin euroon. Näin ollen yritykset voivat hakea käyttöpääomaa koronakriisin yli selviämiseen Finnvera-takauksen avulla. Finnveran takaukset vaikuttavat ECL-laskennassa LGD-komponenttiin pienentäen siten ECL:n määrää.

Osuuspankki on tarjonnut itsenäisesti asiakkailleen mahdollisuuden asuntoluottojen lyhennysvapaaseen 12 kuukauden ajaksi. Yritysten osalta maksuaikojen muutokset arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Lisäksi on hyödynnetty Finnveran tarjoamia takauksia. Maksuohjelmamuutoksissa lainanhoitojoustot ja maksukyvyttömät asiakkaat tunnistetaan normaalin ohjeistuksen mukaisesti. Lyhennysvapaita on koronakriisin aikana toteutettu eniten henkilöasiakkaissa, sekä pienissä ja keskisuurissa yritysasiakkaissa. Vuonna 2021 päättyi paljon keväällä 2020 12 kuukaudeksi myönnettyjä lyhennysvapaita.

ECL-laskennassa makroekonomiset tekijät päivitetään kvartaaleittain. ECL lasketaan kolmen eri skenaarion painotettuna keskiarvona. Skenaariopainot ovat olleet normaalilla tasolla eli heikko 20 %, perus 60 % ja vahva 20 %. Makroekonomisten ennusteiden päivityksellä ei ollut merkittävää vaikutusta odotettavissa olevien luottotappioiden määrään. Koronakriisin aiheuttamaan taloudelliseen kehitykseen liittyy vielä epävarmuutta.

PÄIJÄT-HÄMEEN OP 561211
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 31.12.2021

LUETTELO TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOISTA

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

1 Korkotuotot
2 Korkokulut
3 Leasingtoiminnan nettotuotot
4 Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista
5 Palkkiotuotot ja -kulut
6 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot
7 Suojauslaskennan nettotulos
8 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot
9 Liiketoiminnan muut tuotot
10 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
11 Liiketoiminnan muut kulut
12 Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjatuista rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista eristä sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tasetta koskevat liitetiedot

13 Saamiset luottolaitoksilta
14 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
15 Leasingkohteet
16 Saamistodistukset
17 Tappiota koskeva vähennyserä
18 Osakkeet ja osuudet
19 Johdannaissopimukset
20 Aineettomat hyödykkeet
21 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana
22 Muut varat
23 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
24 Laskennalliset verosaamiset ja -velat
25 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
26 Muut velat
27 Pakolliset varaukset
28 Siirtovelat ja saadut ennakot
29 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
30 Oma pääoma
31 Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät
32 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2021
33a Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2021
33b Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2021
33c Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2021

Muut liitetiedot

34 Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2021
35 Lisäeläketurva
36 Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut
37 Taseen ulkopuoliset sitoumukset
38 Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä
39 Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri
40 Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2021
41 Notariaattitoiminta
42 Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2021
43 Pitkäaikaissäästämispalvelu

1. Korkotuotot

	2021	2020
Saamisista luottolaitoksilta	2 866 786,04	3 057 570,79
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	13 051 280,02	12 937 828,76
Saamistodistuksista	434 624,30	539 329,59
Johdannaissopimuksista	176 189,05	126 211,77
josta rahavirran suojaus	973 566,37	854 430,70
Muut korkotuotot	703,65	4 989,76
Yhteensä	**16 529 583,06**	**16 665 930,67**
josta vaiheeseen 3 kirjattujen rahoitusvarojen korkotuotot	462 587,15	242 054,97

2. Korkokulut

	2021	2020
Veloista luottolaitoksille	-639 382,71	-579 384,78
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	282 290,89	1 033 720,86
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	0,00	0,00
Johdannaissopimuksista ja muista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista	0,00	0,00
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00
Muut korkokulut	853,27	7 215,88
Yhteensä	**-356 238,55**	**461 551,96**

3. Leasingtoiminnan nettotuotot

	2021	2020
Vuokratuotot	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Leasingomaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot (netto)	0,00	0,00
Palkkiotuotot	0,00	0,00
Muut välittömät tuotot	0,00	0,00
Muut välittömät kulut	0,00	0,00
Yhteensä	**0,00**	**0,00**

4. Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

Osingot ja osuuspääoman korot	2021	2020
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista	0,00	0,00
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta luokitellut rahoitusvarat	4 265 898,00	5 666 724,00
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	0,00	0,00
Omistusyhteysyrityksiltä	0,00	0,00
Yhteensä	**4 265 898,00**	**5 666 724,00**

5. Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuotot	2021	2020
Luotonannosta	1 311 292,57	1 477 923,51
Talletuksista	446 569,15	14 635,68
Maksuliikenteestä	4 855 518,19	4 780 984,32
Rahastoista	1 074 908,07	891 555,23
Omaisuudenhoidosta	942 582,59	1 011 927,67
Lainopillisista tehtävistä	566 145,91	482 909,24
Arvopaperinvälityksestä	219 802,63	173 978,71
Arvopapereiden liikkeeseen laskusta	114,70	0,00
Vakuutusten välityksestä	2 497 910,61	2 360 752,92
Takauksista	308 420,12	194 250,33
Muut	-203 030,10	-1 059 567,71
Yhteensä	**12 020 234,44**	**10 329 349,90**

Palkkiokulut	**2021**	**2020**
Maksetut toimitusmaksut	771 237,79	808 445,68
Muut	248 858,48	218 296,16
Yhteensä	**1 020 096,27**	**1 026 741,84**

6. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

Arvopaperikaupan myyntivoitot ja -tappiot	**2021**	**2020**
Saamistodistuksista	0,00	0,00
Osakkeista ja osuuksista	2 000,00	0,00
Muut	0,00	0,00
Yhteensä	2 000,00	0,00
Arvopaperikaupan käyvän arvon muutoksesta johtuvat		
Saamistodistuksista	0,00	0,00
Osakkeista ja osuuksista	0,00	0,00
Muista	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00
Arvopaperikaupan muut tuotot		
Korkotuotot	41,11	41,23
Johdannaisten nettotuotot	-10 212,57	4 430,98
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	**-8 171,46**	**4 472,21**
Nettotuotot jaksotettavaan hankintamenoon arvostettavista rahoitusvaroista	**0,00**	**0,00**
Valuuttatoiminnan nettotuotot	**20,59**	**-19,29**
Kaikki yhteensä	**-8 150,87**	**4 452,92**

7. Suojauslaskennan nettotulos

	2021	**2020**
Suojausinstrumenttien nettotulos	3 829 196,10	-1 869 250,34
Suojauskohteiden nettotulos	-3 829 196,10	1 869 250,34
Yhteensä	**0,00**	**0,00**

8. Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	2021	**2020**
Vuokra- ja osinkotuotot	591 635,96	539 521,48
Muut tuotot	0,00	0,00
Myyntivoitot	0,00	0,00
Vuokrakulut	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-458,32	-21 872,38
Myyntitappiot	0,00	-8 447,21
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset	-1 318 986,34	-2 077 870,96
Muut kulut	-382 114,81	-390 429,79
Yhteensä	**-1 109 923,51**	**-1 959 098,86**

9. Liiketoiminnan muut tuotot

	2021	**2020**
Vuokratuotot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	82 819,22	99 187,40
Myyntivoitot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0,00	0,00
Fuusiovoitot	0,00	0,00
Muut	1 424 674,32	215 647,95
Yhteensä	**1 507 493,54**	**314 835,35**

10. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	2021	**2020**
Suunnitelman mukaiset poistot	101 851,02	128 878,79
Arvonalentumiset	144 744,57	2 500 000,00
Yhteensä	**246 595,59**	**2 628 878,79**

11. Liiketoiminnan muut kulut

	2021	2020
Vuokrakulut	538 940,14	563 851,47
Kulut omassa käytössä olevista kiinteistöistä	469 933,92	531 657,87
Myyntitappiot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0,00	54 742,80
Fuusiotappiot	0,00	0,00
Viranomaismaksut	598 009,41	462 910,42
Muut	1 984 545,29	1 494 537,87
Yhteensä	**3 591 428,76**	**3 107 700,43**

12. Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjatuista rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista sitoumuksista sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

2021

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä	**Lisäykset**	**Vähennykset**	**Tuloslaskelmaan kirjattu**
Saamisista luottolaitoksilta	0,00	0,00	0,00
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	0,00	-141 267,70	-141 267,70
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista	142 228,23	0,00	142 228,23
Muista			0,00
Lopulliset luottotappiot	587 686,48		587 686,48
Palautukset poistetuista saamisista		-37 005,95	-37 005,95
Yhteensä	729 914,71	-178 273,65	551 641,06
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot			
Tytär- ja omistusyhteysyrityksistä	0,00	0,00	0,00
Muista	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00
Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä	**729 914,71**	**-178 273,65**	**551 641,06**

2020

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä	**Lisäykset**	**Vähennykset**	**Tuloslaskelmaan kirjattu**
Saamisista luottolaitoksilta	0,00	0,00	0,00
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	395 477,72	0,00	395 477,72
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista	0,00	-21 447,11	-21 447,11
Muista	0	0	0,00
Lopulliset luottotappiot	861 651,03	0,00	861 651,03
Palautukset poistetuista saamisista	0,00	-47 952,67	-47 952,67
Yhteensä	1 257 128,75	-69 399,78	1 187 728,97
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot			
Tytär- ja omistusyhteysyrityksistä	0,00	0,00	0,00
Muista	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00
Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä	**1 257 128,75**	**-69 399,78**	**1 187 728,97**

13. Saamiset luottolaitoksilta

	31.12.2021	31.12.2020
Vaadittaessa maksettavat		
Talletukset	70 173 858,20	62 667 921,11
Muut	0,00	0,00
Yhteensä	70 173 858,20	62 667 921,11
Muut kuin vaadittaessa maksettavat		
Keskuspankeilta	0,00	0,00
Luottolaitoksilta		
Talletukset	529 298 167,69	390 310 806,58
Muut	0,00	0,00
Yhteensä	529 298 167,69	390 310 806,58
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	**599 472 025,89**	**452 978 727,69**
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00	0,00

14. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Luotonanto ja takaussaamiset sektoreittain	**31.12.2021**	**Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2021**	**31.12.2020**	**Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2020**
Yritykset ja asuntoyhteisöt	350 559 522,57	1 377 596,33	335 753 399,59	1 607 712,31
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	12 331 497,37	3 239,04	4 994 811,07	674,19
Julkisyhteisöt	84 710 851,07	10 808,81	93 894 638,41	12 423,33
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	15 541 169,82	5 874,57	14 339 492,25	7 294,66
Kotitaloudet	924 717 795,48	1 303 651,56	886 852 767,73	1 214 333,57
Ulkomaat	5 397,81	0,00	9 479,90	0,00
Yhteensä	**1 387 866 234,12**	**2 701 170,31**	**1 335 844 588,95**	**2 842 438,06**
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00		0,00	

15. Leasingkohteet

	31.12.2021	31.12.2020
Ennakkomaksut	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	0,00	0,00
Kiinteä omaisuus ja rakennukset	0,00	0,00
Muu omaisuus	0,00	0,00
Yhteensä	**0,00**	**0,00**

16. Saamistodistukset

Saamistodistukset vaadetyypeittäin 31.12.2021			31.12.2021	31.12.2020
	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Saamistodistukset yhteensä
Julkisyhteisöiltä	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muilta	**0,00**	**65 000 000,00**	**65 000 000,00**	**65 002 055,69**
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat	0,00	65 000 000,00	65 000 000,00	65 000 000,00
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	65 000 000,00	65 000 000,00	65 000 000,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	2 055,69
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	2 055,69
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	2 055,69
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	2 055,69
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tai myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	**0,00**	**65 000 000,00**	**65 000 000,00**	**65 002 055,69**

17. Tappioita koskeva vähennyserä

	Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
	12 kk	koko voimassaoloaika	koko voimassaoloaika	
Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2021	276 726,72	393 053,85	2 231 397,70	2 901 178,27
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-15 835,11	215 167,67	0,00	199 332,56
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-1 062,47	0,00	73 989,68	72 927,21
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	4 323,88	-44 182,96	0,00	-39 859,08
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3	0,00	-49 753,43	538 492,01	488 738,58
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2	0,00	20 170,53	-409 722,30	-389 551,77
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	28,73	0,00	-12 376,64	-12 347,91
Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.	56 265,15	58 699,37	418 652,35	533 616,87
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-53 472,84	-71 424,71	-106 551,42	-231 448,97
Riskiparametreissä tapahtuneet muutokset	-59 463,70	-102 080,85	161 854,07	309,52
Arviointimetodiikan päivityksesta johtuvat muutokset	11 860,87	8 147,53	0,00	20 008,40
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset	0,00	0,00	-640 764,93	-640 764,93
Muut oikaisut	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettotulosvaikutus yhteensä	**-57 355,49**	**34 743,15**	**23 572,82**	**960,48**
Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2021	219 371,23	427 797,00	2 254 970,52	2 902 138,75

	Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitoumukset			
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
	12 kk	koko voimassaoloaika	koko voimassaoloaika	
Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2020	173 536,10	450 619,22	1 902 991,90	2 527 147,22
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-29 787,06	103 948,49	0,00	74 161,43
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-345,50	0,00	106 078,68	105 733,18
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	4 559,79	-51 320,89	0,00	-46 761,10
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3	0,00	-229 465,57	523 308,60	293 843,03
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2	0,00	51,77	-1 102,35	-1 050,58
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1				0,00
Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.	62 713,94	30 246,71	9 583,76	102 544,41
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-41 655,37	-32 642,02	-44 838,30	-119 135,69
Riskiparametreissä tapahtuneet muutokset	143 470,13	155 834,96	224 099,37	523 404,46
Arviointimetodiikan päivityksesta johtuvat muutokset	-35 765,31	-33 752,93	0,31	-69 517,93
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset	0,00	-465,89	-488 724,27	-489 190,16
Muut oikaisut	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettotulosvaikutus yhteensä	**103 190,62**	**-57 565,37**	**328 405,80**	**374 031,05**
Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2020	276 726,72	393 053,85	2 231 397,70	2 901 178,27

18. Osakkeet ja osuudet

31.12.2021

Osakkeet ja osuudet	**Julkisesti noteeratut**	**Muut**	**Yhteensä**	**joista luottolaitoksissa**
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	0,00	0,00	0,00	0,00
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.	0,00	131 166 382,02	131 166 382,02	0,00
Omistusyhteysyritysosakkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
Tytäryritysosakkeet	0,00	39 842,68	39 842,68	0,00
Yhteensä	**0,00**	**131 206 224,70**	**131 206 224,70**	**0,00**

31.12.2020

Osakkeet ja osuudet	**Julkisesti noteeratut**	**Muut**	**Yhteensä**	**joista luottolaitoksissa**
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	0,00	0,00	0,00	0,00
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.	0,00	131 166 382,02	131 166 382,02	0,00
Omistusyhteysyritysosakkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
Tytäryritysosakkeet	0,00	39 842,68	39 842,68	0,00
Yhteensä	**0,00**	**131 206 224,70**	**131 206 224,70**	**0,00**

19. Johdannaissopimukset

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset 31.12.2021

	Nimellisarvot	**Käyvät arvot**	
		Positiiviset	**Negatiiviset**
Korkojohdannaiset	**392 614 622,51**	**2 896 034,55**	**4 105 423,84**
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	**73 808 511,01**	**0,00**	**2 031 823,05**
Ostetut	73 808 511,01		2 031 823,05
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset	318 806 111,50	2 896 034,55	2 073 600,79
josta rahavirran suojaus	60 000 000,00	2 896 034,55	
Muut swap -sopimukset			
Johdannaiset yhteensä		**2 896 034,55**	**4 105 423,84**

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	**258 963 268,74**	**74 473 535,76**	**59 125 383,97**	**52 434,04**	**392 614 622,51**
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	**157 157,24**	**34 473 535,76**	**39 125 383,97**	**52 434,04**	**73 808 511,01**
Ostetut	157 157,24	34 473 535,76	39 125 383,97	52 434,04	73 808 511,01
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset	258 806 111,50	40 000 000,00	20 000 000,00		318 806 111,50
Muut swap -sopimukset					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2021

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut			
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Johdannaiset yhteensä		**0,00**	**0,00**

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset 31.12.2020

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	**363 522 600,69**	**4 870 488,37**	**7 934 619,94**
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	**78 975 645,51**	**0,00**	**3 621 023,31**
Ostetut	78 975 645,51	0,00	3 621 023,31
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset	284 546 955,18	4 870 488,37	4 313 596,63
josta rahavirran suojaus	60 000 000,00	4 870 488,37	0,00
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Johdannaiset yhteensä		**4 870 488,37**	**7 934 619,94**

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	**234 221 955,18**	**33 917 864,19**	**95 320 580,40**	**62 200,92**	**363 522 600,69**
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	**9 675 000,00**	**13 917 864,19**	**55 320 580,40**	**62 200,92**	**78 975 645,51**
Ostetut	9 675 000,00	13 917 864,19	55 320 580,40	62 200,92	78 975 645,51
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset	224 546 955,18	20 000 000,00	40 000 000,00	0,00	284 546 955,18
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2020

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Johdannaiset yhteensä		**0,00**	**0,00**

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.
Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP Yrityspankki Oyj.

20. Aineettomat hyödykkeet

	31.12.2021	31.12.2020
ICT-menot	0,00	0,00
Muut kehittämismenot	0,00	0,00
Liikearvo	0,00	0,00
Muut aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00
Yhteensä	**0,00**	**0,00**

21. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

	Aineettomat hyödykkeet	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-yhtiöosakkeet	Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöyhtiö-osakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet
Hankintameno tilikauden alussa	191 382,37	6 751 944,55	16 791 928,36	747 895,96
+ lisäykset tilikautena	0,00	749 832,10	265 492,11	3 450,77
- vähennykset tilikautena	-191 382,37	-241 157,89	-725 191,14	-302 605,41
+/- siirrot erien välillä	0,00	1 962 018,42	-1 962 018,42	0,00
- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	-458,32	-62 746,88	-39 103,64
-/+ tilikauden arvonalennukset ja niiden peruutukset	0,00	-1 162 828,45	-144 744,57	0,00
+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalennukset	191 382,37	0,00	725 191,14	302 604,91
- kertyneet poistot tilikauden alussa	-191 382,37	-798 744,70	-2 260 711,50	-429 893,67
- kertyneet arvonalennukset tilikauden alussa	0,00	-4 815 982,14	-2 875 000,00	0,00
+ kertyneet arvonkorotukset tilikauden alussa	0,00	29 778,82	597 393,95	0,00
+/- tilikauden arvonkorotukset ja niiden peruutukset	0,00	-29 778,82	-533 818,92	0,00
= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	**0,00**	**2 444 623,57**	**9 815 774,13**	**282 348,92**

Sijoituskiinteistöomaisuuden käypä arvo	**2 767 000,00**

22. Muut varat

	31.12.2021	31.12.2020
Arvopapereiden myyntisaamiset	0,00	0,00
Maksujenvälityssaamiset	188 098,60	560 021,06
Muut	1 116 547,74	1 107 313,21
Yhteensä	**1 304 646,34**	**1 667 334,27**

23. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

Korot	31.12.2021	31.12.2020
Korkosaamiset	3 482 446,35	3 383 027,28
Maksetut korkoennakot	0,00	0,00
Yhteensä	3 482 446,35	3 383 027,28
Muut		
Muut maksetut ennakkomaksut	0,00	0,00
Muut siirtosaamiset	1 101 555,21	924 181,29
Yhteensä	1 101 555,21	924 181,29
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot yhteensä	**4 584 001,56**	**4 307 208,57**

24. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

31.12.2021	Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Netto
Jaksotuseroista	356 924,03	0,00	356 924,03
Muista väliaikaisista eroista	0,00	579 206,91	-579 206,91
Yhteensä	**356 924,03**	**579 206,91**	**-222 282,88**

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä 0,00 euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatuista eristä eli käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksiin. Lisäksi muissa väliaikaisissa eroissa esitetään IFRS 9-siirtymästä 1.1.2018 aiheutuneet väliaikaiset erot.

Arvonkorotukset 31.12.2021

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia	63 575,03
Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin, arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi	12 715,01

Tilinpäätössiirtojen kertymä

	Tasearvo	Lask. verovelka	Netto
Poistoero	0,00	0,00	0,00
Verotusperusteiset varaukset	29 630 210,97	5 926 042,19	23 704 168,78
Yhteensä	**29 630 210,97**	**5 926 042,19**	**23 704 168,78**

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset on merkitty taseeseen laskennallisella verolla vähentämättömään määrään. Omien varojen laskelmassa poistoero ja verotusperusteiset varaukset laskennallisella verolla vähennettynä on rinnastettu ensisijaisiin omiin varoihin.

25. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

	Kirjanpitoarvo 31.12.2021	Nimellisarvo 31.12.2021	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Nimellisarvo 31.12.2020
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

26. Muut velat

	31.12.2021	31.12.2020
Arvopapereiden ostovelat	0,00	0,00
Maksujenvälitysvelat	3 565 733,23	3 176 269,73
Muut	1 166 571,74	3 527 979,58
Yhteensä	**4 732 304,97**	**6 704 249,31**

27. Pakolliset varaukset

31.12.2021

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	281 251,21	281 251,21
+ varausten lisäys					99 275,23	99 275,23
- käytetyt varaukset						0,00
- peruutukset						0,00
Varaukset 31.12.	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**380 526,44**	**380 526,44**

31.12.2020

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	352 391,32	352 391,32
+ varausten lisäys						0,00
- käytetyt varaukset						0,00
- peruutukset					71 140,11	71 140,11
Varaukset 31.12.	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**281 251,21**	**281 251,21**

28. Siirtovelat ja saadut ennakot

Korot	31.12.2021	31.12.2020
Korkovelat	579 816,29	1 210 882,42
Saadut korkoennakot	4 271,71	4 302,69
Yhteensä	584 088,00	1 215 185,11
Muut		
Muut saadut ennakkomaksut	10 725,25	9 302,66
Muut siirtovelat	5 639 004,16	5 378 716,93
Yhteensä	5 649 729,41	5 388 019,59
Siirtovelat ja saadut ennakot yhteensä	**6 233 817,41**	**6 603 204,70**

29. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	31.12.2021	31.12.2020
Pääomalainat	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00
Yhteensä	**0,00**	**0,00**

Velkojen käsittelystä vakavaraisuuslaskennassa kerrotaan OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportin 2021 liitetiedossa 1. Pääomainstrumenttien keskeiset ominaisuudet

Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä

31.12.2021

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennenaikaista takaisinmaksua.

Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä

31.12.2020

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennenaikaista takaisinmaksua.

30. Oma pääoma

31.12.2021

	Oma pääoma tilikauden alussa	**Lisäykset**	**Vähennykset**	**Siirrot erien välillä**	**Oma pääoma tilikauden lopussa**
Oma pääoma yhteensä	**163 940 903,34**	**15 188 890,58**	**-7 193 451,14**	**0,00**	**171 936 342,78**
Osuuspääoma	72 190 745,24	5 675 800,00	-2 503 977,06	0,00	75 362 568,18
Jäsenosuudet	5 328 145,24	168 900,00	-102 177,06	0,00	5 394 868,18
Tuotto-osuudet	66 862 600,00	5 506 900,00	-2 401 800,00	0,00	69 967 700,00
Ylikurssirahasto	0,00				0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00				0,00
Muut sidotut rahastot	**4 601 167,66**	**394 890,77**	**-1 974 453,82**	**0,00**	**3 021 604,61**
Vararahasto	704 776,98				704 776,98
Käyvän arvon rahasto	3 896 390,68	394 890,77	-1 974 453,82		2 316 827,63
Sääntöjen mukaiset rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	1 607 793,73				1 607 793,73
Edellisten tilikausien voitto tai tappio	85 541 196,71		-2 715 020,26		82 826 176,45
Tilikauden voitto tai tappio		9 118 199,81	0,00		9 118 199,81

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alku	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päättyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	3 896 390,68	394 890,77	1 974 453,82	0,00	2 316 827,63
Rahavirran suojaus	4 870 488,37	0,00	1 974 453,82	0,00	2 896 034,55
laskennalliset verot	-974 097,69	394 890,77	0,00		-579 206,92
Yhteensä	**3 896 390,68**	**394 890,77**	**1 974 453,82**	**0,00**	**2 316 827,63**

Oma pääoma

31.12.2020

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
Oma pääoma yhteensä	**162 963 057,04**	**6 459 622,79**	**-5 481 776,49**	**0,00**	**163 940 903,34**
Osuuspääoma	74 412 285,42	877 800,00	-3 099 340,18	0,00	72 190 745,24
Jäsenosuudet	5 287 185,42	126 900,00	-85 940,18	0,00	5 328 145,24
Tuotto-osuudet	69 125 100,00	750 900,00	-3 013 400,00		66 862 600,00
Ylikurssirahasto	0,00				0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00				0,00
Muut sidotut rahastot	**4 080 501,24**	**650 833,04**	**-130 166,62**	**0,00**	**4 601 167,66**
Vararahasto	704 776,98				704 776,98
Käyvän arvon rahasto	3 375 724,26	650 833,04	-130 166,62		3 896 390,68
Sääntöjen mukaiset rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	1 607 793,73				1 607 793,73
Edellisten tilikausien voitto tai tappio	82 862 476,65		-2 252 269,69		80 610 206,96
Tilikauden voitto tai tappio		4 930 989,75	0,00		4 930 989,75

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alku	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päättyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	3 375 724,26	650 833,04	130 166,62	0,00	3 896 390,68
Rahavirran suojaus	4 219 655,33	650 833,04	0,00	0,00	4 870 488,37
laskennalliset verot	-843 931,07	0,00	130 166,62		-974 097,69
Yhteensä	**3 375 724,26**	**650 833,04**	**130 166,62**	**0,00**	**3 896 390,68**

31. Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät

Oma pääoma 31.12.2021

Sidottu oma pääoma	78 384 172,79
Vapaa oma pääoma	93 552 169,99
Oma pääoma yhteensä	**171 936 342,78**

Voitonjakokelpoiset varat 31.12.2021

Vapaa oma pääoma	93 552 169,99
- aktivoidut kehittämismenot	
- muut jakokelvottomat erät	24 140,00
Voitonjakokelpoiset varat	**93 528 029,99**

32. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2021

Jäljellä oleva juoksuaika	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-todistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	283 472 025,89	151 000 000,00	10 000 000,00	155 000 000,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	67 621 776,18	370 519 243,57	97 312 704,07	387 263 306,33	465 149 203,97
Saamistodistukset	0,00	65 000 000,00	0,00	0,00	0,00
Velat luottolaitoksille	45 000 643,89	231 900 000,00	40 000 000,00	150 000 000,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 520 889 113,57	31 939,45	158 946,11	27 490,90	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat, joilla huonompi etuoikeus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Johdannaissopimusten maturiteettijakauma esitetään liitetiedossa 20. Johdannaissopimukset

Muut kuin määräaikaiset talletukset sisältyvät maturiteettiluokkaan "alle 3 kk".

33a. Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2021

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Saamiset luottolaitoksilta	597 096 599,92	2 375 425,97
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 387 866 234,12	0,00
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset ja muut saamistodistukset	65 000 000,00	0,00
Johdannaissopimukset	2 896 034,55	0,00
Muu omaisuus	150 014 607,38	141,29
Velat luottolaitoksille	466 900 643,89	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 518 732 604,78	2 374 885,25
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	4 105 423,84	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00
Muut velat	11 568 930,06	1,66

33b.Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2021

Rahoitusvarat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	377 129,45	377 129,45
Saamiset luottolaitoksilta	599 472 025,89	599 472 025,89
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 387 866 234,12	1 387 866 234,12
Saamistodistukset	65 000 000,00	63 700 000,00
Osakkeet ja osuudet	131 166 382,02	131 166 382,02
Johdannaissopimukset	2 896 034,55	2 896 034,55
Yhteensä	**2 186 777 806,03**	**2 185 477 806,03**
Rahoitusvelat		
Velat luottolaitoksille	466 900 643,89	466 900 643,89
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 521 107 490,03	1 521 107 490,03
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	4 105 423,84	4 105 423,84
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00
Yhteensä	**1 992 113 557,76**	**1 992 113 557,76**

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Saamistodistukset				0,00
Osakkeet ja osuudet			131 166 382,02	131 166 382,02
Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)		2 896 034,55		2 896 034,55
Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)		4 105 423,84		4 105 423,84

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Avaava tase 1.1.2021	131 168 437,71
siirrot tasoon 3	0,00
siirrot tasosta 3	0,00
muu muutos	-2 055,69
Päättävä tase 31.12.2021	131 166 382,02

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat pörsseissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki -konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla,joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasoon 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla arvostupäivänä vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään sijoitukset OP Osuuskunnan jäsen- ja lisäosuuksiin. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

33c.Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2021

	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Suojaavat johdannaiset
Rahoitusvarat					
Käteiset varat	377 129,45	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	599 472 025,89	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 387 866 234,12	0,00	0,00	0,00	0,00
Keskusp.rah.oik. saamistod ja muut saamistod	65 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	131 166 382,02	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	2 896 034,55
Yhteensä	**2 052 715 389,46**	**131 166 382,02**	**0,00**	**0,00**	**2 896 034,55**
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	466 900 643,89	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 521 107 490,03	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	4 105 423,84
Velat, joilla on huonompi etuoik. kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	**1 988 008 133,92**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**4 105 423,84**

Velat luottolaitoksille sisältää OP Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottoja 341 900 000,00 euroa

34. Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2021

	Pantit	Kiinnitykset	Muut Vakuudet	Yhteensä
Omien velkojen puolesta annetut vakuudet				
Velat luottolaitoksille	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Huonommalla etuoikeudella olevat velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Muut omasta puolesta annetut vakuudet	0,00	0,00	0,00	0,00
Konserniyhtiön puolesta annetut	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden puolesta annetut	0,00	0,00	375 996 465,43	375 996 465,43
joista lähipiiriin kuuluvalle johdolle	0,00	0,00	0,00	0,00
Annetut vakuudet yhteensä	**0,00**	**0,00**	**375 996 465,43**	**375 996 465,43**

35. Lisäeläketurva

Lisäeläketurvan järjestämisestä tilikauden aikana aiheutunut eläkemenon määrä	637,92

Pankin henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen kautta ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiön ja OP-Henkivakuutuksen kautta.

36. Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut

	31.12.2021
Yhden vuoden kuluessa maksettavat	114 181,59
Yli vuoden kuluessa ja enintään 5 vuoden kuluessa maksettavat	34 898,00
Yli 5 vuoden kuluessa maksettavat	0,00
Yhteensä	**149 079,59**

Sopimusten olennaiset irtisanomis- ja lunastusehdot

37. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

	Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyritysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2021	**0,00**	**0,00**	**138 008 462,07**	**138 008 462,07**
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	**0,00**	**0,00**	**35 612 876,96**	**35 612 876,96**
Takaukset	0,00	0,00	35 612 876,96	**35 612 876,96**
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	**0,00**	**0,00**	**102 395 585,11**	**102 395 585,11**
Arvopapereiden takaisinostositoumukset	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Muut	0,00	0,00	102 395 585,11	**102 395 585,11**
josta luottolupaukset	0,00	0,00	102 395 585,11	**102 395 585,11**

38. Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä

31.12.2021
0,00
0,00
0,00
0,00

39. Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri

Henkilöstön lukumäärä keskimäärin v. 2021	Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	99	-2
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	1	1
Määräaikainen henkilöstö	6	1
Yhteensä	**106**	**0**

Toimielinten jäsenten palkat ja palkkiot v. 2021	Palkat ja palkkiot
Hallintoneuvoston jäsenet	45 630,00
Hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	547 535,15
josta toimitusjohtaja Mika Kivimäelle maksetut palkat ja palkkiot	248 672,26
sekä luontoisedut	5 540,32

Edustajiston kokouksessa tehdyn päätöksen mukaan hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 850 euroa kuukaudessa sekä 370 euroa kokoukselta ja muille jäsenille kokouspalkkiota 370 euroa kokoukselta. Edustajiston jäsenille maksetaan 370 euroa kokoukselta.

Hallintoneuvoston ja hallituksen asettamien valiokuntien ja jaosten jäsenille maksetaan sen asettaneen hallintoelimen kulloistakin kokouspalkkiota vastaava summa: hallintoneuvoston valiokunnat ja jaokset 370 euroa kokoukselta, hallituksen valiokunnat ja jaokset 510 euroa kokoukselta. Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 2140 euroa kuukaudessa sekä 510 euroa kokoukselta, varapuheenjohtajalle ja muille hallituksen jäsenille 490 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi heille maksetaan kokouspalkkiota 510 euroa kokoukselta. Pankin toimitusjohtajalle ei makseta hallitustyöskentelystä erillisiä palkkioita tai muita etuuksia.

Toimitusjohtajan eläke-etuudet määräytyvät eläkelakien ja OP:n omien eläkejärjestelmien mukaisesti. Toimitusjohtajan noudattava irtisanomisaika on 3 tai 6 kuukautta ja työnantajan noudattama irtisanomisaika on 6 kuukautta, jolloin hänelle irtisanomisajan palkan lisäksi suoritetaan korvauksena 12 kuukauden rahapalkkaa vastaava korvaus.

Muuttuva palkitseminen

Muuttuva palkitseminen

Muuttuva palkitseminen koostuu vuonna 2021 tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahastosta. Tulospalkkiojärjestelmästä kirjattu velka oli siirtoveloissa 31.12.2021 yhteensä 395 330,00 euroa (301 025,00). Henkilöstörahastoon tehtävän palkkiosiirron määrä vuodelta 2021 on noin 3,00 % (2,50 %) rahaston jäsenten palkkasummasta. Vuonna 2021 kirjattiin henkilöstörahastopalkkioita yhteensä 158 655,75 euroa (103 066,42). Tarkemmin muuttuvasta palkitsemisesta kerrotaan laatimisperiaatteissa.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin v. 2021	Tilintarkastus-palkkiot
Tilintarkastuksesta	29 013,12
Tilintarkastajan muut lausunnot	184,56
Veroneuvonta	0,00
Muut palvelut	0,00
Yhteensä	**29 197,68**

Toimielinten jäsenten saamat luotot, takaukset ja vakuudet 31.12.2021

	Rahalainat 1.1.	Lisäykset	Vähennykset	Rahalainat 31.12.	Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset
Hallintoneuvoston jäsenet	2 074 420,40	1 459 173,59	567 475,67	2 966 118,32	198 788,48
Hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	1 319 534,09	337 634,18	377 876,80	1 279 291,47	1 003 518,50
Yhteensä	**3 393 954,49**	**1 796 807,77**	**945 352,47**	**4 245 409,79**	**1 202 306,98**

Ilmoitetut luvut sisältävät luotot ja takaukset, jotka luottolaitos tai sen konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluva yritys on antanut luottolaitoksen hallinto- ja valvontaelinten jäsenille. Toimielinten jäsenten antamat henkilötakaukset sisältyvät myös rahalainat erään.

Rahalainojen pääasialliset korkoehdot ja muut ehdot

Hallinto- ja valvontaelinten jäsenten luottoehdoissa noudatetaan normaaleja pankin luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin. Lainoja lyhennetään sovitun lyhennyssuunnitelman mukaisesti ja niillä on normaalit vakuudet.

Lähipiiri

	Tase-erä				Taseen ulkopuoliset sitoumukset
Lähipiiriin kuulumisperuste	**Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä**	**Saamistodistukset**	**Osakkeet**	**Yhteensä**	
Johdon avainhenkilöt	6 565 995,85	0,00	267 300,00	6 833 295,85	1 691 579,80
Tytär- ja osakkuusyritykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	6 565 995,85	0,00	267 300,00	6 833 295,85	1 691 579,80

Lähipiirin tappioita koskeva vähennyserä ei ole olennainen

Osuuspankin lähipiiri muodostuu Osuuspankin tytäryhtiöistä, osakkuusyhtiöistä, johdon avainhenkilöistä ja heidän läheisistä perheenjäsenistä sekä muista lähipiiriin kuuluvista yhteisöistä. Osuuspankin johdon avainhenkilöihin luetaan toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja muut toimivaan johtoon kuuluvat henkilöt sekä Osuuspankin hallituksen jäsenet ja hallintoneuvoston jäsenet. Lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa johdon avainhenkilöllä tai heidän läheisellä perheenjäsenellään on yksin tai yhdessä toisen kanssa määräysvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP-Eläkesäätiö ja OP Ryhmän henkilöstörahasto. Osuuspankin lähipiiri on määritelty IAS 24 -standardin mukaisesti.

40. Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2021

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Tytäryritykset				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Heinolan Poppeli	100,00 %	1 459 446,90	-21 480,29
Kotipaikka:	Heinola			
Yrityksen nimi:	OP Koti Päijät-Häme Oy LKV	100,00 %	284 197,31	73 185,32
Kotipaikka:	Lahti			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Ahertajankulma	80,30 %	386 888,64	39 376,50
Kotipaikka:	Hollola			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Omistusyhteysyritykset				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Nastolan Nappi	44,59 %	1 814 111,87	3 873,26
Kotipaikka:	Lahti			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Hollolan Keskuskatu 8	33,66 %	304 820,46	-57,64
Kotipaikka:	Hollola			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Koskenraitti	31,95 %	605 080,75	17,03
Kotipaikka:	Hollola			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Liiketalo	24,16 %	1 228 115,81	17 548,25
Kotipaikka:	Lahti			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Yritykset, joissa luottolaitoksella on rajoittamaton vastuu				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				

41. Notariaattitoiminta

Päijät-Hämeen Osuuspankki tarjoaa arvopaperivälitystä sekä säilytys- ja hoitopalvelua. Muita tarjottavia omaisuuteen liittyviä palveluita ovat lainhuudatus- ja kiinnitysasiat, asiakkaan omaisuuden säilytys, perunkirjoitukset ja perinnönjaot, ositukset, testamentit, edunvalvontavaltakirjat sekä asiakkaan oikeudellinen neuvonta omaisuuden hoitoon ja varojen sijoittamiseen liittyvissä asioissa.

Osuuspankin sellaisten omissa nimissään asiakkaan lukuun hallitsemien varojen kokonaismäärä, joita sijoituspalvelulain 9. luvun mukaan ei merkitä varoiksi osuuspankin taseeseen	

42. Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2021

Jäsenten lukumäärä	52 058
Maksamatta olevat osuusmaksut	0,00
Irtisanotut jäsenosuusmaksut	188 900,00
Irtisanotut tuotto-osuusmaksut	7 092 100,00

Irtisanotun osuuspääoman takaisinmaksun edellytykset ja ajankohta

Osuuspankkien omaan pääomaan sisältyy osuuspankkien jäsenten jäsenosuusmaksut sekä jäsenten tekemät sijoitukset tuotto-osuuksiin, joiden koron maksusta ja pääoman palauttamisesta pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä. Jäsenen on jäseneksi liittymisen yhteydessä hankittava yksi jäsenosuus ja maksettava yksi siihen liittyvä jäsenosuusmaksu. Osuuspankin jäsenyys (omistaja-asiakkuus) antaa äänioikeuden osuuskunnan kokouksessa/edustajiston vaaleissa. Jokaisella osuuspankin jäsenellä on yksi ääni. Tuotto-osuus ei tuota äänivaltaa.

Vuodelle 2021 tavoitellaan tuotto-osuuksille 3,25 %:n ja vuodelle 2022 4,45 %:n korkoa, maksettava korko vahvistetaan vuosittain jälkikäteen. Tuottotavoite voi muuttua vuosittain.

Mikäli osuuspankki ei ole kieltäytynyt palauttamisesta, jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

43. Pitkäaikaissäästämispalvelu

	31.12.2021
OP-eläkesäästön eläketili	148 598,34
Määräaikais- tai muulle talletustilille tehdyt sijoitukset	0,00
Osuuspankin taseessa olevat sijoitukset yhteensä	148 598,34
Taseen ulkopuoliset sijoitukset, sijoitusrahastot, osakkeet, jvk-lainat (sis. myyntisaamiset/ostovelat)	478 979,54

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

OP RYHMÄN SAP tositelajit ja tositenumerosarjat

Pankin pääkirjanpito on SAP-järjestelmässä ja osakirjanpitojen tiedot on siirretty pääkirjanpitoon yhdistelmänä tai muuna yhteenvetona.
Merkittävimmät osakirjanpidot:

Ottolainaus
Antolainaus
Omistaja-asiakasrekisteri
Bonusjärjestelmä
Tuotto-osuudet
Korva, arvopaperikirjanpito
Matkavaluutta
ASLA, asiakaslaskutus
Calypso, johdannais- ja arvopaperikirjanpito
JORR, johdannaisreskontra
Pankkitakaukset
Haltia, kiinteistökirjanpito
Havas, vastike- ja vuokrareskontra
Osuuspankkien tilit OP Yrityspankissa 1.5.2020 asti
POPS, Pankkien väliset online pikasiirrot ja shekit
SAP HR ja Aditro
SAP käyttöomaisuus
SAP osto- ja myyntireskontra, Ariba, Basware IP ja Basware maksuliikenne

Sovellus-tosite *)	Nimi	Tosite-laji	Numerosarja alku	loppu	
	TOISTUVA TOSITE	X1	7700001	7799999	
	MALLITOSITE	X2	7800001	7899999	
	KAUDEN PÄÄTÖS, lopullinen	SA	1000010001	1000019999	
	KAUDEN PÄÄTÖSTOS, purettavat	SB	1000020001	1000029999	
	ENNAKKOKIRJAUS, lopullinen	SC	1000030001	1000039999	
	ENNAKKOKIRJAUS, purettavat	SD	1000040001	1000049999	
	PÄIVITTÄISTOSITE	SE	1000050001	1000059999	
	ICT SUPERJAKSOTUS	SF	1000060001	1000069999	
	AGIOARVOSTUS MANUAALINEN	SH	1000080001	1000089999	
	SALDONSIIRTO, PURETTAVA (taseen väärän merkkisten saldojen siirto)	SS	1000090001	1000099999	
	ARVONLISÄVERON KORJAUS	SV	1000100000	1000109999	
	LOMAPALKKAVARAUS	SL	1000110001	1000119999	
	HENKILÖSIVUKULUT	SM	1000120001	1000129999	
	IFRS-OVY JA -OPHV -saldonsiirto	SI	1000130001	1000139999	
	GE-PALKKIOVARAUS	GK	1000140001	1000149999	
	TULOSPALKK. JAKSOTUS	GM	1000150001	1000159999	
	RYHMÄKOHT.ARVONALENT	GX	1000180001	1000189999	
	PÄIVITT.TOS./OKO PKL	SO	1000200001	1000209999	
	ALV-VELOITUS	GZ	1000210001	1000219999	
	ALV-SIIRTO	ST	1000220001	1000229999	
	SOS.KULUVELAN SIIRTO	SR	1000230001	1000239999	
	SIJ.OM. PÄIVITT./VAR	SP	1000240001	1000249999	
	SIJ.OM TP PURETT/VAR	SQ	1000250001	1000259999	
	LOMAP.VARAUS/KUSTP.S	GF	1000260001	1000269999	
	SOS.KULUVELAN SIIRTO lopullinen	SY	1000270001	1000279999	
	KIINTEISTÖSIJ. PÄIV.	SZ	1000280001	1000289999	
	KIINTEISTÖSIJ. PURET	SX	1000290001	1000299999	
	ELIMINOINTI BALTIA purettava	MB	1000300001	1000309999	
	ELIMINOINTI BALTIA ei-purettava	RC	1000310001	1000319999	
	PUH.KULUJEN ALV-OIK.	HD	1000320001	1000329999	
	SALDONSIIRTO, EI-PURETTAVA	SJ	1000330001	1000339999	
	SALDONSIIRTO, TEM	SN	1000340001	1000349999	
	KIINT YHT AVAAVA TASE	QN	1000360001	1000369999	
	SISÄISET TOSITTEET	S1	1000370001	1000379999	
	PIVO-LIMIITTI	S2	1000380001	1000389999	
	KÄYTTÖOMAISUUS	AA	1010000001	1010999999	RABUCH00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS POISTOT	AF	1011000001	1011999999	RAPERB00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS VARASTOSALDOK	AG	1012000001	1012999999	
	LASKU e-Flow/SAP eliminoitavat	LF	1021000001	1021999999	
	LASKU MANUAALINEN eliminoitavat	LM	1022000001	1022999999	
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoitavat	HM	1023000001	1023999999	
	LASKUN PERUUTUS AUTOMAATTINEN	LP	1024000001	1024999999	
	LASKUN MANUAALINEN MAKSU	KA	1025000001	1025999999	
	AUTOMAATTISET MAKSUT	KZ	1026000001	1026999999	
	LASKU E-Flow/SAP ei eliminoitavat	LG	1027000001	1027999999	
	LASKU MANUAALINEN ei eliminoitavat	LN	1028000001	1028999999	
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN ei eliminoitavat	HN	1029000001	1029999999	
	MYYNTILASKU MANUAALINEN eliminoitavat	DR	1030000001	1030999999	

Sovellus-tosite *)	Nimi	Tosite-laji	Numerosarja alku	loppu
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoitavat	DG	1031000001	1031999999
	MYYNTILASKUN PERUUTUS	DA	1032000001	1032999999
	HYVITYSLAS.MR Ei ELIM.	DH	1033000001	1033999999
	HYVITYSLASKUTUS eliminoitavat	DI	1034000001	1034999999
	LASKUN MAKSU	DZ	1035000001	1035999999
	HYVITYSLASKUTUS ei eliminoitavat	DJ	1036000001	1036999999
	MYYNTILASKU MANUAALINEN ei eliminoitavat	DS	1037000001	1037999999
	MYYNTILASKUTUS eliminoitavat	DT	1038000001	1038999999
	MYYNTILASKUTUS ei eliminoitavat	DU	1039000001	1039999999
	TASAUS	MT	1040000001	1040999999
	KONEKIELISET TILIOTETAPAHTUMAT	FB	1042000001	1042999999
	LUOTTORESKONTRA/KOTIPANKKI	FC	1043000001	1043999999
	JAHA/KOTIPANKKI	FD	1044000001	1044999999
	IFACTOR /OPR	FE	1045000001	1045999999
	IFACTOR /OPR JAKSOTUS	FF, FG	1046000001	1046999999
	SOPRI /OPR	FH	1047000001	1047999999
	SOPRI /OPR JAKSOTUS	FI,FJ	1048000001	1048999999
	LUOTTOTILI /OPR	FK	1049000001	1049999999
	LEASONG OR /OPR	FL	1050000001	1050999999
	DISKONTATUT OSAMAKSUT /OPR	FP	1053000001	1053999999
	DISKONTATUT OSAM. /OPR JAKSOTUS	FQ, FR	1054000001	1054999999
	OIKEUDELLINEN PERINTÄ /OPR	FS	1055000001	1055999999
	OSAMAKSULEASING (VIEW21) /OPR	FT	1056000001	1056999999
	VIEW 21/JAKSOTUKSET	ET	1057000001	1057999999
	VIEW 21/AGIO	EU	1058000001	1058999999
9900095	SRJ-TAPAHTUMAT	FU	1059000001	1059999999
	TYÖNANTAJAN ST-MAKSU	FX	1070000001	1070999999
	DIME/SIJ.RAHASTOT	GR	1071000001	1071999999
	ANALYSTE	IE	1073000001	1073999999
	MYYNTILASKU/KIPINÄ	DB	1074000001	1074999999
	LASKUN MANUMAKS/OPKK	DY	1075000001	1075999999
	TEM MATKALASKUT	MK	1076000001	1076999999
	VIRO MANU PÄIVITT.	JS	1077000001	1077999999
	VIRO MANU TP PYSYVÄ	JV	1078000001	1078999999
	VIRO MANU TP PERUUT.	JX	1079000001	1079999999
	LATVIA MANU PÄIVITT.	JT	1080000001	1080999999
	LATVIA MANU TP PYS.	JY	1081000001	1081999999
	LATVIA MANU TP PER.	JZ	1082000001	1082999999
	LIETTUA MANU PÄIVITT	JU	1083000001	1083999999
	LIETTUA MANU TP PYS.	KB	1084000001	1084999999
	LIETTUA MANU TP PER.	KC	1085000001	1085999999
	LOMAPALKAT, OSTOLASKU	LL	1086000001	1086999999
	LOMAPALKAT, MYYNTILASKU	DL	1087000001	1087999999
	JAKSOTUSAJO, SAPin man. jaksotus -toiminto	MA	1088000001	1088999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, OR	KY	1089000001	1089999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, MR	DE	1090000001	1090999999
	AGIOARVOSTUS	SG	1091000001	1091999999
	ACQUIRING	KQ	1092000001	1092999999
9930004	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930005	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930006	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930007	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930008	CAL PÄIVITT. TASEEN ULKOP.	RH	1094000001	1094999999
9930106	CAL KK-VAIHTEEN VIENNIT	RG	1095000001	1095999999
9930107	CAL KK-VAIHTEEN VIENNIT	RG	1095000001	1095999999
9930108	CAL KK-VAIHTEEN TASEEN ULKOP.	RI	1096000001	1096999999
9900048	LISÄOSUUSPÄÄOMA	HB	1097000001	1097999999
	BONUSKERTYMÄ/CLEARING, OR	LK	1098000001	1098999999
	BONUSKERTYMÄ/CLEARING, MR	DK	1099000001	1099999999
9900049	PERINNÄN LIITTYMÄ	HC	1100000001	1100999999
9940004	LJR ANTOLAINAUS	MC	1101000001	1101999999
990053	Banksyst päivittäiset	JD	1102000001	1102999999
990064	BLV PÄIVITTÄISET	JM	1103000001	1103999999
990067	BLT PÄIVITTÄISET	JP	1104000001	1104999999
			1159000001	1169000000
	Banksyst päivittäiset	JD	1163000001	1164999999
	BLV PÄIVITTÄISET	JM	1165000001	1166999999
	BLT PÄIVITTÄISET	JP	1167000001	1169999999
	Bonuskäyttö toinen op, MR	DO	1105000001	1105999999
	Bonuskäyttö toinen op, OR	LO	1106000001	1106999999
	Equens/Debit-kortit	HF	1107000001	1107999999
	Ariba tilaus eliminoitava	LU	1108000001	1108999999
	Ariba ei tilausta eliminoitava	LV	1109000001	1109999999
	Ariba tilaus ei-eliminoitava	LX	1110000001	1110999999
	Ariba ei tilausta ei-eliminoitava	LY	1111000001	1111999999
	Ariba peruutustosite	LZ	1112000001	1112999999
	ACQUIRING/HALTI	HG	1113000001	1113999999

Sovellus-tosite *)	Nimi	Tosite-laji	Numerosarja alku	loppu
	SAANA/M2	HJ	1114000001	1114999999
	VAM päivittäiset	HK	1115000001	1115999999
	VAM kk-vaihde	HL	1116000001	1116999999
	Oma Kehittäminen	R1	1124000001	1124999999
	OP Laskulaina	HP	1125000001	1125999999
9900051	OPF Maksuliikenne	HQ	1154000001	1154999999
	TAGETIK	T1	1155000001	1155999999
	AFI kirjaus GL:ään	AX	1156000001	1156999999
	Debit siirto	HU	1157000001	1158999999
	FNZ-PALKK.PAL/OP-RAH	IC	1158000001	1158999999
	Lowell	HX	1160000001	1160999999
	Guidewire	GW	1161000001	1161999999
	RI IFRS17	M1	1162000001	1162999999
	Modular luottoresk	HY	1170000001	1170999999
	Automatia/CaaS	HZ	1171000001	1171999999
9900053	OPF Ulkomaan maksut	HS	1172000001	1172999999
	Lowell/manuaalinen	HR	1173000001	1173999999
	TEKNINEN FD EI ELIM.	Z9	2010000001	2010999999
	KASSAKP. LIITT./OPHV	NA	3010000001	3010999999
	HK KORVAUS KKP./OPHV	NB	3011000001	3011999999
	OIVA KON./OPHV	NC	3012000001	3012999999
	TUOTTOTURVA KON/OPHV	ND	3013000001	3013999999
	LAINATURVA KON./OPHV	NE	3014000001	3014999999
	HENKILÖV.KORV K/OPHV	NF	3015000001	3015999999
	RYHMÄVAK. KON./OPHV	NG	3016000001	3016999999
	IF RYHMÄELÄK K./OPHV	NH	3017000001	3017999999
	MOOTTORIAJ. KON/OPHV	NI	3018000001	3018999999
	VAHINKOVAK. KON/OPHV	NJ	3019000001	3019999999
	HENKILÖVAK. KON/OPHV	NK	3020000001	3020999999
	TAPATURMA KON./OPHV	NL	3021000001	3021999999
	KIINT.VUOKRAT K/OPHV	NM	3022000001	3022999999
	VSM KON./OPHV	NN	3023000001	3023999999
	MITTATURVA KON./OPHV	NO	3024000001	3024999999
	LÄHTEVÄ RAHA L./OPHV	NP	3025000001	3025999999
	TULEVA RAHA L./OPHV	NQ	3026000001	3026999999
	TKV KON./OPHV	NR	3027000001	3027999999
	HK KORVAUS KON./OPHV	NS	3028000001	3028999999
	AULI KON./OPHV	NT	3029000001	3029999999
	RATTI KON./OPHV	NU	3030000001	3030999999
	RAKENNUSVIRHE K/OPHV	NV	3031000001	3031999999
	MATKAVAKUUTUS K/OPHV	NY	3033000001	3033999999
	KASKO KON./OPHV	OA	3034000001	3034999999
	ESINEVAK.YKS. K/OPHV	OB	3035000001	3035999999
	RESK.SAATAVAL.L/OPHV	OE	3038000001	3038999999
	YT KORVAUS KKP./OPHV	OF	3039000001	3039999999
	PERUUTUS/OPHV LIITT.	NZ	3100000001	3109999999
PLA-tositelajit				
	Kirjanpitotosite	AB	3204000000	3204999999
	Täsmäytyspääkirja	AC	3205000000	3205999999
	Käyttöom.konversio	AK	3206000000	3206999999
	Ratti Kkp.	C3	3208000000	3208999999
	VSM Kkp.	C4	3209000000	3209999999
	HK Korvaus Muis.	DC	3210000000	3210999999
	EK Korvaus Muis.	DD	3211000000	3211999999
	Manuaalipal. Muis.	DM	3212000000	3212999999
	Auli Muis.	E1	3213000000	3213999999
	Oiva Muis.	E2	3214000000	3214999999
	Ratti Muis.	E3	3215000000	3215999999
	Tuottoturva Muis.	E4	3216000000	3216999999
	Mittaturva Muis.	E6	3217000000	3217999999
	Ryhmävakuutus Muis.	E7	3218000000	3218999999
	Rakennusvirhe Muis.	E8	3219000000	3219999999
	IF Ryhmäeläke Muis.	E9	3220000000	3220999999
	Ratti Muis.	F3	3222000000	3222999999
	VSM Muis.	F4	3223000000	3223999999
	IF Ilm. eläke Muis.	F9	3224000000	3224999999
	Asiamiehet	HA	3228000000	3228999999
	Toimittajat - hyvit.	KG	3233000000	3233999999
	Kiint.hall.järj.liit	KH	3234000000	3234999999
	Toimittajat - lasku	KR	3238000000	3238999999
	Kiint.sähkönl.liitt	KS	3239000000	3239999999
	Laskut, IP,ulkopuoli	LB	3240000000	3240999999

Sovellus-tosite *)	Nimi	Tosite-laji	Numerosarja alku	loppu
	Laji/toimintoj.kirj.	LT	3241000000	3241999999
	ML-tilitys	ML	3242000000	3242999999
	JV-Simmer Kon.(tulev	MS	3244000000	3244999999
	Ratti Kon.	N3	3245000000	3245999999
	IF ilm. eläk Kon.	N9	3246000000	3246999999
	EU Korvaus Kkp.	OG	3247000000	3247999999
	Henkivak.korvau Kkp.	OH	3248000000	3248999999
	Tapaturma Kkp.	OI	3249000000	3249999999
	MA korvaus Kkp.	OJ	3250000000	3250999999
	Takaus.korvaus Kkp.	OK	3251000000	3251999999
	TKV Muis.	OM	3253000000	3253999999
	Moottoriajon. Muis.	ON	3254000000	3254999999
	Matkavakuutus Muis.	OP	3256000000	3256999999
	Vahinkovakuutus Muis	OQ	3257000000	3257999999
	Henkilövakuutus Muis	OR	3258000000	3258999999
	Tapaturma Muis.	OS	3259000000	3259999999
	Kasko Muis.	OT	3260000000	3260999999
	Ratti maksusop. Muis	OU	3261000000	3261999999
	Esinevak.yks. Muis.	OV	3262000000	3262999999
	Regressilask. Muis.	OY	3265000000	3265999999
	Tuleva raha Muis.	OZ	3266000000	3266999999
	Palkk. as.m.liitt.ja	P1	3267000000	3267999999
	MA korvaus Muis.	PB	3268000000	3268999999
	Henkivak.korvau Muis	PD	3270000000	3270999999
	Tapaturma Muis.	PF	3271000000	3271999999
	YT Korvaus Muis.	PH	3273000000	3273999999
	JV-Simmer Muistio	PI	3274000000	3274999999
	MA korvaus Kon.	PJ	3275000000	3275999999
	Tapaturma Kon.	PL	3276000000	3276999999
	YT Korvaus Kon.	PN	3278000000	3278999999
	JV-Simmer Kon.(lähte	PO	3279000000	3279999999
	EU Korvaus Kon.	PS	3282000000	3282999999
	EK Korvaus Kon.	PT	3283000000	3283999999
	EK Korvaus Kkp.	QB	3290000000	3290999999
	Cross-company korot	QC	3291000000	3291999999
	EU korvaus muis.	QD	3292000000	3292999999
	SIJ/KTÖ JAKO	SK	3297000000	3297999999
	INV.TILAUSTEN PURKU	QE	3309000000	3309999999
	Tuottoturva man. peruut	14	3310000000	3310999999
	Lainaturva man. peruut	15	3311000000	3311999999
	Mittaturva man. peruut	16	3312000000	3312999999
	Auli man. peruut	11	3313000000	3313999999
	ryhmävak man. peruut	17	3314000000	3314999999
	Rak.virhevak. man. peruut	18	3315000000	3315999999
	Oiva man. peruut	12	3316000000	3316999999
	Matkavak. man. peruut	1D	3319000000	3319999999
	Vahinkovak. man. peruut	1E	3320000000	3320999999
	M.ajoneuvovak. man. peruut	1A	3321000000	3321999999
	Henkilövak. man. peruut	1F	3322000000	3322999999
	Tapaturmavak. man. peruut	1G	3323000000	3323999999
	Kaskovak. man. peruut	1I	3324000000	3324999999
	Ratti man. peruut	13	3325000000	3325999999
	Ratti maksusop. man peruut	1J	3326000000	3326999999
	EK Korvaus man. peruut	19	3329000000	3329999999
	Ratti 2 man. peruut	1B	3330000000	3330999999
	JV-Simmer man peruut	1K	3332000000	3332999999
	JV-Simmer muist m pe	1S	3333000000	3333999999
	Korkki TA	QF	3334000000	3334999999
	Korkki YT	QG	3335000000	3335999999
	Korkki EU	QH	3336000000	3336999999
	Korkki EK	QI	3337000000	3337999999
	Korkki YA	QJ	3338000000	3338999999
	Korkki MK	QK	3339000000	3339999999
	Korkki manuaalitosite	QL	3340000000	3340999999
	KORKKI PV MANUAALITOS.	QM	3341000000	3341999999
	Flex maksutulo, koneellinen	K1	3342000000	3342999999
	Flex maksutulo, manuaalinen kirjaus	K2	3343000000	3343999999
	Flex korvaukset, koneellinen	K3	3344000000	3344999999
	Flex korvaukset, manuaalinen kirjaus	K4	3345000000	3345999999
	Flex manuaalinen peruuntuva	K5	3346000000	3346999999
	Flex Eurocenter korvaukset, koneellinen	K6	3347000000	3347999999
	Flex Eurocenter korvaukset, manuaalinen	K7	3348000000	3348999999
	EU KORVAUS PERUUTUS	QO	3349000000	3349999999
	DH koneellinen	QP	3350000000	3350999999
	DH Manuaalinen	QQ	3351000000	3351999999
	AXA muistiotositteet	QX	3352000000	3352999999

Sovellus-tosite *)	Nimi	Tosite-laji	Numerosarja alku	loppu	
500	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999	
501	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999	
502	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999	
503	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999	
504	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999	
505	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999	
506	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999	
507	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999	
508	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999	
509	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999	
060	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999	
061	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999	
080	OP-LUOTOT	TD	5080000001	5080999999	
610	ULTRA VALUUTANVAIHTO	TX	6100000001	6100999999	
613	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999	
614	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999	
620	FORSE	TI	6200000001	6200999999	
621	SDD SEPA SUORAVELOITUS	RB	6210000001	6210999999	
624	AQUARIUS/OKO	GP	6240000001	6240999999	
625	VIEW/PÄIVITYKSET	TJ	6250000001	6250999999	
628	DPS/OPTO-TAPAHTUMAT	RZ	6280000001	6280999999	
638	DPS PÄIVITTÄISET	KU	6380000001	6380999999	
639	DPS TASEEN ULKOPUOL.	KV	6390000001	6390999999	
640	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999	
641	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999	
642	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999	
643	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999	
644	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999	
645	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999	
646	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999	
647	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999	
648	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999	
649	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999	
653	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999	
654	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999	
663	Ultra/ Henki Aquarius VIRO	KF	6630000001	6630999999	
666	RPM (Rahanpesun estämisen keskeytyskirjaukset)	KX	6660000001	6660999999	
667	RPM/EUR	RM	6670000001	6670999999	
670	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999	
671	SETELIKAUPAT	TR	6710000001	6710999999	
672	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999	
673	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999	
674	BOND/REPO PÄIVITTÄISET	TS	6740000001	6740999999	
691	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
692	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
693	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
694	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
695	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
696	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
697	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
698	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
699	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
	TYÖASEMATOSITTEET	TY	9000000001	9099999999	
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9701600001	9701699999	
9900001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999	OT003/OTORP002
990001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999	
9900030	OVY:N LUOTTOVAKUUTUKSET	EJ	9900300001	9900309999	
9900031	OVY:N KORVAUS&VARAUS	GE	9900310001	9900319999	
9900032	ABASEC/OPSTOCK	GL	9900320001	9900329999	
9900004	PANKKITAKAUS	BF	9900400001	9900499999	ATRR009
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET	BG	9900500001	9900599999	MGKR2005, MGKR2006
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET	BH	9900600001	9900699999	MGKR2001
9900007	SELVITETTÄVÄT ATK-VÄLITYKSET	BI	9900700001	9900799999	MGKR2002
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT	BJ	9900800001	9900899999	MGKR2004
9900009	SAAPUNEET PIKASIIRROT	BK	9900900001	9900999999	MGR5150
990010	POPS BRUTTOCLEARING 16.12.1997 ALKAEN	VF	9901000001	9901099999	
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET / OKO	EK	9901100001	9901199999	
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9901600001	9901699999	op:t, 7880: USLR610
9900018	MATKAVALUUTTA	BL	9901800001	9901899999	MAVRMTIK
990018	MATKAV. (MAVA) VIERAAT SEKIT JA MATKASEKIT	BL	9901800001	9901899999	
9900019	MATKAVALUUTTA/AGIO	BM	9901900001	9901999999	MAVRATIK

Sovellus-tosite *)	Nimi	Tosite-laji	Numerosarja alku	loppu	
990019	AGIOT (MAVA)	BM	9901900001	9901999999	
9900021	OP:N TILIT OKOSSA	BS	9902100001	9902199999	PR002
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET / OKO	EL	9902200001	9902299999	
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT / OKO	EM	9902300001	9902399999	
9900026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999	MGKR2003
990026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999	
990028	KAPULA PÄIVITT./OKO	GS	9902800001	9902899999	
990029	KAPULA ARVOSTUS/OKO	GT	9902900001	9902999999	
990030	ASLA/SIIRTYVÄT/OHMO	GD	9903000001	9903099999	
990031	ASLA	VM	9903100001	9903199999	
990032	ASLA / SIIRTYVÄT	VN / VO	9903200001	9903299999	
990033	ASLA/OHMO	GC	9903300001	9903399999	
9900035	POPS/LUNASTAMATTOMAT SEKIT YLI 10V	IG	9903500001	9903599999	
990036	ELE PÄIVITTÄISET VIENNIT	JA	9903700001	9903799999	
990037	ELE TAUP VIENNIT	JB	9903800001	9903899999	
990038	ELE PERUUTETTAVAT TILINPÄÄTÖSVIENNIT	JC	9903900001	9903999999	
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9904200001	9904299999	BJER122
9900043	CLARITY, sisäinen ICT työ (ei peruutettava)	RD	9904300001	9904399999	
9900050	PALKAT	BY	9905000001	9905099999	***)
9900052	LOMAPALKKAVELAT	GV	9905200001	9905299999	***)
990054	Banksyst kk/tp-päätös	JE	9905900001	9905999999	
990055	Banksyst taseen ulkopuoliset (jos tarvitaan)	JI	9905500001	9905599999	
990057	RJ PÄIVITTÄISET	JF	9905700001	9905799999	
990058	RJ SIIRTYVÄT	JG	9905800001	9905899999	
9900060	VALUUTTATILIT	BZ	9906000001	9906099999	
990060	VALUUTTAOTTOLAINAUS	BZ	9906000001	9906099999	
9900061	VALUUTTATILIT / AGIOT	CA	9906100001	9906199999	DARRAGI/OVARP002
990061	VALUUTTAOTTOLAINAUS /AGIOT	CA	9906100001	9906199999	
9900062	VALUUTTATILIT/SIIRTYVÄ KORKO	CB,CC	9906200001	9906299999	DARRASK/OVARP002
990062	VALUUTTAOTTOLAINAUS/SIIRTYVÄT ERÄT	CB / CC	9906200001	9906299999	
9900063	LÄHTEVÄT ULKOMAAN MAKSUT	CD	9906300001	9906399999	LUMR124
990065	BLV TILINP. PYSYVÄ	JN	9906500001	9906599999	
990066	BLV TP PERUUTETTAVA	JO	9906600001	9906699999	
990068	BLT TILINP. PYSYVÄ	JQ	9906800001	9906899999	
990069	BLT TP PERUUTETTAVA	JR	9906900001	9906999999	
9900078	MAKSULIIKETILIN KATESIIRTO	EC	9907800001	9907899999	OKO/PR93
990078	KATESIIRTO OTTO/OPTO	YB	9907800001	9907899999	
9900082	HALTIA VUOKRASAAMISET	EH	9908200001	9908299999	
9520005	YIT-VUOKRAT	EH	9908200001	9908299999	
677	KORVA/PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999	
678	KORVA/HINTAEROT	CJ	9908300001	9908399999	
9900083	KORVA-TAPAHTUMAT	CJ	9908300001	9908399999	
9900083	KORVA PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999	
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9908400001	9908499999	
9900086	OKO:N LAINAT	CM	9908600001	9908699999	
990086	OKO:N LAINAT OP:LLE	CM	9908600001	9908699999	
9900088	HALTIA VASTIKERESKONTRA	EF	9908800001	9908899999	
9900089	HALTIA VASTEKESUORITUKSET	EI	9908900001	9908999999	
9900091	MAKSULIIKE /ASLA	CN	9909100001	9909199999	ALARKP01 JA 13
9900092	ASLA/OHMO	GA	9909200001	9909299999	
9900095	VILU/KOTIPANKKI	GG	9909500001	9909599999	
990995	OKO:N KIRJAUSYHTEENVETO / OPTO	YN	9909950001	9909959999	
9901001	OTTOLAINAUS/SIIR.KOR.PERUUTUS	BC	9910010001	9910019999	OT003/ OTORP003
991003	LOAN IQ/OKO	GN	9910030001	9910039999	
991004	ANTO AGIO KIRJAUKSET JA PENNINPYÖRISTYKSET	YQ	9910040001	9910049999	
991005	YPA LAINAT	YR	9910050001	9910059999	
991006	YPA LAINAT SIIRTYVÄT (eurot)	YS / YT	9910060001	9910069999	
991048	YPA LAINAT SIIRTYVÄT (valuutat)	YS / YT	9910060001	9910069999	
9901011	OTTOLAINAUS /SIIRTYVÄ KORKO	BB	9910110001	9910119999	OT003
9901013	ALS:N HOITOPALKKIOT	BN,BO	9910130001	9910139999	AMR830
9910002	ALS-JOLLA CAP PÄIVITTÄISET	JJ	9910200001	9910209999	
9901021	OPTO / SIIRTYVÄ KORKO	BT,BU	9910210001	9910219999	PR402
991024	YA VIRO AGIOT	RP	9910240001	9910249999	
991025	YA VIRO PÄIVITTÄISET	RJ	9910250001	9910259999	
991026	YA VIRO SIIRTYVÄT	RO	9910260001	9910269999	
991027	YA VIRO AA-PERUUTUUKSET	RU	9910270001	9910279999	
991034	YA LATVIA AGIOT	RR	9910340001	9910349999	
991035	YA LATVIA PÄIVITTÄISET	RK	9910350001	9910359999	
991036	YA LATVIA SIIRTYVÄT	RQ	9910360001	9910369999	
991037	YA LATVIA AA-PERUUTUKSET	RX	9910370001	9910379999	
9901042	PLATINAJÄRJESTELMÄ/SIIRTYVÄ	BX,BR	9910420001	9910429999	BJER221
991044	YA LIETTUA AGIOT	RT	9910440001	9910449999	
991045	YA LIETTUA PÄIVITTÄISET	RL	9910450001	9910459999	
991046	YA LIETTUA SIIRTYVÄT	RS	9910460001	9910469999	
991047	YA LIETTUA AA-PERUUTUKSET	RY	9910470001	9910479999	
	ALS:N HOITOPALK.PERU	BO	9910560001	9910569999	
	OPTO/SIIR.KORKO PERU	BU	9910570001	9910579999	

Sovellus-tosite *)	Nimi	Tosite-laji	Numerosarja alku	loppu	
	BONUSJÄRJ.SIIR.PERUT	BR	9910580001	9910589999	
	VAL.TIL.SIIR.KORK.PE	CC	9910590001	9910599999	
	KORVA-TAP.SIIR.KOR.P	CL	9910600001	9910609999	
	MAK.ASLA.SIIR.KOR.PE	CP	9910610001	9910619999	
	OP:N LAINAT SIIRT.P.	CY	9910620001	9910629999	
	ASLA / SIIRTYVÄT	VO	9910630001	9910639999	
	OPTON KONEK.SIIRT:KO	XF	9910640001	9910649999	
	YPA LAINAT SIIRTYVÄT	YT	9910650001	9910659999	
	KATESIIRTO OTTO/OPTO	YB	9910660001	9910669999	
9901083	KORVA-TAPAHTUMAT/SIIRT. KORKO	CK,CL	9910830001	9910839999	
9901083	KORVA OSAKKEET /SIIRTYVÄT	CK,CL	9910830001	9910839999	
990083	KORVA RM/ARVOSTUKSET	CK	9910830001	9910839999	
991083	KORVA RM/ARVOST.PER.	CL	9910830001	9910839999	
9901086	OKO:N LAINOJEN SIIRTYVÄT	CV	9910860001	9910869999	
991086	OKO:N LAINAT OP:LLE / SIIRTYVÄT	CV / CY	9910860001	9910869999	
9901091	MAKSULIIKE /ASLA /SIIRTYVÄ KORKO	CO,CP	9910910001	9910919999	ALARKP06 JA 07
9901093	ASLA/OHMO/SIIRTYVÄT	GB	9910930001	9910939999	
991995	OPTON KONEKIELISET SIIRT.KOROT	XE / XF	9919950001	9919959999	
9920002	ALS-JOLLA CAP TILINPÄÄTÖS	JK	9920020001	9920029999	
9900202	SRJ-PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/OP-RAHASTO	IA	9920200001	9920299999	
9900203	SRJ-PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/SAAJAYHTIÖT	IB	9920300001	9920399999	
9900205	OMISTAJAJÄSENREKISTERI	CT	9920500001	9920599999	JRER110
992100	PANKKITAKAUKSET	XI	9921000001	9921009999	PTKR3301
992101	PANKKITAKAUSET / AGIOT	XJ	9921010001	9921019999	
992102	HENKIVAKUUTUS	HV	9921020001	9921029999	
9903001	SALDONSIIRTO	Z1	9930010001	9930019999	
9903001	SALDONSIIRROT	Z1	9930010001	9930019999	
9930002	ALS-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	JL	9930200001	9930209999	
9940007	LJR OPA-SIIRROT	MX	9940700001	9940799999	
9940008	LJR ERIKOISLAINAT	MD	9940080001	9940089999	
9940104	LJR EFEKT.KORON HINTAERO	ME	9941040001	9941049999	
9940105	LJR EFEKT.KORON HINTAERO PERUUTUS	MF	9941050001	9941059999	
9940106	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP	MG	9941060001	9941069999	
9940107	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP PERUUTUS	MH	9941070001	9941079999	
9940108	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT	MI	9941080001	9941089999	
9940109	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT PERUUTUS	MJ	9941090001	9941099999	
9940110	LJR-JOLLA CAP PÄIVITTÄISET	MM	9941100001	9941109999	
9940112	LJR-JOLLA CAP ARVOSTUKSET	MN	9941120001	9941129999	
9940114	LJR-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	MO	9941140001	9941149999	
9940116	LJR-KALA PREEMIOT JA ARVOSTUKSET	MP	9941160001	9941169999	
9940117	LJR-KALA ARVOSTUSTEN PERUUTUS	MR	9941170001	9941179999	
9940120	LJR ARVONALENTUMISET	MU	9941200001	9941209999	
9940121	LJR ARVONALENTUMISET PERUUTUS	MV	9941210001	9941219999	
	PERUUTUS / KUMPPANIKOODIT	PK	9999970001	9999979999	
	E-FLOW PERUUTUS	EP	9999980001	9999989999	
	YLEINEN PERUUTUSTOSITE	PE	9999990001	9999999999	

SAPin tositepäiväkirja, kuukausipääkirja ja SAPin Ostovelka- ja myyntisaamistilien pääkirja on arkistoitu InfoArchive -arkistointijärjestelmään.

*) Tositteet on joko laadittu konekielisenä tai tulostettu paperille ja ne säilytetään kansiossa tai arkistoituna REA-arkistointijärjestelmään

**) Raportit arkistoitu InfoArchive -arkistointijärjestelmään.

***) Raportit arkistoitu marraskuusta 2006 lähtien Aditron eArkistossa. Raporttien arkistointi 1.4.2020 alkaen Silta M-Files.

Rinnakkaisissa sovellustositenumeroissa lyhyemmät sovellustositenumerot ovat peräisin Intime-kirjanpitojärjestelmästä, pidemmät FMS-kirjanpitojärjestelmästä.

Jatkossa yksi sovellustositenumero kaikkien yritysten käyttöön (SAP kaikilla käytössä).

PÄIJÄT-HÄMEEN OSUUSPANKKI 561211

1. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Lahti helmikuun 1. päivänä 2022

Essi Alaluukas

Susanna Junnila

Turo Kilpeläinen

Mika Kivimäki

Anssi Pyysing

Mari Silvennoinen

Tero Tulokas

2. Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Hallintoneuvosto on tänään pidetyssä kokouksessa perehtynyt pankin tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Vuoden 2022 edustajiston kokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että pankkia on hoidettu lain ja säännösten mukaisesti ja että hallintoneuvostolla ei ole Päijät-Hämeen Osuuspankin tilinpäätöksen eikä toimintakertomuksen johdosta huomautettavaa. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen esitykseen ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Lahti helmikuun 8. päivänä 2022

Mika Kari
Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Erja Äijälä
Hallintoneuvoston sihteeri

PÄIJÄT-HÄMEEN OSUUSPANKKI 561211

1. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Lahti helmikuun 1. päivänä 2022

Essi Alaluukas Susanna Junnila

Turo Kilpeläinen Mika Kivimäki

Anssi Pyysing Mari Silvennoinen

Tero Tulokas

2. Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Hallintoneuvosto on tänään pidetyssä kokouksessa perehtynyt pankin tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Vuoden 2022 edustajiston kokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että pankkia on hoidettu lain ja säännösten mukaisesti ja että hallintoneuvostolla ei ole Päijät-Hämeen Osuuspankin tilinpäätöksen eikä toimintakertomuksen johdosta huomautettavaa. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen esitykseen ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Lahti helmikuun 8. päivänä 2022

Mika Kari
Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Erja Äijälä
Hallintoneuvoston sihteeri

1. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Lahti helmikuun 1. päivänä 2022

Essi Alaluukas

Susanna Junnila

Turo Kilpeläinen

Mika Kivimäki

Anssi Pyysing

Mari Silvennoinen

Tero Tulokas

2. Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Hallintoneuvosto on tänään pidetyssä kokouksessa perehtynyt pankin tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Vuoden 2022 edustajiston kokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että pankkia on hoidettu lain ja säännösten mukaisesti ja että hallintoneuvostolla ei ole Päijät-Hämeen Osuuspankin tilinpäätöksen eikä toimintakertomuksen johdosta huomautettavaa. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen esitykseen ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Lahti helmikuun 8. päivänä 2022

Mika Kari
Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Erja Aijälä
Hallintoneuvoston sihteeri

1. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Lahti helmikuun 1. päivänä 2022

Essi Alaluukas

Susanna Junnila

Turo Kilpeläinen

Mika Kivimäki

Anssi Pyysing

Mari Silvennoinen

Tero Tulokas

2. Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Hallintoneuvosto on tänään pidetyssä kokouksessa perehtynyt pankin tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Vuoden 2022 edustajiston kokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että pankkia on hoidettu lain ja säännösten mukaisesti ja että hallintoneuvostolla ei ole Päijät-Hämeen Osuuspankin tilinpäätöksen eikä toimintakertomuksen johdosta huomautettavaa. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen esitykseen ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Lahti helmikuun 8. päivänä 2022

Mika Kari
Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Erja Aijälä
Hallintoneuvoston sihteeri

1. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Lahti helmikuun 1. päivänä 2022

Essi Alaluukas

Susanna Junnila

Turo Kilpeläinen

Mika Kivimäki

Anssi Pyysing

Mari Silvennoinen

Tero Tulokas

2. Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Hallintoneuvosto on tänään pidetyssä kokouksessa perehtynyt pankin tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Vuoden 2022 edustajiston kokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että pankkia on hoidettu lain ja säännösten mukaisesti ja että hallintoneuvostolla ei ole Päijät-Hämeen Osuuspankin tilinpäätöksen eikä toimintakertomuksen johdosta huomautettavaa. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen esitykseen ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Lahti helmikuun 8. päivänä 2022

Mika Kari
Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Erja Aijälä
Hallintoneuvoston sihteeri

1. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Lahti helmikuun 1. päivänä 2022

Essi Alaluukas

Susanna Junnila

Turo Kilpeläinen

Mika Kivimäki

Anssi Pyysing

Mari Silvennoinen

Tero Tulokas

2. Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Hallintoneuvosto on tänään pidetyssä kokouksessa perehtynyt pankin tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Vuoden 2022 edustajiston kokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että pankkia on hoidettu lain ja säännösten mukaisesti ja että hallintoneuvostolla ei ole Päijät-Hämeen Osuuspankin tilinpäätöksen eikä toimintakertomuksen johdosta huomautettavaa. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen esitykseen ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Lahti helmikuun 8. päivänä 2022

Mika Kari
Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Erja Aijälä
Hallintoneuvoston sihteeri

PAIJAT-HAMEEN OSUUSPANKKI 561211

1. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Lahti helmikuun 1. päivänä 2022

Essi Alaluukas

Susanna Junnila

Turo Kilpeläinen

Mika Kivimäki

Anssi Pyysing

Mari Silvennoinen

Tero Tulokas

2. Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Hallintoneuvosto on tänään pidetyssä kokouksessa perehtynyt pankin tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Vuoden 2022 edustajiston kokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että pankkia on hoidettu lain ja säännösten mukaisesti ja että hallintoneuvostolla ei ole Päijät-Hämeen Osuuspankin tilinpäätöksen eikä toimintakertomuksen johdosta huomautettavaa. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen esitykseen ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Lahti helmikuun 8. päivänä 2022

Mika Kari
Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Erja Aijälä
Hallintoneuvoston sihteeri

1. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Lahti helmikuun 1. päivänä 2022

Essi Alaluukas

Susanna Junnila

Turo Kilpeläinen

Mika Kivimäki

Anssi Pyysing

Mari Silvennoinen

Tero Tulokas

2. Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Hallintoneuvosto on tänään pidetyssä kokouksessa perehtynyt pankin tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Vuoden 2022 edustajiston kokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että pankkia on hoidettu lain ja säännösten mukaisesti ja että hallintoneuvostolla ei ole Päijät-Hämeen Osuuspankin tilinpäätöksen eikä toimintakertomuksen johdosta huomautettavaa. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen esitykseen ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Lahti helmikuun 8. päivänä 2022

Mika Kari
Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Erja Aijälä
Hallintoneuvoston sihteeri

PÄIJÄT-HÄMEEN OSUUSPANKKI 561211

Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Lappeenrannassa helmikuun 15. päivänä 2022

KPMG OY AB

Heikki Tuomi, KHT

KPMG Oy Ab
Kauppakatu 40 D
53100 LAPPEENRANTA

Puhelin 020 760 3000
www.kpmg.fi

Tilintarkastuskertomus

Päijät-Hämeen Osuuspankin edustajistolle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Päijät-Hämeen Osuuspankin (y-tunnus 0832853-7) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2021. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan osuuspankin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia pankista niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emme ole suorittaneet pankille muita kuin tilintarkastuspalveluja.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

KPMG Oy Ab, a Finnish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee.

Y-tunnus 0832853-9
Arkadiankatu 23 B

MERKITTÄVIMMÄT ARVIOIDUT OLENNAISEN VIRHEELLISYYDEN RISKIT	KUINKA OLEMME TOIMINEET NÄIDEN RISKIEN JOHDOSTA

Saamiset asiakkailta – arvostaminen (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja liitetiedot 12, 14 ja 17)

— Saamiset asiakkailta, yhteensä 1,4 miljardia euroa, on Päijät-Hämeen Osuuspankin taseen merkittävin erä muodostaen 63 % taseen loppusummasta.
— IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* -standardin mukaisten odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta perustuu OP Ryhmän käyttämiin laskentamalleihin sekä asiantuntija-arvioihin. Laskennassa käytetään oletuksia, arvioita ja johdon harkintaa, jotka koskevat erityisesti odotettavissa olevien luottotappioiden todennäköisyyttä, vakuuksien arvostamista, sekä luottoriskin merkittävän kasvun määrittämistä.
— Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan osatekijöitä päivitetään ja tarkennetaan toteutuneen luottoriskikehityksen, laskentaprosessin validoinnin ja kehittämisen sekä sääntelymuutosten ja -vaatimusten perusteella.
— Saamisten tasearvon merkittävyydestä, arvostamisessa käytettävien laskentamenetelmien monimutkaisuudesta ja johdon harkinnasta johtuen saamisten arvostaminen on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.

— Olemme arvioineet luotonannon ohjeistuksen noudattamista, luottoriskien hallintaa sekä saamisten kirjaamiseen ja valvontaan liittyviä periaatteita ja kontrolleja.
— Olemme muodostaneet käsityksen OP Osuuskuntaan keskitettyjen antolainausprosessin osien sekä odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan kontrolliympäristöstä keskitettyjä tarkastustoimenpiteitä hyödyntäen.
— Tarkastuksen keskeisimpiä osa-alueita ovat olleet merkittävimmät ECL-laskentaan liittyvät johdon harkintaa edellyttävät tekijät, vakuuksien arvostus, suurimmat asiakaskohtaiseen asiantuntija-arvioon perustuvan kassavirtapohjaisen ECL-menetelmän piirissä olevat vastuut, sekä koronaviruspandemian vaikutukset luottoriskiasemaan ja ECL-laskentaan.
— Lisäksi olemme arvioineet Päijät-Hämeen Osuuspankin saamisia ja odotettavissa olevia luottotappioita koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan pankin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos pankki aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

— Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

— Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon pankin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

— Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

— Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä pankin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei pankki pysty jatkamaan toimintaansa.

— Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet osuuspankin edustajiston kokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2020 alkaen yhtäjaksoisesti 2 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Lappeenrannassa 15. helmikuuta 2022

KPMG OY AB

Heikki Tuomi
KHT